

31/601

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14 } చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 3-వ తేది శుక్ర వారము } No 132
సంపుటము ౧౪ } శ్రీ ఆత్మనామ సంపత్కర శ్రావణమాస బహుళ ద్వాదశి. } సంచిక ౧౩౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే నేలకునేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. సంవత్సరము చీటి మాచి కొనిన మోసముగలుగదు

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్టబోగొట్టును
బెణుకుల భేదించును వాపుల గూపుమాపును.

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జేహమున
కాఠోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

విజేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0 డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రెరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

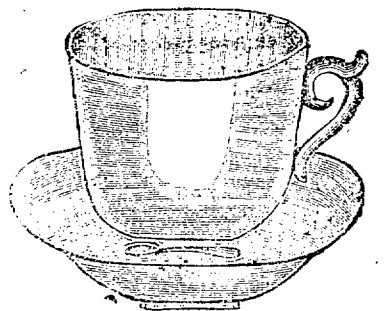
(3)

మాకాతాదారులకు అనేక సదుపాయములుగలవు

మావద్ద నివంబంగా నీచువెండి, మేల్తన పువ్వురాగములు, మొదటితరము పట్టెకెంపులు, ముచ్చికెంపులు
మొదలగువాటితో తయారుచేయబడిన కాకిమాలులు, మెడచెయ్యిములు, బిడ్డారములు వంకీలు, నాగపత్తులు, మల్లె
మొగ్గలు, జడబిళ్లలు, లోలాకులు, తోడులు, చంపపరలు, కెంపుఆడిగలు, ఉంగరములు, అంటుపూసలు, బేసరులు,
బులాకులు, పట్టుగొలుకులు, చుట్టుగొలుకులు, మిరియాలగొలుకులు, కంచములు, గిన్నెలు, ఉద్దరిణ్ణిలు, పలువిధవేడుక
సామానులు యివి, యివి యననేల ముక్కుబుడక మొదలు చంద్రహారమువరకు అన్నిరకముల సామానులు మావద్ద
సిద్ధముగా నున్నవి. తేనివి ఆర్డరిచ్చిన వెంటనే తయారుచేసి యిచ్చెదము ఒకసారి మా నమృతమును పరీక్షింపుడు.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ, నగల వర్తకులు నెం 25,
చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల,
ఎగ్మూరు, మదరాసు

శస్త్రసంబంధములేని చికిత్స

మద్రాసు, తేనాంపేటలోనుండి దివాన్ బహదూరు సి.
కృష్ణస్వామిరావు, రిటైర్డ్ డిస్టిక్ట్ అండ్ సెషన్స్ జడ్జిగారివద్ద
నుండి.
మ-రా-రా-శ్రీ పండిత స్వామి ఎస్. శ్రీనివాసఅయ్యం
గారు వారికి 72 ఆర్సెనియంకోపిధి, మద్రాసు.
శ్యావహళయా, శరీరమునందు అతిముఖ్యభాగములలో
కలిగిన త్రివ్రమైనవాపు, హానికరమైన మరుపు ఈవేడుమోస్తరు
లవ్యాధుల ఔషధప్రయోగముచేతనే తాము బాగుచేయుటను
నేను చూచుటకు అనాకాశ మొనగినందుకు మీకు పంచనముచేయు
చున్నాను. (నెం 4) చిత్తించవలెను.
సి. కృష్ణస్వామిరావు, తేనాంపేట, 18-2-24.

తెలుగున్యాయశాస్త్ర గ్రంథమాల

ఇందు సర్వజనులకు నుపయోగించునటుల ముఖ్యమైన
లా గ్రంథములు నులభకైతిని తెలుగున ప్రచురింపబడుచుండును.
1. నారసత్వము రు. 2-0-0 } ప్రభులు బహుస్వల్పముగా
2. రయితు భూమి 1-0-0 } నున్నవి.
3. వ్యతిరేక భుక్తము:—తయారగుచున్నది. ఈ నెలాఖరులో
పున రిజిస్టరీ ఖర్చులు (0-4-0) పంపి తహసీల్ రిజిస్టరీ
చేయించుకొనువారికి రు 1-0-0 వెలకు పంపబడును. అటు
పిమ్మట నెల నుమారు రెట్టింపగును.
మేనేజరు, తెలుగు లా బుక్సు అఫీసు
రాజమండ్రి.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

జులై నెలకులు

(3-9-26)

ఇరువదిగజముల "పీస్" ధరలు

కాకికామలలు—22 X 22 మంగిమూర్లు (బి) రు 9-10-0.

కాకికామలలు—22 X 22 కేర రకములు (బి) రు 9-0, సరాసరిరకము రు 8-0.

తెలుపుములు—1708 రు 13-8-0; గ్లాస్ 9000 రు 14-0, ఎల్. ఎల్. 78 రు 8-9; ఇ. సి. 78 రు 9-4; 88-888 రు 13-6; 8978 రు 8-4-0 1702 రు 11-14; 2908 రు 7-12. 9978 రు 9-2-0, ఆర్ 78 రు 8-4-0. 578 రు 8-4-0. Z. Z. 78 రు 8-10-0.

నూలు

40 నెంబరు, సీమ (5 పాకికట్టు)—ట్రాక్—రు 5-8-6 చలం రు 6-2-0 పచ్చరంపు రు 9-2-0; పడవ రు 8-12-0; కాకి రు 8-12-0 పవరంపు రు 7-14-0

40 నెంబరు జపాన (పదిపానులకట్టు)—నక్షత్రము రు 12-2-0.

60 నెంబరు సీమ (5 పాకి కట్టు) అడకతెర 17-0-0 నమలి రు 18-1; "నెట్" రు గొడ్డలి రు 9-10-6 గడ్డిబండి రు 9-14-0 ఎన్నగడియారము రు 9-7-0; బీటకాడు రు 9-8-0.

60 నెంబరు జపాన (పదిపానులకట్టు)—భూగోళము—వీలంచె రు 19-2-0.

లోహములు

ఇనుము:—తెల్లయిన చుట్టకమ్మిలు ఒక బారునకు రు 29. రు 33.

ఇల్లిడిరేకు:—ఇంగ్లీషు రు 260. జర్మను (డిబ్బోవాసి) రు 248; రాగిరేకు రు 258.

టిక్ రేకు:—90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేస్ ఒకటికి రు 19-8-0.

కలాయి పెంకు రేకు:—24" గేజ్ 6" 7" 8" 9" 10" రు 15-0-0 రు 15-4-0.

సిమెంట్ పీపాకు వెల:—

కార్టే ఆవుమార్కు రు 15-12, 16-0. నెమలి రు 12-0. "జింక" రు 12-0.

చక్కెర (రెడి) రు 82-0-0.

నాయిదాధరలు పెట్టెంబరు రు 32-0. అక్టోబరు రు 82-0. నవం—డిసెంబరు రు 82 4-0.

వేరు సెనగ పప్పులు

మార్కెట్ ధరలు:— "పిస్" రు 52, రు 53. పాదాపాసు రు

వేరు సెనగ నూనె

"నాన" రు 117. "ప్రెస్" రు 118.

ఆముదము

(గ్రామధర) రు 88.

పదును చేసిన తోలు రతి 1 టికె

మొదలు	వరకు
పెద్ద తోలు (8½ మొదలు 9 వరకు) రు 0 12 6	రు 0 12 10
" (7½, 8) "	రు 0 18 8 రు 0 18 10
" (తేలిక) "	రు 0 15 9 రు 1 1 0
" తెగురూరు (8½ మొదలు 9½) రు 0 12 7	రు 0 18 0
" " (తేలిక నరకము) రు 1 1 0	రు 1 2 0
" (విజయనగరం 7½, 8) రు 0 18 3	రు 0 18 6
" (వీలూరు 7, 7½) రు 0 14 6	రు 0 15 0
గేజ్ తోలు రు 0 9 9	రు 0 10 2
గేజ్ నూడ తోలు రు 1 0 9	రు 1 1 9
అవునూడ తోలు రు 1 12 8	రు 1 14 0
మేక తోలు రు 2 9 0	రు 2 18 6
గొట్టె తోలు రు 3 0 0	రు 3 3 0

పదును చేయని పచ్చి తోలు

తెగురూరు మేక తోలు	100-కి రు 170 0 0	రు 180 0 0
తెజనాడ మేక తోలు	" రు 160 0 0	రు 165 0 0
తెగురూరు గొట్టె తోలు	" రు 180 0 0	రు 170 0 0
తెజనాడ గొట్టె తోలు	" రు 120 0 0	రు 170 0 0
అనారము పట్టు బూరు 1-కి	రు 26 0 0	రు 33 0 0
గొట్టె పట్టు " "	రు 20 0 0	రు 22 0 0
పెద్ద గొట్టె తోలు	రు 30 0 0	రు 45 0 0

హైందవ క్రైస్తవుల యిబ్బందులు

పల్లికు సర్వీసులందు గూడ సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము జూప్పించుట ఖండించుట

అఖిలభారత హైందవ క్రైస్తవ కాన్ఫరెన్సు డిప్యూటీమెన్సు

సిమ్లా, సెప్టెంబరు 1:— సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము, పల్లికు సర్వీసులందు ఉద్యోగములందు చేర్చుకొనుట, భారత ప్రెస్ట్యమందు చేర్చుకొనబడుటకు క్రైస్తవులకు గల యిబ్బందులు మొదలగు వానిని సరించి క్రైస్తవుల అభిప్రాయము తెలియ జేయుటకు రాజా పర్ వార్షాము సింగు నాయకత్వము క్రింద అఖిలభారత హైందవ క్రైస్తవ కాన్ఫరెన్సు డిప్యూటీమెన్సు సేద రాజప్రతినిధిని సందర్శించెను.

మాసంఘము కంటే మిక్కిలి పలుకుబడియు, అధికార బలమును గల సంఘములు గలమాట వాస్తవమే. మాబలము సంఖ్యలన గాని, విశ్వరూపులన గాని కలిగినదిగాదు. విద్య అర్జించుటయందు ప్రమాదవిపరీతిని లాభాపడెయున్నవని మేము గుర్తించితిమి. ఏదో యొక విధమున విద్యాసంస్థలందు మా సంఘములో 1/10 వంతు జనము గలరు. బాలికలను యువతులను కూడ గూడ విద్యకరవుచున్నాము. విశేషము జనసంఖ్య గల యితరసంఘములకంటే మేము బాలికలను యువతులను పాసుగ విద్య నేర్పించుచున్నాము. సెగండిరి పాఠశాలలందు, విశ్వ విద్యాలయములందు మాసంఘ స్త్రీలే బహు విశేషముగ విద్యనభ్యసించుచున్నారు.

వర ప్రెస్ట్యములు

భారతదేశమున నివసించుచున్న రెండు మేజరు సంఘముల వారల వధ్య తెలుగుచున్న ప్రెస్ట్యములు మాకు భీతిని గలిగించుచున్నవి ఈవిధేకముల నెదుర్కొనుటకు కాసనభల లందుసాంఘిక ప్రాతినిధ్య మవలంబించ దొరతన ముగీకరించెను. కాని యిహీనలయ్యాప్రాతినిధ్యము సర్వీసులకుగూడ విస్తరింపజేయబడెను. సాంఘిక ప్రాతినిధ్యముకొరకు మదరాసునందు తప్ప జక్కెనవొట్టుయందు మాసంఘము ముహమ్మదీయితర ప్రతినిధుల స్థానమును జేర్చబడెను. తినిసంతిప్రాతినిధ్య మందులన మా సంఘములకు లభించునని మే మివిధాన ముగీకరింపలేదు. సాంఘిక ప్రెస్ట్యములనల సంఘము ఇంకను చీల్చబడుట మంచిది గాదని మేము ఈ మేర్పాటుకు పమ్మతించితిమి. మొముందు నూచనలు చాఖలు జేయుట కిది అడనుగాదు. కాని మా సంఘ ప్రెస్ట్యముల మీరు మరువరిని మాత్రము విశ్వసించుచున్నాము.

పల్లికు సర్వీసులందుగూడ ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము దూర్చినందులకు మేము విచారించుచున్నాము. గవర్నమెంటు ఉద్యోగములందు చేర్చుకొనుటకెగాక ప్రమాదను జేయుటకు గూడ యోగ్యతలు, అర్హతలు దొరతనము గుర్తించవలయునని మేము మనవిజేయుచున్నాము. సమానముగ పోటీజేయుటకు నిమ్నజాతులకు విద్యాపాఠశాలములు గలగ జేయవలసి న భారతము దొరతనము పై గలదు. సాంఘిక ప్రెస్ట్యముని పాకు లందలి మిక్కిలి చిద్రై న ను బాధలగాని, ఆటంకములుగాని ముఖముగ నివసించుటకు పల్లికు సర్వీసుల సామర్థ్యము యోగ్యత నేరంటియనియు సాంఘికసంబంధమున అభిప్రాయముల పోటింపక పల్లికుసర్వీసులందు ఉన్నత ప్రమాణమును తీర్చిపవలదనికోరుచున్నాము.

క్రైస్తవసంఘముయొక్క యిబ్బందులు

ఈ సందర్భమునమాసంఘము పదుయిబ్బందుల మీకు తెలియజేయ అనుజ్ఞ జేచుచున్నాను. సార్వభౌముని భారత ప్రెస్ట్యమందు జేరుటకు చాల భాగమును క్రైస్తవులకు స్థాకర్యము లా లేవు. యుద్ధసమయముందు హైందవ క్రైస్తవులు ప్రత్యేకమును విశేషముగ జేర్చుకొనబడిరి. కాని ప్రెస్ట్యములు ప్రగృహభిముఖ మైనప్పటినుండియు క్రైస్తవుల ప్రెస్ట్యమందు జేర్చుకొనుట లేదు. క్రైస్తవులగూడ ప్రెస్ట్యమందు జేర్చుకొనవలయుననియు రాజప్రతినిధి అధికారకాలముందు స్వఫలిపాలనము అభివృద్ధి నొందించుట కొక మెట్టు ఎక్కవలయు ననియు డిప్యూటీమెన్సు రాజప్రతినిధిని గోరెను.

"అవిశ్వాసమును దొరిగించుటకును, న్యాయము నిమ్నబడును, చీదల ఉద్ధరించుటకు, అసాధులరక్షించుటకు మిమ్ముల సార్వభౌము డిదేశమునకంపెను. వాస్తవముగ నిది మహత్కార్యము. భగవద్దత్తములకు ఈ బాధ్యతల నిర్వహించుటకు మీ

సంఘము హృదయపూర్వకముగ మీకు సహకారము జేయునని అభయమొనగుచున్నాను" అని డిప్యూటీమెన్సు చెప్పెను.

పి. ఎస్. దత్తు, కె. ఎల్. బలరామ్, ఎ. కె. సర్కార్, జి. విదంబరం, జి. పి. గంగూలి, ఎస్. కె. దత్తా, ఎల్. నెక్, ఎ. యిసారు, జి. బాప్టిస్టాగార్లతో సహితముగ డిప్యూటీమెన్సునందు 32 సభ్యులు గలరు. (ఆ. ప్రె.)

అంత గాతీయవివాహఫలితము

ప్రాసనకు కట్టిగా రేల తమ విదేశీయభార్యకు వారమునకు 2 పౌన్లు ఈయనక్కరలేదు?

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 1— సేదు వీల ఆయన తమభార్య కిచ్చిన ఆంగ్లేయన్యాయాధికారి వారమునకు రెండుపానులడిక్రి చెల్లగూడదో చెప్పకొనుటకు ఎస్టేనేడు కోర్టుకు ప్రాసనకు కట్టిగారు హాజరైరి. దౌష్ట్యము, విడిచిపెట్టుట, కృతఘ్నతయను నేరములు తానుచేయుండలేదని చెప్పుచు మొదలు, తనకామె 1915లో తల్లిప్రమయ్యననియు తరువాత మూడేండ్లకు పెండ్లిచేసి కొనెననియు పెండ్లికి పూర్వము తనతో ఈ దేశమునకు వచ్చి ఇక్కడి పరిస్థితుల నమసరించి తన బంధువులతో కలిసిమెలిసి యుండి తనకు, తనభార్య యచుచుని వాదనాము చేసినదని చెప్పిరి. 1920 లో ధార్యులలో 7,8 నెలలు ఇరువురును నివసించిరట. ఈ దేశపరిస్థితి లెప్టవడక ఇంగ్లాండుకు వెడలిపోయెను. డక్కాలో తిరిగి 1921, 22 సంవత్సరములలో తనతోనుండెను. 1923 జూనులో తా నామెతో నింగ్లాండుకు పోయెను. అక్కడ విడిగ నింటిలో నివసించిరి. 1925 సెప్టెంబరులో బొంబాయి వచ్చినప్పుడు ఇల్లాకట్టి తీసికొని సగము ఆమెకిచ్చి ప్రత్యేక బట్టరును పెట్టితిని. తిరిగిపొమ్మనిగాని ఈ దేశపు తిండి తినుమనిగాని ఎన్నడును అనలేదు. ఎలిఫంట్స్ ను హెన్సుకూలుజపాన సాక్ష్యమిచ్చుచు ప్రాసనకుగారు తన ఏర్పాటును చేసినని చెప్పెను. 5 ఏండ్లలోను 5 పౌన్లు ఇంగ్లాండు పోవుటకు ఆమెకు ఈయన యేర్పాటుచేసెను. కేసు బాయిదా వేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

స్వయంశిక్షా సంస్కృత గ్రంథములు

న. స్వామినాథశాస్త్రి కృతము
తెలుగు లిపిలో తెలుగర్థముతో నున్న బాలకాదంబరి
0-8-0 సీతికథా ప్రస్తావి 0-12-0; కల్పదూపాసన 0-5-0;
లింగానుశాసనము 0-4-0; ధాతురూపచంద్రిక 1-4-0.
IN DEVANAGARI SCRIPT AND ENGLISH
Outlines of Sanskrit Grammar 1 8 0
Outlines of Sanskrit Compound 0 4 0
పలయువారు:—N. S. సీతికథా C/o N. S. వర
సింహం, ట్రయినింగు స్కూలు, అనులాపురం, గోదావరిజిల్లా
అని వ్రాయవలెను.
[31-12-26 లోగా కొనువారికి 1 రూ. కి 2 అజ్జాలు కమిషన్ ఇవ్వబడును.]

పర్షియన్ బ్లాక్ పేర్ డై

ఇది రోమములకు పూసినంతలో తెల్లని వెంట్రుకలను నల్ల తుమ్మిది చాయగాను, మృదువుగాను కాంతిగలవిగాను చేయును. చర్మముకు హానిచేయదు. డాగుపడదు. ఆసిడుగాని, క్యాసి కుగాని యిసుమంతయిన కలియనేలేదు.
డబ్బు 1 కి 0-10-0.

The Aliya Pharmacy
Rajahmundry.

మదన కామేశ్వరిలేహ్యము

మేహము, నిక్కాక, నిస్సత్తవ శుక్లసప్తము, అతిమాత్రము మొహిటిని హరించి బలమును, పీర్యవృద్ధిని, గలిగించుట వరప్రసాదము. 20 టు. డబ్బు రు 1-4-0. ఎ. పి. 0-8-0. పి. కి. పి. అండు కో, అయ్యుర్యదహజం, తెరిడేపి. (నెల్లూరు.

నేటి కార్పొరేషను ఎన్నికల ఫలితములు

జస్తిసుపక్షమునకు 3 డివిజనులలో ప్రతికూల మగుట

కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల అదృష్టవిజయము

డాక్టరు ఆశీర్వాద నాడారుగారు జస్తిసు అభ్యర్థి నోడించిరి

నిన్నటిదినము చెన్నై పురిషంను కార్పొరేషను ఎన్నికలు జరిగిన నాలుగు డివిజనులకుగాను జస్తిసుపక్ష మొక్కసానము ను మాత్రమే గెలుపజాలెను. తిరువల్కేణి డివిజన్ లో తమ పక్షపు అభ్యర్థిని నిలిపి వరల ఉపసంహరించికొనినను మూడు స్థానములను గోల్పోయిరి. ఒక్క అమీరుమహాలు డివిజను తిప్ప మిగతా తావులందలి ఫలితములు కాంగ్రెసువారి కేమాత్రము ఆకాభంగకరముగ లేవు. మీదుమిక్కిలి హార్షుడు డివిజనులో వంశయమున కెడమిచ్చిన కాంగ్రెసు అభ్యర్థి విజయము తలచిని తలంపుగ చేపూరుట చాలమందికి ఆశ్చర్యముగ వోచెను.

నేడు కార్పొరేషను భవనమందు నిన్నటి ఎన్నికల ఫలితములను ప్రకటించుటకై వోట్లు లెక్కించు సమయమున భవనములోనికి టిక్కెట్ల మూలమున కొలదిమంది ప్రజలను మాత్ర

మే పోలిచ్చినను భవనమునను వెలుపల వీధులన్నియు జనాభ్యుములైయుండెను. కాంగ్రెసు జయమును ప్రకటించునపుడు ప్రజలనుపరచిన హర్షమునకు మేకలేదు. వారి సంతోషభావములు, జేతనినాచుములతో రిఫ్ఫన్ భవనమునకు ప్రతివ్వనించెను. కాన్సిలు గదిలో కమిషనరుగారు, రివిన్యూ ఆఫీసరుగారలు 9 గంటలకు వోట్లను లెక్కించుటకు ప్రారంభించిరి.

పోటీజేసిన అభ్యర్థులలో శ్రీ సత్యమూర్తి, బషీరు మహమ్మద్, రంగరామానుజం, జమాల్ డిన్ రావుఫర్ గారలుగాక డా॥ సి. నరేంద్రముదలియారు, పి. భక్తవత్సలునాయుడు, గద్దె రంగయ్యనాయుడు, మోహనమహమ్మదు, టి. సుందరరావునాయుడు, సి. వెంకటరంగంనాయుడు, అబ్దుల్ హమీదుఖాన్ గారలు గూడ గలరు.

హార్షురుడివిజను

మొట్టమొదట హార్షురుడివిజను వోట్లు లెక్కింపబడెను. ఈ డివిజనులో మొత్తము వోటరులు 440 కి గాను 856 మంది వోట్లు 8 కాకై జేసిరి. వోటరులలో సుమారు 180 మంది ఐరోపియనులు గలరు. మిగిలినవారిలో అధికసంఖ్యాకులు మహమ్మదీయులు. ఈ డివిజనుకు పోటీజేసిన మువ్వురు అభ్యర్థులను మహమ్మదీయులే. ఒకరు కాంగ్రెసు, ఒకరు జస్తిసు, మరియొకరు స్వతంత్ర పక్షములకు జేరినవారు. ఇచట కాంగ్రెసు అభ్యర్థి జయముగాంచుటయు జస్తిసు అభ్యర్థి ఓడినవారిలో కడవారగ నుండుట పలువుర కాశ్చర్యమును గలుగజేసెను. ఐనను మువ్వురు అభ్యర్థులకును వచ్చిన వోట్లలో గల భేదము చాల అల్పము. కాంగ్రెసు అభ్యర్థికి స్వతంత్ర అభ్యర్థికి గల భేదము 23.

కాంగ్రెసు జస్తిసుపక్షములకు గల భేదము 88. రెండుపెట్టెలు మాత్రము లెక్కింపబడెను. రెంటియందును కాంగ్రెసు అభ్యర్థికి అధికముగ వోట్లు లభించెను.

బషీరు అహమ్మదు సయ్యదుగారు

కాంగ్రెసుపక్ష అభ్యర్థి, హార్షురు డివిజనులో జస్తిసుపక్ష అభ్యర్థిని ఓడించిరి.

హార్షురు ఫలితము

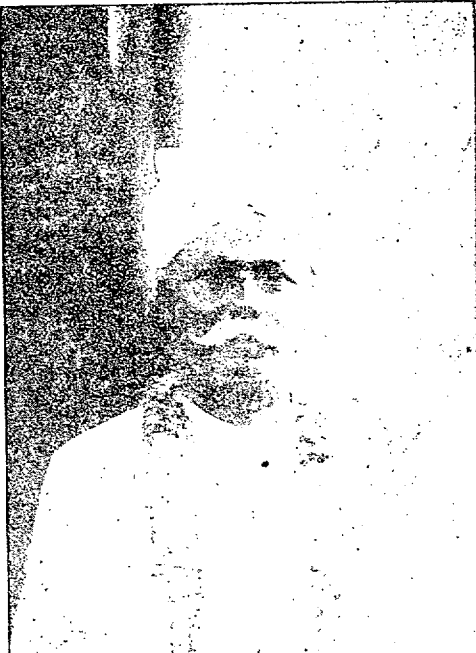
డివిజనులోని వోటరుల సంఖ్య—440

1-వ పెట్టె. 2-వ పెట్టె. మొత్తము.

బషీరు అహమ్మదు			
(కాంగ్రెసు)	78	65	138
ఖా॥ సా॥ డా॥ జమాల్ డిన్			
(స్వతంత్ర)	52	63	115
నయ్యద్ మహమ్మద్ కాతరు			
(జస్తిసు)	50	50	100
రద్దుగాబడిన వోట్లు	2	1	3
మొత్తము వోటుజేసినవారు	...	...	356

అమ్మన్ కోవిల డివిజను

ఇచట ఇదివరలో 6 సం॥ ల నుండి కార్పొరేషను కార్పొరేషనును డాక్టరు ఏ. సి. ఆశీర్వాద నాడారుగారికి ప్రతికూలముగ జస్తిసుపక్షమునకు యమ్. సుందరనాయుడుగారు అనువారిని నియమించిరి. ఆశీర్వాద నాడారుగారు స్వతంత్రముగ పోటీజేసినను కాంగ్రెసు పక్షమేంబడులే. వీరిరువురకుగల భేదము 64 వోట్లు. ఈ డివిజనులో ఆంగ్లో హైందవ వోటరుల అధికముగ గలరు.

డా॥ ఆశీర్వాద నాడారుగారు

కాంగ్రెసు స్వతంత్రవాది. అమ్మన్ కోవిల డివిజనులో జస్తిసుపక్షాని ఓడించిరి.

ఫలితము

డివిజనులోని వోటరుల సంఖ్య—1085

1 2 3 4 మొత్తము.

డా॥ ఏ. సి. ఆశీర్వాద				
నాడారు (స్వతంత్ర)	98	187	97	79
యమ్. సుందరం				
నాయుడు (జస్తిసు)	80	108	11	93
రద్దుగాబడిన వోట్లు	...	...	...	32
మొత్తము వోటుజేసినవారు	...	...	...	790

అమీరుమహాలు

ఇచట 65 వోట్లు భేదముచే జస్తిసు అభ్యర్థి కాంగ్రెసు అభ్యర్థిపై గెలుపొందెను. ఇరువురు మహమ్మదీయులు స్వతంత్రముగ పోటీజేసిరిగాని ఒకరికి 56 మరియొకరికి 6 వోట్లు వచ్చెను. ఈ డివిజను వోట్లు లెక్కించినవివర జస్తిసుపక్షము వారి వనరులు లొకింత వికసించెను. 11-10 నిమిషములకు అన్ని డివిజను వోట్లు లెక్కించుట పూర్తి యాయెను. గాంధీ జయ జయ స్పృహతో ప్రజలు అత్యుత్సాహమును ప్రకటించిరి.

ఎస్. జి. రంగరామానుజంగారు

జస్తిసుపక్ష అభ్యర్థి, అమీరుమహాలు డివిజనులో విజయముంచెను.

ఫలితము:— డివిజనులోని మొత్తము వోటరుల సంఖ్య—520

1-వ పెట్టె. 2-వ పెట్టె. మొత్తము.

యస్. జి. రంగరామానుజం			
(జస్తిసు)	109	107	216
యస్. సంకష్టేశ్వర (కాంగ్రెసు)	69	84	153
మస్తఫా హుస్సేను (స్వతంత్ర)	25	31	56
మహమ్మద్ హుస్సేనుసాయిబు			
(స్వతంత్ర)	5	1	6
రద్దుగాబడిన వోట్లు	4	5	9
మొత్తము వోటుజేసినవారు	...	...	440

తిరువల్కేణి

10 గంటలకు తిరువల్కేణి డివిజనువోట్లు లెక్కించుట ప్రారంభించిరి. ఈ డివిజను ఫలితముల విషయమై ఎల్లరు ముందుగానే కాంగ్రెసు అభ్యర్థికి జయమునని శోభము జెప్పజాలిరి. అన్ని డివిజనులలోను ఇచట వోటరులసంఖ్య అధికము. 1076 మంది వోట్లు రికార్డుజేసిరి. అందు కాంగ్రెసు అభ్యర్థికి 812 వోట్లు వచ్చెను. స్వతంత్రుడగు వ్యాసాచార్యుగారికి 238 వోట్లు లభించెను. వీరిదివరలో 6 సం॥ ల నుండియు ఈ డివిజను ప్రతినిధిగ పనిజేయుచున్నవారు. డివిజనులో 490 మంది బ్రాహ్మణ శ్రేతరవోటరులు గలరు. సుమారు 400 మంది బ్రాహ్మణ శ్రేతరులు వోటునొసంగిరి.

(యం. యల్. సి) (కాంగ్రెసు అభ్యర్థి) తిరువల్కేణి డివిజనుకు జరిగిన కార్పొరేషను ఎన్నికలలో అఖండవిజయము బడసిరి.

ఫలితము:— డివిజనులోని వోటరులసంఖ్య—1294

1 2 3 4 5 మొత్తము

యస్. సత్యమూర్తి				
(కాంగ్రెసు)	143	201	200	155
కె. వ్యాసారావు				
(స్వతంత్ర)	45	50	51	44
శ్రీనివాసాచారి				
(స్వతంత్ర)	3	3	...	2
రద్దుగాబడిన వోట్లు	6	2	5	4
మొత్తము వోటుజేసినవారు	...	...	...	1076

వాతావరణస్థితి

1926 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 3 వ తేదీ శుక్రవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక ఉష్ణము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప ఉష్ణము	గత 24 గంటలలో సగటు ఉష్ణము	చివరి 24 గంటలలో ఉష్ణము	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు సగటు ఉష్ణము
గోపాల్ పూర్	87.4	80.2	...	18.41	7.82
విశాఖపట్నం	86.9	80.8	...	12.09	3.12
కాకినాడ	92.8	80.2	...	27.28	10.48
మచిలీపట్నం	92.5	76.5	0.81	14.93	3.60
కర్నూలు	93.0	74.0	0.17	6.88	6.58
బళ్లారి	98.4	73.6	...	8.48	2.97
అనంతపురం	...	...	...	7.12	2.44
కడప	95.6	75.2	0.39	16.76	3.51
నెల్లూరు	97.3	78.9	0.02	10.95	3.32
మద్రాసు	98.8	79.7	...	7.74	3.24
కడపూరు	91.4	80.7	...	7.02	3.01
నేలమ	98.1	77.2	...	8.08	6.14
కోయంబూరు	87.2	72.0	...	4.78	0.88
తిరుచనాపల్లి	100.8	79.2	...	7.22	0.11
నాగపట్నం	90.0	80.7	...	1.85	5.38
మధుర	96.2	78.0	...	3.25	4.92
పాంబర్	87.4	79.9	...	0.19	1.30
తిరునల్వేలి	...	...	...	0.58	0.96
తిరువేండ్రం	85.1	77.1	...	24.41	0.88
కొచ్చిర్	88.5	76.7	...	74.57	9.60
కాలికట్టు	87.0	74.9	0.03	95.27	14.65
మంగళూరు	85.5	75.4	0.02	89.77	7.98
దెంగుళూరు	89.1	69.1	...	8.39	4.54
మర్కా	72.4	61.5	0.02	91.87	2.90
కొడైకానాల్	63.2	54.6	0.82	13.82	2.98

సర్కారులు:— మచిలీపట్నములో 0.81 వర్షించెను. మేఘములు దట్టముగ నున్నవి. మచిలీపట్నములో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. కాకినాడలో పగటివేడిమి 8 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు ఎక్కువ. విశాఖపట్నములో రాత్రివేడిమి 2 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు ఎక్కువ. కడపలో 0.89 కర్నూలులో 0.17 వర్షించెను. బళ్లారిలో మేఘములు పలచగ నున్నవి. తక్కినచోట్ల మేఘములు దట్టముగ నున్నవి. కడపలో, ఆర్ద్రత ఎక్కువ. బళ్లారిలో తక్కువ. పగటివేడిమి కర్నూలు బళ్లారిలో 2 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు ఎక్కువ. కర్నూరుకు:— నెల్లూరులో చీకటిగా బడెను. మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. రాత్రివేడిమి మద్రాసులో కడపూరులో 2 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు ఎక్కువ. అచటచట చినుకులు బడవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. యు సామ్రాట్.
వాతావరణావస్థాశాస్త్రజ్ఞుడు.

రెడ్డి జనసంఖ్యము

కోశాధిపు లిట్టు వ్రాయుచున్నార:—1925-26 సం॥ స్కాలరుకిపు పుచ్చుకొన్న విద్యార్థులకు ఆరు రెండులెల మొత్తము యివ్వలేదు. వారు యింకను చదువుచున్నచో బాకీ యిప్పించవలెనని కార్యనిర్వాహక సంఘముగారు నిశ్చయించిరి. ఆయావిద్యాలయముల అధికారులద్వారా, ఏక్లాసుచదువుచున్నదియు, స్కాలరునిది లేనిది వివరములు లిట్టును కోశాధిపునకు బకింగుహామేట దెబవాడ, పరభాష్టు లిప్పవలెను. సెప్టెంబరు 30 వ తేదీలోపున పరభాష్టు చేరవలెను.

8) సంవత్సరమున అయినవభార్య

లండన్, ఆగస్టు 29:—లివర్న హ్యూరికన్ అను వాని నాయకు 89. పూర్వము హ్యూర్కనులో బాస్టర్లకము జేయుచుండెను. భార్యపెరు ఆకొడక్కుబరీ. ఆవయసు 70. ఈమెకు ఇది మూడవ పెండ్లి. పెండ్లికొడుకు కొడుకునా, పెండ్లికొడుకు కూతురును, మున్నునే పెండ్లిజేసికొనిరి. హ్యూరికన్ గారు మట్టుకాల్పరు. త్రాసుడు ఎంతమాత్రము ఎఱుగుడు. పెండ్లికి నాలుగు మెట్టునడిచి వెళ్లి పెండ్లిజేసుకొనెను.

కాకినాడతాలూకా మహాసభ

వీరరాఘవస్వామిగారి రథ్యక్షత వహించుట

తాలూకాయందలి ప్రముఖులైన లండనును వచ్చియుండిరి

ఆంధ్రకేసరి ప్రకాశంపంతులు,
బలుసు సాంబమూర్తిగారి గంభీరోపన్యాసములు

(స్వకీయవిలేఖరి తంతివార)

కాకినాడ, సెప్టెంబరు 3:—నిన్న వధ్యాహ్నము 4 గంటలకు కాకినాడ తాలూకా మహాసభ పురభవనమున సమావేశమయ్యెను. తాలూకాయందలి ప్రముఖులైన రైతులును పలుకుబడి గల పెద్దలందరు విచ్చేసియుండిరి. శ్రీయుతి కందుల వీరరాఘవస్వామి నాయకుగారు అధ్యక్షత వహించిరి ఆహ్వాన సమూహ్యుడు షోకుల సత్తిరాజుగారు ప్రస్తుత సభ్యుల కందరకు స్వాగత మిచ్చిరి. తరువాత అధ్యక్షులు వీరరాఘవ స్వామి నాయకుగారు దీర్ఘమై గంభీరమైన మనకుల గరింప జేయునట్టి యుపన్యాసము నందు గంటనేపు ఇంతవరకు కాంగ్రెసు 40 ఏండ్ల నుండియు చేయుచున్న కృషియు నేటిపోరాటమును ఏల ప్రజలందరు ధైర్యసాహసములతో కాంగ్రెసునే బలపరచి ఇతర ప్రత్యయతో పోరాడవలెనో జేయునకు స్వాతంత్ర్యము గడింపవలెనో అంతయు సంగ్రహముగ నచ్చ చెప్పిరి.

తరువాత పురపాలక సంఘసభ్యులును న్యాయవాదులును ఆరు చూపు రావ:సాయాజులుగారు తాలూకా ప్రజలను కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే రాష్ట్ర సభలకును కేంద్ర శాసనసభలకును ఓటిచ్చి పంపవలెనని అను తీర్మానమును ఉపసాదించుచు ఆ భర్తలందరును సేవాత్యాగధనులనియు జేయునట్లే తమ సర్వస్వమును అర్పించినవారనియు, వారికే తమఓట్లన్నియు వచ్చునట్లు చేయవలెననియు హెచ్చరించిరి. యుగగడ్డ శివయ్య, కొండెపాడి మూల్యము, యారమాటి కన్నయ్య (రైతు ముఖ్యులు) మానయం నూరయ్య, పులవర్తి భీమలింగమూర్తిగారును పలువురు ఇతరులును తీర్మానమును బలపరచిరి. దానిని సభవారు ఏకగ్రీవముగ ఆమోదించిరి.

టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులుగారు కేంద్ర శాసనసభాభ్యర్థి గంభీరమైన ఓట్లయు, ఉద్రేకపూరితమైన ఓట్లయు ఈసన్యాసము నిచ్చిరి. వారి యుపన్యాసమునందు కాంగ్రెసేతర పక్షములు చేయు దుష్కృత్యము లన్నియు వెల్లడించి, ప్రజలను ఆత్మగౌరవ ప్రధానులుగ నుండ హెచ్చరించి కాంగ్రెసువారికే తమ ఓట్లన్నియు నీయవలసినదనికోరిరి. కాంగ్రెసుపక్ష జయపజయములు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులనిగాక ప్రజలే యనునది గుర్తింప మని గోరిరి.

తరువాత డిక్టేటర్ వెంకటాత్మముగారు ఓట్ల సంఘ వైస న్యాయుల తక్కువయరాదనియు స్నేహములు మోహములు ములు అలోచింపరాదనియు చెప్పి మొత్తముగా కాంగ్రెసునకే ఓటు చేయమనియు ప్రతికూలు చేయు గుప్త ప్రచారమునకు చెవియొగ్గ:లదనియు తెలియ చెప్పిరి.

శ్రీయుతి బలుసు సాంబమూర్తి అధ్యక్షునకుసభ్యులనును ప్రసంగించుచు చెప్పెను ఆహ్వానముల నంగీకరించి స్వల్పవన కాశముతోనే అచ్చటకు రప్పించినవారి జేతభక్తి పొగడిరి.

వహాసభ అత్యుత్సాహముతో రాత్రి 7/30 గంటలకు ముగిసినది. శ్రీ ఆంధ్రకేసరి టంగుటూరిప్రకాశం, సాంబమూర్తి గారును ఇతరనాయకులును ఈ మట్టుప్రక్కల రెండోజులు పచారసంచారముచేతు నిశ్చయించిరి.

స్వయినహక్కు

స్వయినప్రతిభి ఈవ్యవహారమును మ్యాడిడుకు చెలియజేసెదరట. ఈలోపుగ మైనార్టీ మెజార్టీ నివేదికమును స్వయిన శాశ్వతస్థానమును కోరుచున్నదని నూదించుచు తయారుచేయవలె ననుచున్నారు.

డిబెంచరుసామెతగపు

చాలకాలమునుండి గ్రామండుట్రంకు పసిఫీకు డిబెంచరు సామెతలోరులకును కనడాసేవనలు రైల్వేకును జరుగుచున్న తగవు మకన్నాగారు జోక్యము కలగజేసికొనుటచే తుదకు పరిష్కారమైనది.

వెనుకొండ

ఆశ్రమబాలిక వివాహము

దెంగుళూరులో (బసవన్నగుడి) హిందు ఆబలాశ్రమము నందలి 16 ఏండ్ల బాలికకు ఆగస్టు 26 వ తేదీన పులివెందుల తాలూకాలోని ఒకరయితు 28 ఏండ్లవానికిచ్చి రామస్వామి దేవాలయములో వివాహముజరిగెను. ఈ ఆశ్రమమునందు ఆ నాథులగు బాలికలు, నిర్భాగ్యులు, అస్వస్థులందు జయశ్రయందు విడుదలయిన బాలికలకు ఆశ్రయమొసంగి, పెంచి పెద్దవారినిజేసి వివాహముజేయుచు, శ్రీమతి కృష్ణమ్మ వెంకటవరదయ్యంగారి సతి యీ ఆశ్రమమునకు నూపరెంటుగనున్నారు. ఈమె ఆహ్వానింపగ పలువురు శ్రీమతి వివాహమునకు వచ్చి ఆశీర్వాదించిరి. ఇదివరకు యీ ఆశ్రమబాలికలకు 6 గురికి పెనుకొండలో వివాహముజరిగెను. అతితక్కువఖర్చులో యీవివాహము జరుగుచుండుటచే అందరకు సంతోషదాయకముగ నున్నది. ఈ వివాహముల మూలమున జాతిభేదములుగూడ కొంతవరకు తొలగుచున్నవి. తెలుగు బంజకులనువారు తమిళ ముదల్యారు బాలికలను వివాహమాడుటకు యిష్టపడుచున్నారు.

నూపరెంటుగారే తన కేమినిందబవచ్చునో యని అంగీకరింపకున్నారు. సహాయము జేయదలచిన మొదల్యారు యువకులు నూపరెంటుగారికి, హిందూ ఆబలాశ్రమము 41 బసవన్నగుడి, దెంగుళూరు అని వ్రాయవలెను.

ఈ ఆశ్రమములో పెరిగిన ఒకశ్రీ భర్యుంట బుక్కపట్నంమునందుండగా 30 వ తేదీన ఒక ముసలిది కాలుజారి నూతిలో బడుచుండగా, ధైర్యముతో తాను బోయి నూతిలోనికి వెంగి ఒకచీర సహాయమున ఆమెను బయటకు లాగి ప్రాణము రక్షించెనని తెలియవచ్చెను.

యజ్ఞము

28 వ తేదీ సోమవారమునాడు రామస్వామి దేవాలయమునందు యజ్ఞము జరిగెను. మట్టు ప్రక్కల ప్రజలు చాల మందివచ్చిరి. పంటలు పాడవుచున్నందున వర్షము తెప్పించుటకై నేవుని ఆరాధించుటకుగాను యీ క్రతువు దలపెట్టినట్లు ప్రకటించిరి. ఒక మేకున దీర్ఘయితో జరిగిరి. అది మరొకేదన పడకుండ చెవులు ముక్కు తప్పి క్రమేగా ప్రాణము పోవునట్లు జేసిరి. బ్రాహ్మణులు నేదములు చదువుచు దాని మాంసమును అందరు చూచుచుండగవండిరి. ఊరిలో కొందరు పెద్దలు యీ జంతుహింసను వారింపదలించిరి. కాని పురోహితులు వినలేదు. సుమారు రూ 600 చెప్పించబడెను.

కృత్రిమ మారకపు విధానమే పరిశ్రమ ప్రకృతా వస్తకు కారణము

మిల్లు పరిశ్రమ కదనముగ రక్షణము యివ్వవలయునని డిమాండుజేయుట

భారతవాణిజ్యసంఘసాక్ష్యము

(అ. ప్రె. స్వేచలునర్వసు)

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 3:—మిల్లుపరిశ్రమ శక్తిసావర్థ్యములతో నిర్వహింపబడుట లేదనుమాటలు పరిశ్రమ ప్రకృతిమందు గల మాంధ్యపరిస్థితులనుండి దృష్టి మరల్చుటకు చెప్పుచున్నట్లు” అని టూరిపుబ్లింగ్ ఎదుగు నేడు సాక్ష్యమిచ్చుచు, బొంబాయి నేతపరిశ్రమకు రక్షణము గావలయునని భారతవాణిజ్యసంఘము డిమాండుజేసెను. గతమందు కొన్ని సంవత్సరములందుండి కృత్రిమమారకపు విధాన మనలంబించుట కిట్టిపరిస్థితులు ప్రతిఫలము. మారకపు విధానమందట్టి కృత్రిమము మానుట, కరంసి విలువ పడిపోయిన దేశములతో అన్యాయముగ జరుగుచున్న పోచి దప్పించుట వలన బొంబాయి మిల్లు పరిశ్రమ చక్కబడును. మారకపు కృత్రిమ విధానమే మిల్లు మాత్రం వేతనము దిగగోయుటకు కారణమనియు, ప్రకృతమందువలె 18 పెన్నీలు మారకపు రేటు స్థాపించదలచినయెడ అనతికాలములో కార్మికుల జీతములు తగ్గింపవలసివచ్చుననియు, సంఘము బలెను. దిగుమతి సుంకము యెంత విధింప నిశ్చయించినను, మారకపు రేటు 18 పెన్నీలుగ నున్నంతవరకు అదనముగ రక్షణము గావలయుననియు, ఎప్పుడు మారకపు రేటు 16 పెన్నీలు జేసిన అప్పుడు అదనపు రక్షణము అనవసరమనియు సంఘము చెల్లెను. దిగుమతి పన్నుచే ప్రయదారులకు స్వల్పముగ బట్టలధర హెజనూనయ్య. అందువలన సరకు అమ్ముడగుట తగ్గదను మిల్లుయచ్చుననిల అభిప్రాయముతో సంఘ మంగీకరించెను.

అఖిలభారత క్రైస్తవ మహాసభ స్వాగతము

రాజ్యపరినిధి ప్రత్యక్షతరము

సిద్ధా ప్తెంబరు 1:—అఖిలభారత క్రైస్తవ మహాసభ వార్యించిన స్వాగతమును రాజ్యపరినిధి గారిట్లు ప్రత్యక్షతర మిచ్చిరి:

“భారత క్రైస్తవసంఘప్రతిఃపుల నింతమంది మోక్షాచో కలిసికొనుటకు నాకెంతయు సంతసమునున్నది. తమరందరు నాకు సమర్పించిన రాజభిక్షపూరితముగ స్వాగతము నందుకొనుటకు నాకెంతయు నానందము. నాకు మీసంఘమునందలి సామర్థ్యాతి గలదో వానిని నేనిచ్చుట దెలుప నవసరములేదు. తమసంఘాభివృద్ధి తమనోటనే వినుటకు ఎంతయు సంతసపడుచున్నాను. తమనమ్మకము తమరాచరణలో ధైర్యముగ నలంబించుటలన తమను నేనభినందించుచున్నాను. తమకులమందలి విద్యావిమయకాభివృద్ధి ఉత్సాహపూరితముగ నున్నది. నేను విద్యకును పౌరసత్వపుహక్కులకును ఎట్టి సంబంధము గలదో అనేకమార్లు చెప్పియున్నాను. శత్రు మఃముబుద్ధిగరపుబాలురే కొంతకాలమునకు సామ్రాజ్యపౌరులు గానున్నారు. కావున వారిభాగ్యతయంతయు తమవైనే యున్నది. ప్రపంచసౌఖ్యము కొరకు వారినిదేవదూలను మనభాగ్యతను గుర్తించి వారిజీవితాదర్శమునకు తగునట్టివిగ చేయవలెను. బుద్ధివికాసము, అత్యధిక తెలివి తేటలు, గుణపుంజమును గలిగినవ్యక్తివై నాధారపడి యుండదు. ఇవి మనము ధరించు ఉడుపుల రూపు మాత్రమే. వాటివిలువ వాటికున్నను అవి ఎక్కువ విలువైనవి కావు. అంతకంటె విలువైనది, జీవితమునకు ఆదర్శమును బలమును అగునది నడవది. కావున నేను విద్యాదర్శము నడవడి యని మీరును అంగీకరింతురని నమ్ముచున్నాను. కావున నానము ఈ విద్యాదర్శమే గమనింపవలెను.

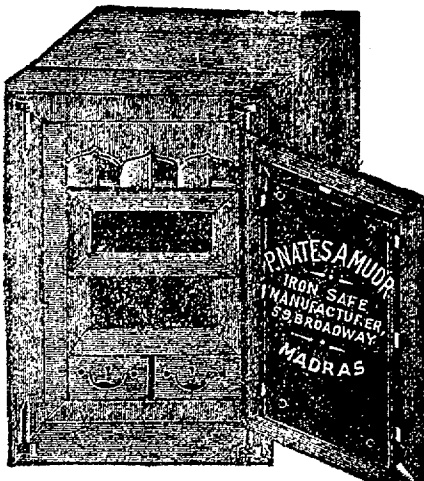
మీ రిచ్చిన స్వాగతముందు తమసంఘము నెదుర్కొను ప్రతిబంధములగూర్చి చెప్పియున్నాను. ప్రత్యేక సంఘ ప్రాతినిధ్యముగూర్చి నేనిదివరకు కాననపడలేదును ఇతరప్రదేశములందును చెప్పియున్నాను. అంగీకంటె ఇప్పుడేదియు చెప్పవలెను. కాననపడలేదు దేవదూలచేయనున్నను అన్ని సంఘములతో నాలోచించిగాని ఏమార్పిన చేయను.

పల్లెటూరు సర్వీసులలో ప్రాతినిధ్యమునుగూర్చి మీరు ప్రభుత్వప్రతినిధిని చూచి పౌరపడితిరి. మున్ను వచ్చినరాయభారము నకు ఇంతభాగముని నిర్ణయించుటకు నీలులేదనిచెప్పితిని. అంతకును మేముచేయగలిగినది ఏదన మీకేమైన తక్కువయెడల పరిపెల్లజూడగలము. కాని దీనిలన మీరు చెప్పిన ‘అన్న తోడు’ తగుస్థాన మీయకుండమని యర్థము గాదు. పల్లెటూరు సర్వీసులు ఉన్నతస్థాయియందే యుండవలెను. ఏలన మన యాయుగమున సాంఘికకావ్య ఆధునికజీవితాసరములతో కలిసికొని పరుచెత్తుమున్నది. అట్టి పరిస్థితులలో పల్లెటూరు సర్వీసులకు తగు అర్హతయే గమనింపబడును.

తమరు కోరినట్లు భారత నైస్యముందు మీసంఘము నకు తానీయగలిగినయెడల నాకెంతయు సంతోషమే గాని అధికముగను పరిపాలనావిధానముగను అట్లు చేయుటకు తక్కువగా నీలులేదు. నైస్యములు తగ్గింపబడినవి. ఇట్టిప్రత్యక్షతరములకు ముఖ్యముగ నిరాశుడగుచు పంజాబుక్రైస్తవులు వారు చేసినవీల మరలించిది. అట్టివారికే నీలు లేకున్నది. ఇంతకంటె ఎక్కువ చేసిన ఇతర సంఘములకే నీలు గలుగవలెనే జూరెమి. ఇప్పుడు పంజాబు క్రైస్తవులను 11 నదేశములలోచేర్చి కొనుచున్నాము. మద్రాసు క్రైస్తవులకు పౌరాధిపత్యములందు స్థానము లున్నవి. మీ సంఘమునుండి వైనిసులు కొలిదియింది యెను మీరందరును అవసరము వచ్చినపుడు దేశమాతకొరకు భక్తిత్వాగములతో నేవచేయుదు రని నమ్ముచున్నాను.

మీస్వాగతమునకు దినరక్షాగమున ౩౬౬ సాపాటికడలు యని చెప్పితిరి. ఇవియన్నియు బాధ్యతలు. ఇంతకంటె గౌరవము లేదు. అనుమానములు రద్దుచేయుటయందు న్యాయమును అన్ని కాఖులందును వ్యాపన చేయుటయందు నీరగుల జొన్నత్యముకొరకును పాటుబడుట చాల గౌరవ పదము. భారత దేశమును ప్రేమించువారిలోడను నేనును గౌరవప్రదమని నమ్ముచున్నాను. ఇట్టి కావ్యవిద్యపాణమునందు నాకు మీసామును ఎల్లప్పుడును లభించునని నమ్ముచున్నాను. (ఆ. ప్రే)

సరసము దృఢమైనది నమ్మకమైనది

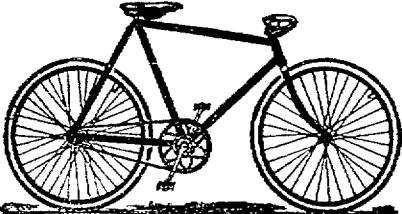
ఇప్పటికే ప్రఖ్యాతకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుప పెట్టెలు ఈదిగువ తెలుపబడినవారివద్ద అమ్మకమునకు సిగ్గుముగా యున్నవి.
బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కో ఆఫరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న. శే. శ. మొదలియార్,
ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,
ప్రాప్రేటరు, 59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్కుసు.
ఇరన్ అండు బ్రాన్ ఫౌండర్లు

ఆయిత్ ఎంజనులు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొదలగు నవి రిపేరుచేయుటయందుసమర్థులవారు. రైలుమిల్లుకుకావలసిన సిలండర్లు, స్టాఫ్ లింగ్స్ నట్లులు సరసముగా యివ్వబడును. ముబ్బరాయపిల్లెటి, పెద్దనాయక్ పేట మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగము లన్నియు అర్ధరయిచ్చినతయారుచేసియివ్వబడును. ఉత్తరములు వ్రాసిన బరులు వ్రాయబడును.

నైకలును తయారు చేయుటయందొక నూతనపద్ధతి.

వర్తకునికి లాభకరమైనది స్వంతదారునికి మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది
హార్ క్యూల్చు సైకిళ్లు పలురంగులతో తయారు చేయబడినది.
(బ్రిటిష్ వారిచే తయారు చేయబడినది. అమితముగా తయారగుటచే చౌకగా విక్రయించుటకు వీలైనది)

వేరునందు బలమునందు
హార్ క్యూల్చు హార్ క్యూల్చు

1-కి ధర రూ 83 లు మాత్రమే

ఎటుపు, అకుపచ్చ, విష్వరంగు, ఊదా, అన్నిరంగులు కలిపిన రంగు మొదలగువాటిలో గలవు.
Sole Agents:—ENGLISH CYCLE & MOTOR IMPORTING Co., 9 Broadway, Madras.
Sole Agents for RUDGE, PEARL & INVICTA CYCLES.

**బ్రిష్టెల్సు జగత్ప్రసిద్ధిచెందిన
సరసపరిల్లా**

మానవశరీరమునందు గల మనసములన్నిటిని పూర్తిగా తీసివేసి శుభ్రముచేయును. రక్తమును వృద్ధిచేయును. మరియు లీపరు (కారిజము), మూత్రపిండములు మొదలగు ఇతర అవయవములను మంచి ఆరోగ్యస్థితిలో నుంచును. ఆరోగిని వృద్ధిచేసి, చురుకైన జీర్ణకక్తిని, అమోఘమైన నిద్రను గలిగియును. ఈజీషధునందు స్వభావికముగానే ఇట్టి గుణముగలను. ఈసిద్ధాంతము 1832 నల్ల రం నుండియే అంగీకంచబడినది. అన్ని నోట్లలోను విక్రయించబడును.

మరియు ఈ దిగువ తెలుపబడిన వారియొద్దనుండి విక్రయమునకు వారకును 1. మెదక్, బి. కె. పాల్ & కో, 2. ఎం. ఆర్. పాల్ & కో, 1 & 2 బాన్ ఫీల్డ్ ములేసు, కలకత్తా. 3. మెదక్, కె. పాల్ & కో, బొంబాయి. 4. వెస్టర్న్ డిస్ట్రెక్టు 32, మొర్రీస్ బిల్డింగ్, రంగూన్.

వెలుపడినది. త్వరపడుడు.

శతకమంజరి - భక్తిసంపుటము

వృషాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, శ్రీకాలహస్తీశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, శ్రీరామతారక, రామచంద్రశతకములు పది యిందుగలవు. ఒక్కొక్క శతకమునను పెక్కు మాతృకలతో సరిచూచి చేర్చిన పాఠభేదములును, ఆయా శతకకర్తల చరిత్రమును, రచనమును, విషయమును విమర్శించు విపులముగు వీరికయును గలవు. ముచ్చటలు గూర్చునట్లు మేలి క్యాలిగొబైండు చేసిన సంపుటము వెల రు ౧ ౮ ౦ మాత్రమే. శతకములు విడిగను దొరకును.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల,

తపాలుపెట్టె నెం 212 రు, చెన్నపురి.

బెంగాలు నాగపూరు రైల్వేకంపెని

లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు

కిడ్డర్ పూరు బెంగాలు నాగపూరు రైల్వే కంపెనీ లోని ఆఫీస్ ప్రొవైడర్లు ఖర్చుపూరు వర్కు పాపులో నున్న సుమారు 700 బస్సులలో మూర్ ఇనుము, వాగన్ సైడ్ గోలునులు, కొమ్ములు మొదలగువాటికి పెండ్లరులను అంగీకరించును

పెండ్లరును కవరులో నుంచి శీలు చేసి కవరు పైన "లోమూర్ ఇనుముకు పెండ్లరు" అని వ్రాసి, సడరు పెండ్లరులు 22-9-1926 తేది బుధవారము నాడు పగలు 11 గంటలకు లోగా (కలకత్తా గంటలు) కిడ్డర్ పూరు నందున్న బి ఎస్ రైల్వే కన్ట్రోలరుగారి కార్యాలయము జేరునట్లు పంపుకొనవలెను

అమ్మకము వరత్తులు, నిబంధనలు మొదలగు పూర్తి వివరములకు ఖర్చుపూరు నున్న బి ఎస్ రైల్వే డెప్యూటీ కన్ట్రోలరు ఆఫ్ ప్రొవైడర్లకి వ్రాసిన బడయగలరు

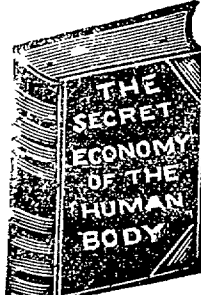
ఎస్. లూకిస్,

కన్ట్రోలర్ ఆఫ్ ప్రొవైడర్లు

10-8-1926

శరీర మర్త్యాస్త్రము

చదువ చదువ సంతోషించెదరు! నీకు కావలసినదియు! నీవు చూడవలసినదియు చాలాలోజులు వెదికిన కాస్త్రమిదియే! ఆంధ్రభాషలో ఇట్టి పూర్తి శాస్త్రము ఇదివరకు యెవరివలనూ రంగముగా ప్రచురింపబడలేదు దీనిలో స్త్రీ పురుష లక్షణములను వారియొక్క ఆనయము విలక్షణములు శృంగార రహస్యములను మొగ ఆడ అను శిశు ఉత్పత్తి వివరములను, పూర్వము మహాబుధులు మర్త్యముగా వ్రాసి పెట్టినపుస్తకమును చక్కగా 64 వివిధచిత్రపటములతో ముద్రించి యున్నాము

రూ 1-0-0 వి పి చార్జి 7 అణాలు

ఎం. ఎస్ సరస్వతి అండు కంపెని,

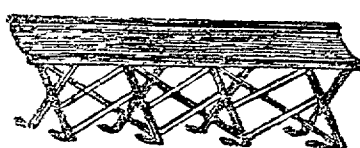
1287

నెం 11, ఆరుముగంపి, చువరాను

మొనర్చు బి కోటయ్య, యం చలమయ్య అండు కో.

క్యాంపు ఫర్నిచర్ మేకర్లు, నర్సారావుపేట

గుంటూరు జిల్లా

నమ్మకమైన సామానులు వ్రశస్త్రమైన పనివారిచే తయారు చేయబడును మొదటికం రెండవకం క్యాంపు మంచము 14-0-0 18-0-0 పడక మర్చి 7-8-0 6-8-0 మేజుబల్ల డ్రాయరు గలది 10-0-0 తేనిది 8-0-0 ఆఫీసు కుర్చీలు ఇంకా యితర సామానులూడా వున్నవి త్వర పడుడు మీయొక్క దేశసౌఖ్యమును పొందుడు మావద్దవున్న సామానులకు పూర్తి అయ్యి వివరములు కావల్సివారు క్యాటలు లాగునకు వై కనినవిసమునకు వ్రాయుడు ప్రతివర్షంతోను 1/3 వంతు సొమ్ము అడ్వాన్సుగా పంపవలెను

క్షీర బలాత్కలము

క్షీముక్త్యాల రాజాగారు తయారుచేయించినది సమస్త వాతవ్యాధులను గుదుర్చును. అనేకులు వాడి మెచ్చియున్నారు వివరములకు వ్రాయుడు. ఆర్డరసాయనశాల ముక్త్యాల, (కృష్ణా)

గమనింపదగిన లెక్కలు

భారత తంతుకారక సంఘమున ఏ క్లాసునభ్యులు

మొత్తము 8879 మంది సభ్యులుగా చేరి గాని వారిలో 1281 మంది మాత్రమే నూలుచందాను చెల్లించిరి అనగా దానూ మేను 100కి 88 మంది నంతున చెల్లించిరి ఆసాములో 100కి ఒక్కరు మాత్రమే చెల్లించిరి గాన దానికి కడపటిసానమే యియ్యబడెను ఆంధ్రరాష్ట్రమున 100 కి 24 మంది చెల్లించిరి గాన నా రాష్ట్రము ఆసాముకంటే వాసియైనను తక్కిన అన్ని రాష్ట్రములకంటేను అధమస్థానమునందే యున్నది బర్మాలో 100 కి 88 మంది చందాను చెల్లించిరి గాన దానికి గ్రహానవియ్యబడినది గాని ఆరాష్ట్రమున చేరిన మొత్తము సభ్యులసంఖ్య 6 మంది మాత్రమే ఆదూరిలోను 6 గురు చందాను చెల్లించిరి ఈవినిము లీదిగు పట్టికలన తెలియగలవు ఏ తరగతివారు నెలకు జేయగజములనూలు స్వయముగా వసికి పంపవలెను రాష్ట్రము చేరిన చందాను దామాషా సభ్యులు చెల్లించినవారు (పెన్సంలేజి)

1 ఆఝీరు	17	7	41
2 ఆంధ్ర	455	109	24
3 ఆసాము	155	2	1
4 బీహారు	227	61	27
5 బంగా	549	178	88
6 బేరారు	18	14	78
7 బర్మా	6	5	88
8 మధ్య-హిందీ	47	26	55
9 మధ్య-మరాఠీ	67	47	70
10 బొంబాయి	80	44	55
11 ఢిల్లీ	21	6	29
12 గుజరాతు	467	282	60
13 కర్నాటక	176	61	35
14 కేకళ	61	21	34
15 మహారాష్ట్ర	237	89	88
16 పంజాబు	68	28	34
17 సింధు	44	20	45
18 ద్రవిడ	501	160	32
19 సంయుక్త	150	61	41
20 ఉత్తర	83	15	45
	8879	1281	88

ప్రజలు క్రమక్రమముగా సరిగా చందాను పంపుట లేదు దేశముకొరకు దీక్షగా పనిచేయ జాలకుండ నున్నారు నిరంతరత్యాగభావము ప్రజలలో లోటుగా నున్నది ధనము చందాదానవో సరిగా చెల్లించెదరని యెవరును తెలిప గూడదు ప్రతిసంస్థకును చందాలు వసూలుకాక పోవుట వలన కష్టము కలుగుచునే యున్నది భారత కాంగ్రెసు సంఘము చందాను ఏక మొత్తముగా చెల్లింపవలసిన కాలము నందు చందా వసూలు కావడములేదని కార్యదర్శులు మొరపెట్టుట నేమెరుగుదును చాలమంది దేశారాధకులలో అశ్రద్ధ వేర్చు నియున్నది దేశసేవ మెహారాష్ట్రానీగాను విలాసముగాను నున్న దెగాని ప్రధానవిధిగానిప్పటికిని భావించబడుటలేదు తన కొరకును తన కుటుంబము కొరకును పనిచేయుట ఎట్టిదో దేశాభివృద్ధిని సాంఘికాభివృద్ధినికొరకువారికి దేశసేవగూడ నట్టిదే పంచుజ్ఞులను పూర్వము వివరించియున్నారు వాని నీవుడు (1) తనకొరకు (2) తనకుటుంబము కొరకు (3) తన గ్రామము కొరకు, (4) తన జాతికొరకు (5) విశ్వమానవ ప్రపంచముకొరకు నేవ చేయుటయే యని యిపుడు మార్చదగును వివిధములగు త్యాగములు పరస్పరనిరోధకములు గాక సహకారములైననే జీవితము సౌఖ్యప్రదమును నూలుచందా దేశముకొరకు చేయవలసిన త్యాగములలో నులభతమము ఇది దెనికని నిరోధకము కాదు

ఈ లెక్కలను చూచుటవలన నాకు నిరుత్సాహము కలుగట లేదు ఈ పద్ధతిని మార్చవలెనని నేను కోరుటలేదు ప్రతిదినమును అరగంటనేపు స్వయముగా నూలు వడుకుటయును నెలకు జేయ గజముల నూలును చందాగా పంపుటయును అత్యురసరమేయని నాకు గల నమ్మకము మరింత బలమగుచున్నది ఈ 1281 మందియైనను సరిగా సకాలమునకు నూలు పంపుచున్నవో వారి జీవితములలో అడ్డుతెనుగు మార్పు కలుగును విషమతను పరిష్కారాల మెన్నటికైన రాకమానదు. అట్టి అవసరము కలిగినపుడు వారు గడిదేరిన పోటుబంటులగుదురు

ప్రతిదినమును తప్పకుండ నూలు వడుకుచున్నవారిలో నుండియే దీక్షగా పని చేయగూ దేశారాధకు లేర్పడుచున్నారు నేను ప్రకటించుచున్న లెక్కలనలన నీవిషయములు స్పష్టముగా తెలియగలవు కోట్లకొదిలీనల దురవస్థ దినదిన మధికమును చుండుటచే దానిని తొలగిండుటకు తగిన సాధనమిది యొక్కలే

దీనినిగూర్చి బాబు రాజేంద్రప్రసాదుగారు నుడివిన వాక్యములు ముఖ్యముగా చదువదగును

"ఎక్కువభరపెట్టి ఖర్చు నేల కొనవలెను? నశించిన ఈపరిశ్రమను మరల నేల నిలువ బెట్టవలెను?" అని కొంద రేడుగురు మందురు ఈదేశమునకోట్లకొలదిగానున్న బీదవారలనుచదివించు మన్న దురవస్థను గ్రహించియున్నవో వారి కిటుల నడిగియుండదు ప్రాణేశ్ కిని శోషిల్లకేయుచున్న దుర్భరక్షణదార్తి నడంచు విషయమున చాకప్రియులు అని ఆలోచింపుట కవకాశ మెవట నున్నది 1922 లో మేము నూలువడికినవారికిని ఖద్దరుబట్టుల నేసినవారికిని కూలిక్రింద 26000 రూపాయలను వ్యయపరచితిమి 1925 లో 48000 వ్యయపరచితిమి ఈమొత్తములో 28000 ప్రత్యేకముగా నూలువడికి వారికే ముట్టివది వారు నూలువడుకుటబట్టియే 28000 రూపాయలను సంపాదించగలిగిరిగాని లేనివో వారికి మరియేవిధముగు ఆర్జనోపాయమునులేదు బీహారులో కాంగ్రెసువారి పరిశీలన క్రింద నున్న సంఘముల వలనని య్యు బడిన మొత్తము మాత్రమే యిచట వివరింపబడెను. గాంధీ కుటీరమువారుగూడ విరివిగా ఖద్దరుపని చేయించుచున్నారు వారు వ్యయపరచిన మొత్త మిందు చేరలేదు ఈ రాష్ట్రమునందు మరేవృత్తియును లేక నిరాధారులు గానుండి ఆలమటించుచున్న నిరుపేదల కిటుల లక్షరూపాయల నొసంగిన సంఘము వరేదైన కలదా? వారి ఆర్థ్యగౌరవమునకు భంగము లేకుండ కుటుంబసౌఖ్యము చెడనక్కరలేకుండ ఇండ్లను వాకిండ్లను వదలి నగరములపాలై ఫ్యాక్టరీలలో బండచాకిరిచేయుచుమానప్రాణములను గోలుపొనక్కరలేకుండ హాయిగా యింటగూర్చుండి పనిచేయుపద్ధతిని వారికి కల్పించి వారికిటుల ధనము సమకూర్చుబడెను ఖద్దరు ప్రాచారత్వకము పరిశ్రమగాన దానిని మరల నిలువబెట్టుటవలను అన్నములేక ఆలమటించుచున్న కోట్లకొలది ప్రజలకు మరల తుష్టి కరముగు భోజనము లభించును ఇది దేశరక ధర్మముచేయుట గాదు గాన యిచ్చువారును పుచ్చుకొనువారునుగూడ ధన్యులగుదురు" అని బాబూ రాజేంద్రప్రసాదుగారు నుడివిరి ఈవిషయము బీహారురాష్ట్రమునకు మాత్రమే గాక భారతదేశమున కంతటికిని గూడ విర్తిండును

భారత తంతుకారకసంఘమునారు భారతదేశమునందంతులను 18,00,000 రూపాయలు పెట్టుబడి పెట్టియున్నారు వ్యయములో చాలభాగము యితరపనులను చేయ నవకాశము లేక ఖద్దరుపని చేయుచున్నవారికే ముట్టువాన్నిది

నమ్మకములేనివారి లెక్కలనైన పరికింతురు గాక నిరుపేదల కింతకంటే ఉత్తమును ధనానసాధనమును వారు చూపింప గలుగుదురా? ధనమున్నందు కింతకంటే సార్థకమైన పనిని వారు తెలుపగలుగుదురా? లేనివో వృద్ధిపొందుచున్నయా మహోద్యమమునకు వారు సహాయముచేయుటత్యవసరము రాజకీయము నైతికము ఆర్థికమునుగూడ - దీనియం దివిడి యున్నవి నైతికార్థిక ఫలితములు యిపుడే కనపడుచున్నవి రాజకీయ ఫలితము కొంత ఆలస్యముగా గాని కలుగదు కాని నైతికార్థికములే రాజకీయమునకు మూలాధారము

చందా బాకీపడియున్నవారు సాలు ఆఖరులోపుగా వడికి పంపివో వారిపేదలు కొట్టివేయబడును పత్రములను బట్టి కోర్టులలో దావాలుచేసి రాబట్టుకొన దగిన అప్పులకంటే మాట గౌరవమునకు సంబంధించిన అప్పులనే ముందుగా తీర్చవలెను నూలుచందా మాటగౌరమునకు సంబంధించిన జాతీయ ఋణము (మోక గాంధీ - ఎంగుయిండియా 26-8-26)

పోస్టుద్వారావిద్య

మీకు ఉద్దు-హిందీ-ఇంగ్లీషు-సంస్కృతము-పంచాంగ గణితము జ్యోతిషము ఉత్తరప్రత్యుత్తరములద్వారా (పోస్టు) శీర్షికలము ఈ పద్ధతిచే మీరు మీయింటియం దుండియే చదువవచ్చును భాష ౧కి నెల 18రూ 4 లు చార్జి మాత్రమే అచ్యుత విద్యాలయము, వెంకటాపురం వెంనూరు పోస్ట్ - మధిరతాలుకా, యస్, జి యస్ రైల్వే

భారతశాసనసభ

కడపటిదిన సమావేశము

స్టేటుకౌన్సిలులో సవరణ జేయుబడినరీతి
బారుకౌన్సిలు బిల్లు అంగీకరింపబడుట

అధ్యక్షుని ప్రశంస

స్పీకరు, సెప్టెంబరు 2:— ద్వితీయ భారతశాసనసభ యొక్క కడపటి సెషనులో కడపటిదిన సమావేశము చేతు జరిగెను. స్టేటుకౌన్సిలులో 14 వ క్లాసులో సవరణ చేయబడినరీతి బారుకౌన్సిలు బిల్లును సభవారా మోదించిరి. అంత అధ్యక్షుడును పట్టు గారినిగూర్చి అన్ని పక్షములవారును ఎక్కువగా ప్రశంసించిరి. బారు కమిటీవారు శిశువకు జేసినరీతి ద్వంద్వపద్ధతి కెట్టి భంగము రావడం నుండవలెననుచు ద్వంద్వపద్ధతి బారు కౌన్సిలు బిల్లునం దానవరణ చేయబడెను.

సర్ శివస్వామి అయ్యరుగారి సూచన

సర్ శివస్వామి అయ్యరుగారికి ప్రభుత్వ సవరణలోని మాట తిష్టములేక పోయెనుగాని స్టేటు కౌన్సిలు కాలనెట్లము లేకుండ నిలిపివేయబడి యుండుటచే సవరణకు అడ్డు పెట్టుటకు గాని తేరు నూదనలు చేయుటకుగాని యిష్టపడలేరి. అయిన పుటికిని అసలు కిల్లులో కొన్ని క్లాసుల విషయమై కలకత్తా బొంబాయి మైసూరులవారి ఆభిప్రాయములు తెలిసినప్పుడు తీవ్రమైన సవరణలు జేయవలసి ప్రభుత్వము వారికి వీరు సూచించిరి.

రంగాచారిగారు జాగ్రత్తగా బలపరచిరి.

నియోగీగారు ద్వంద్వపద్ధతి యీ కాలమునకు తగినదికా దనియు దానిని తప్పు చేయవలెననియు చెప్పుచు హార్డెను బర్నెట్ హెడ్డు ప్రభువుల ఆభిప్రాయములను వాక్రచ్చిరి.

కాలమే అన్నిలోపములను తొలగింపగలదని సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమెనుగారు నియోగీగారికి చెప్పుచుండగా కచ్చిరు ద్విరు అమామ్యుగారు సవరణను బలపరచిరి. అంత నది ఆమోదింపబడెను. పిమ్మట స్టేటుకౌన్సిలులో సవరణ చేయబడిన రీతి కిల్లు అంగీకరింపబడెను.

అధ్యక్షుని ప్రశంస

రంగాచారిగారు

అసెంబ్లీ ఉపాధ్యక్షుడు దివాకర్ బహదూర్ రంగాచారి గారు అధ్యక్షుడు మిక్కిలి నైపుణ్యముతో తమ యున్నతాధికారమును నిర్వర్తింప గలిగినందుకు గౌరవనీయులగు పట్టు గారిని మిక్కిలి ప్రశంసించిరి. తమ విధులను చక్కగా నిర్వర్తింప గలిగిన ఆత్మసంతృప్తిచేతనే సభ్యుల ఆమోదమును ఆభినందనమును పట్టుగారు పొందగలిగిరి. (హర్షము) ఆయన అధ్యక్షుడు గా ఎన్నుకొనబడుపయమున నేను వారికి పోటీగా నిలుచుట కలసిందేను. కాని వారి రాజకీయాభిప్రాయములవలన పట్టు గారి కింత అవకాశమున్నను ఆయనయొక్క న్యాయబుద్ధివల్లను విమర్శకత్వమువల్లను ధైర్యసాహసములవల్లను పట్టుగారు భారత శాసనసభకు మొదటి హైందవ అధ్యక్షుడుగా నుండి తమ కార్యములను జయప్రదముగా నిర్వహించిరి. ఆ కార్యభారము లనుమానమునకు గురియై పక్షపాతము జూపుచున్నాడను కలకలము తావొసంగుచుండును. సర్ ప్రెజిడెంట్ మిక్కిలుగారిని నిర్వర్తించినది మనమెవరుండును. అందరును మానవమిత్రులే. లోపములు లేకుండ నుండజాలరు. కాని పట్టు తమ కార్యభారమును నిర్వర్తించినరీతి ప్రభుత్వ ప్రభుత్వేతర సభ్యుల ఆమోదమును బడసినది అని చెప్పుచు పట్టు గారు తిరిగి సభకువచ్చి మరల అధ్యక్షస్థానమునకై ప్రయత్నించెదరు గాకయని రంగాచారిగారు కోరిరి.

కచ్చిరుద్దీగారు:—మరి మీసంగతి, యేమి?

రంగాచారిగారు:— నేనిచ్చట పట్టుగారితో పోటీకి నిలువదలచి యుండలేదు. ఈ మామూలసంవత్సరములనుండి పైనుండి క్రిందవరకు అసెంబ్లీ యుద్వ్యంబు సభ్యుల కెంత దయతో ఎంత చక్కగా సహాయము చేసినది అందరికిని విదితమే అనుచు తుద కిట్లు చెప్పిరి:—అయ్యా మనమందర విషమును వెల్లిపోవుచున్నాము. ఇందులో చాలమంది తిరిగిసభలోనికివచ్చెదరని నేను తలచెదను. దేశమును సక్రమమార్గమున ఆభివృద్ధిపొందవచ్చును. శిక్షణుల దీక్షాంశులకు ప్రభుత్వమువారు కొంత విముఖత జూపి యు పరనవారేదు, సభలో నుండి వెడలిపోయిగాక సభలోనికివచ్చి

లోపలనుండియే ప్రభుత్వమువారికి బుట్టిడి కలిగింపవలెను. మీ యుద్వ్యంగభర్తయును చక్కగా నిర్వర్తింప గల్గినందులకు నేను మిమ్ములను తిరిగి మరియొకమారు అభినందించుచున్నాను.

(దీర్ఘ హర్షము)

సర్ శివస్వామి అయ్యరు

సర్ శివస్వామి అయ్యరుగారు ఉపాధ్యక్షుడు పట్టు గారిని గూర్చి గావించిన ప్రశంసతో ననే పూర్వకముగా అంగీకరించిరి. ఆయన అధ్యక్షుడుగా నెన్నుకొనబడినప్పుడు ఆయన మొదటినుండియు గట్టిగా ఏమపక్షములలో పనిచేసియున్నవాడగుటచే ఆయనను గూర్చి అనుమానపడినవారు కూడ ఎందరో కలరు. ఎందరెన్ని యభిప్రాయములు పడినను పట్టుగారు అధ్యక్షస్థాన ములకరించిన వెంటనే ఆమరభిప్రాయము లన్నియును తొలగిపోయినవి. అదివరలో పార్లమెంటుకి అనుభవముగల వారు అధ్యక్షులును నున్నను పట్టుగారును తమ శక్తి సామర్థ్యములవల్లను న్యాయబుద్ధి వల్లను ప్రభుత్వేతర భారతీయుని ఆస్థానములో నియమించినను పని జయప్రదముగా జరుగగలదని నిరూపించిరి. అధ్యక్షుడు అధికారతర్రుల కైపువచ్చు సహాయకారిగా నుండెను. కారల చేసినసహాయము విషయమై వారే చెప్పవలసి యున్నది మరియొక విషయ మేమనగా బాధ్యత గల స్థాన మొసంగినట్లుమన బాధ్యతలను బాగుగా గుర్తింపగల్గుటకు అత కాళమేర్పడుచు. (దీర్ఘ హర్షము) పట్టు నియోజకవర్గమువారు పార్లమెంటుకి సాంప్రదాయముల ననుసరించినిట్టికాదాల్లా లేకయే పట్టువారిని ఎన్నుకొందురనియును, ఎన్నిమార్లు జరిగినను పట్టుగారివిషయము నే నే మార్పు జరుగదనియు, తిరిగి ఆయన సభలోనికి వచ్చి పోటీలేకుండ మరల అధ్యక్షస్థానమున కెన్నుకొనబడి పార్లమెంటుకి సాంప్రదాయముల నా విధముగ నిలుపగలరనియు నమ్ముచున్నాను. అదృష్టవశమున తృతీయ భారత శాసనసభకుగూడ పట్టుగారికి అధ్యక్షులుగా నుండుట తలపించినయెడల వారును వీరియెడల మన యంతగౌరవము చూపగలరనియు నాకు నమ్మకము గలదు. అని శివస్వామి అయ్యరుగారు చెప్పిరి. (దీర్ఘ హర్షము.)

సర్ అబ్దుల్ కరీం

కొద్దిమందిగానున్న మస్లిం పార్లమెంటుకి పక్షముతరపున సర్ అబ్దుల్ కరీంగారు సర్ శివస్వామి అయ్యరుగారితో పోటీభవించిరి. వీరు క్రమములోకంటె ఆక్రమములోనే ఎక్కువగా నున్నప్పటికిని (నచ్చు) వీరిమెప్పుకొని నిక్కువమైనది. గౌరవనీయులగు పట్టుగారి సామర్థ్యమును నడవడియు నెన్నుదగినవి. ఇంకొకసభ్యుడైన యిల్లు నిర్వర్తించియుండెను. సరియైన వక్త నెన్నుకొనటలో పట్టుగారు రెప్పుడును విఫలుకాలేదు. సభాచర్చలను బహు నిపుణత్వముతో నడపుచువచ్చిరి. గౌరవనీయులగు పట్టుగారికి స్వరాజ్యవాదియును పట్టుగారి కి ని - ఎ - టో భేదము కలదు. (నచ్చు) ఆయన తిరిగి సభకువచ్చి అధ్యక్షస్థాన వలకరించెదరని కోరుచున్నాను అని అబ్దుల్ కరీంగారు చెప్పిరి.

సర్ వాల్టరు విల్సన్

అధ్యక్షుని ప్రశంసించుటలో సర్ వాల్టరు విల్సన్ గారు పాల్గొనిరి. అధ్యక్షస్థానమును సంపాదించిన వెంటనే పట్టు గారు తమ రాజకీయములను మరచిపోయి అన్ని పక్షములవారిని సగౌరవముగా చూచినరీతి విరోధియై అధికారేతర సభ్యుల ఆమోదమును బడసినదని బ్రీటీషు. సాంప్రదాయము ననుసరించి పట్టుగారికి తిరిగి అధ్యక్షులుగా నుండజాలెనని చూపక్షము వారందరును కోరుచున్నారని విల్సన్ గారు రిని. శాసననిర్మాణ కాఖయొక్క పనినిగూడ వీరు ప్రశంసించిరి.

వెంకటపతి రాజుగారు

స్వతంత్రపక్షముతరపున వచ్చే భారతశాసన సభలో అధ్యక్షుడు నెన్నుకొనవచ్చును పట్టుగారికి తమ పక్షము వారందరును సహాయము చేయవచ్చుగా వెంకటపతిరాజుగారు వాదనము చేసిరి. మిక్కిలి నైపుణ్యముతో నిర్వహింపలేనట్టి ప్రభుత్వ యోగ మెద్దియు లేదని పట్టుగారు రుజువుచేసిరి. బాధ్యత గలిగి ఉండ్రే పూరితమైన యువన్యాసము లొకప్పు డిచ్చినను పట్టుగారు తమవ్యక్తి ఆభిప్రాయములకు తావొసంగకుండ తమవిధిని నిర్వర్తించిరి అని చెప్పిరి.

దుమాసియాగారు

ప్రభుత్వమువారిలోను నివిధ పక్షములలోను సమాకారముతో నుండుటవలన గవ్యస్థానము ముఖ్యసాధ్యమనియు కొందరునుకొనినట్లు సంస్కరణములు వట్టి బూటకములు గావనియు చూపించుటవలన అధ్యక్షుని జయము మిక్కిలి యున్నదనియున్నదని దుమాసియాగారు చెప్పిరి.

బాపి సాగారు

అసెంబ్లీలో తమకు గల స్వల్పసభ్యముగూర్చి తెలుపుచు ఉద్వ్యంగ మిచ్చినట్లుయిన ఎట్టి యుద్వ్యంగములోనైనను భారతీయులు బాధ్యత గలిగి ప్రవర్తించగలరని అధ్యక్షుడు నిరూపించెననియు, బొంబాయి కార్పొరేషన్ అధ్యక్షుడు అసెంబ్లీ అధ్యక్షుడుగా చక్కగా పనిజేసినయును బాపి సాగారు పలికిరి. (నచ్చు)

నియోగీగారు

సభ ప్రారంభము నాటినుండియు అనుభవముగల నియోగీగారి వెనుక తట్టు నున్న వారితరపున సర్ ప్రెజిడెంట్ మిక్కిలుగారి తరపున ఆస్థానము నలకరించుటకు పట్టుగారికి మిక్కిలి తగియున్నారని నియోగీగారు చెప్పిరి.

మహమ్మదు యాకుబుగారు

వచ్చే సభలో గూడ పట్టుగారికి అధ్యక్షులుగా నుండి వలెనని కోరిరి. సర్ అలెగ్జాండరును మడ్డిమెనుగారును ఇతర ప్రభుత్వ సభ్యులను అధికారేతర సభ్యుల యెడ చూపిన దయాదాక్షిణ్యములను పారంగీకరించిరి. (హర్షము) విద్యుత్ పరిశోధకులలో మనమందరమును వెడలిపోవుచున్నాము. కాని నిన్నటిదినమున మత కలహములపై జరిగిన చచ్చి ఇర్విన్ ప్రభువు ఉపన్యాసముల సహాయమున భూతన వాతావరణము కలుగజేయవలయు నూతన భారత శాసన సభ సంఘి భావములోను సభ తలోను సమావేశమున సరియైన తలచుచున్నాను. అని ముఖ్యుడు యాకుబుగారు చెప్పిరి.

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు

అధ్యక్షుని సభిసంబంధి మిక్కిలి కొనియాడిరి. తిరిగి నిక భ్యంతరముగ పట్టుగారు అధ్యక్షులు లగుదురనియు అంత చాకచక్యము గ కత్తి సా మర్థ్యము ల తో తమ విధులను నిర్వర్తించిన బాధ్యత గల స్థానమందుండి దేశమంతట నేవేయుట పట్టుగారు అదృష్టమనియు మాలవ్యాగారు చెప్పిరి. (చప్పట్లు)

సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమెన్

అందరును పోటీభవించుననదని యిప్పుడు చెప్పవలసిన అవసరము లేకపోవుటచేత నాపని మిక్కిలి కులభమైనది. కాని సభవారంగీకరించినట్లుయిన హృదయపూర్వకముగ అంగీకరింతురు. ఆలాగే నేను అని సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమెనుగారు ప్రారంభించిరి. అధ్యక్షుడు తనకార్య భారమును నిర్వర్తించిన రీతిని కొనియాడుటలో నేనిప్పుడు చేరకపోవుట ఆన్యాయము అనుచు సర్ అలెగ్జాండరుగారు తమ మెప్పుకొనిన తెలుపుటకై అధ్యక్షుని గౌరవా ర్థము గులాబిపూవుల గుత్తిని బల్లపెనుచిరి. నేను స్టేటుకౌన్సిలు అధ్యక్షుడనుగానుంటిని. అధ్యక్షస్థానముపొందటానికికాతల్యము కాదనియు దానికిగల బాధ్యతలను అందోళనలను దానికెగలవనియు పట్టుగారును అనుభవమువలన అంగీకరించెదరని తలచెదను. అసెంబ్లీవారెన్నుకొనిన అధ్యక్షులలో తానే మొదటి భారతీయుడనని పట్టుగారుసంతృప్తి భేదపలసియున్నది. హిందూదేశరా. జ్యోగచరిత్రలో ఆయన నాకు మొకగుర్తుగానుండును. (చప్పట్లు) పట్టుగారి పట్టుపట్టినట్లుగూర్చియిచ్చట నేనుముచ్చటపడలచుకొనలేదు. క్రికానిసభానాయకుడనుగాను. నానెనుకనున్నవారి తరపున అధ్యక్షస్థానమునకు సభానాయకునకునుగల సంబంధము నతిజాగరూకతతో నిర్వహింపగల్గినందుకు అధ్యక్షుని నేనభినందించుచున్నాను. (హర్షము) అధ్యక్షుని యెన్నిక విషయమై సభానాయకు డగు వాడేమియు చెప్పగూడదు. కాని యవియన్నియు సూహింపవచ్చును అనుచు హాంమెంబరుగారు తుదకు దురభిప్రాయములను వైచున్న భావములను లేకుండ సభ్యులు సభాకార్యక్రమమును మిక్కిలి దయతో నిర్వహించిరి బిప్పుకొనిరి.

అధ్యక్షుని జవాబు

హర్ష భావముల నడుమ అధ్యక్షుడు జవాబిచ్చుటకు లేచి యిట్లు చెప్పెను:—

సోదర సభ్యులారా అసెంబ్లీ స్నేహితులారా! ప్రతిపక్షమువారును ప్రతిసభ్యుడును నేనధ్యక్షుడుగా నున్నంతకాలము నాకు జూపుచుండిన గౌరవమర్యాదలకును ముఖ్యముగా నిప్పుడు మీరందరు గావించిన పాగడ్లలకును తగురీతి మీకెట్లు వందనము లర్పింపవలయునో నాకు తెలియుటలేదు. మీరు నాయెడల యెల్లప్పుడును జూపుచున్న సభాకారమునకు నేనెంతయు కృతజ్ఞుడను. మీలో కొందరికి అసంతృప్తికరముగ నున్నను నే నప్పుడప్పుడో సంగనీర్ణయముల సంగీకరించుటలో మీరు జూపినను కుతూహలమునకును కృతజ్ఞుడను మ రి యొ క వి మ

కాకినాడ, సెప్టెంబరు ౪:—నవరత్న బిఠంబజీక, స్వ
కావ్య యంత్రాంత సహకారపత్రికములకు దీక్షసంస్థాపనము నలు
గురున్న (ఆంధ్రరత్న) ఇతర రాష్ట్రములందు అనుసరింపదలెను.
అనుచు రాష్ట్రము చాల చక్క జరిగింపబడినది నీన్న మార్గాన్నియు
జరిగిన ఆంధ్రరాష్ట్ర రాంజుగను నటించు నతాగోళిగలను మిథున
మారినవలెనా!
(ఆ. (కె.)

చెన్నై పురిశాసనసభ

మలబారు టెనన్సీ బిల్లు

తుది ప్రసంగములు

ఆనుకూలురు 44 ప్రతిపాలురు 28 రు

శాసనసభవారు నిన్న మధ్యాహ్నము ఫలహారానంతరము తిరిగి సమావేశమై మలబారు టెనన్సీ బిల్లున కనుకూలము గను ప్రతిపాలులగు సభ్యులు దీర్ఘపర్యాయముల నొనర్చిరి. జస్టిస్ ప్రతినిధులు, బిల్లును తీవ్రముగ నెదిర్చిరి. చర్చ ముగియు నపుడు, ప్రభుత్వముతరపున గౌ. జి. ఇ. మాయురగారు మాటలాడుచు- చర్చయంతయు వివితరవాతగూడ తాము తమ యభిప్రాయముల మార్పుకొన నవసరము గలుగలేదనియు, తామిబిల్లున కేమాత్రము సంగీకరింపజాలమనియు నుడివీరి. తుదకు సాయంత్రము 5 1/2 గంటలకు బిల్లుపై వోటును దీసుకొనగా 43 గరు ఆనుకూలముగను 23 రు ప్రతిపాలముగ సమ్మతుల నిచ్చిరి నియు బిల్లు సభవారిచే సంగీకరింపబడినదియు అగ్యత్యుడు ప్రకటించెను.

జస్టిస్ ప్రతిపాల్యము

మలబారు భూస్వాముల ప్రతినిధియగు ప్రభాకరన్ తం పన్ గారు బిల్లు నెదుర్చుచు 50 నిమిషములకాలము ప్రసంగించిరి. సభవారేమిచేసినను ఒక్కవిషయమునుమాత్రము మరచిపోరాదు. అనాదినుండియు, జస్టిస్ తమభూములపై సర్వస్వామ్యములను అనుభవించుచుండిరి. తమభూములను స్వేచ్ఛగా కవులు కెచ్చుటకును, స్వేచ్ఛగా తిరిగి తమ భూములను దీసుకొనుటకును వారి కధికారము గలదు. భారతదేశమునందలి న్యాయస్థానములవారును ప్రీవీ కౌన్సిల్ వారునుగూడ ఈవిషయమున సంగీకరించి, అవిధముగనే దావాల పరిష్కరించుచుండిరి. ప్రస్తుత భూస్వాములలో (జస్టిస్ లలో) చాలమంది వారిభూములకు చాల విలువనొసగి కొనుక్కొనిరి. శాసనసభవారి బిల్లువలన నొక్కమారుగా వారి హక్కులను బిల్లి లాగివేయుచున్నారు. ఇది చాల అన్యాయము. ఇది ఇతరుల ఆస్తులను లాగుకొనుటకప్పు వేరుగాదు.

ఈబిల్లువలన మలబారు ప్రజలకు లాభము గలుగుననుట వట్టిభ్రమ. లాభముగలుగుటకుమారు ఈబిల్లువలన మలబారు ప్రజలకింతింతి యనరాని చిక్కులు నష్టములు సంభవించును. అధికముగ జూచినను ఈబిల్లుఫలితములు రైతులకుగూడ చాల వివాదకరముగ నుండును. ఏదేమనెందుగాని ఇంతవరకు భూస్వామి, రైతు ఇద్దరే భూమిభామందులగు నుండుటను మనము జూచుచున్నాము. ఈబిల్లువలన మలబారునందు ప్రతిభూమికి ఐదుగురు భూభామందు లేర్పడుదురు. ఈవద్దతి, విల్లగతులతో ప్రవేశపెట్టిరి. కాని ఆరవతి సంపూర్ణముగ విఫలమయ్యెను. అంతట వారు తిరిగి పూర్వము పద్ధతినే అవలంబించవలసివచ్చెను. భూములను చిన్నచిన్న చీలికలుగ విభజించుట రైతుల ఆర్థికస్థితి కారణమని ప్రతివారును గోలపెట్టుచున్నారు. ఈబిల్లుయొక్క ఫలితమేమి? మలబారునందలి భూములుగూడ నికమీద చిన్న చిన్న చీలికలుగ విభజనలగును. మలబారు రైతుల ఆర్థికాభివృద్ధి కిది గొప్ప యాటంకము.

తంపనుగారింకను మాటలాడుచు, టెనన్సీ బిల్లుకొర కిది వరకు మలబారు ప్రజలం దెట్టి ఆందోళనమును లేదని నుడివీరి. పంపూరణలు వచ్చినతరువాత, మొదటి ఎన్నికలకు చాలమంది అభ్యర్థులు నిలచిరి. వారిలో విచిత్రమగు తెలివిగల ఒకానొక యభ్యర్థి, ఎక్కువమంది వోటులను సంపాదించుటకు మార్గమేది యాయని అలోచించి భూస్వాముల భూములను బిల్లిపైనను రైతులకు జిరాయితి హక్కు నిప్పించెదనని ఆశపెట్టెను. ఆవాక్యముల వివరణ, రైతుల నోరూరెను. ఇంపీరియలుభ్యాంకులోని ధనమునంతను వీధిపోవువారికి పంచిపెట్టబడునని ఆశపెట్టినయెడల విధి ఎవరికి నోరూరదు. అంతయగాని, మలబారునందు రైతులలో నిజముగ ససంతృప్తిగాని, ఇట్టి బిల్లు గావలెనను ఆందోళనముగాని లేదు.

ప్రపంచమునం దింతవరకేదేమనెందుగాని, పరిహారమొసకుండ ప్రజల భూములను లాగుకొని ఇతరుల కొనగినట్లు వినియెరుగము. మనరాష్ట్రమునం దిదివర కిట్టిఅచార మెప్పుడును లేదు. మదరాసు ఎస్టేటుల్యాండు అట్ట సంధర్భమున గాని అగ్రా టెనన్సీ బిల్లునువలదుగాని, బెంగాలు టెనన్సీ బిల్లునువలదుగాని పరిహారమొసకుండ భూస్వాములహక్కులను తరిగించి

నివర్తనమొక్క టెనెనట్ గాదా? ఈవిషయమున గవర్నరుగారికిని- అధికారులకును ఒకమనవిలేయవచ్చును. ప్రాంతీక దేశముందు అల్ప సంఖ్యాకులుగాని మరతగత ప్రజలుగాని- తమహక్కులకుభంగముగలగునని భయపడవలసియు, అట్టిహక్కుల నన్నిటిని ప్రభుత్వమువారు స్వాధీనపరచి, విక్రీయమున కొనుక్కొని, ప్రకటించియు, ప్రజలకు అమ్మియు వారిదేశమున నింతవరకానిధాంతముల నేతనగించుచున్నారని చిరకాలాగతముగానే దాంతము నీషమయమున వదలవలదనివారిని ప్రార్థించుచున్నాను.

టి. ఆర్. రామచంద్ర అయ్యర్

సభయం దధిక సంఖ్యాకులు జస్టిస్ తమ కేసుగ నుండిరి ఎంత వాదించినను వారు తమ యభిప్రాయముల మార్పుకొనునదిలేదు అని టి. ఆర్. రామచంద్ర అయ్యర్ గారు నుడివీరి మనవి. మరణించునని చెలిసినను తుదివరకు మందులు వాడుట మానవస్వభావము అట్లే ఈ బిల్లును అంగీకరింపబడుననిచెలిసినను అందుగల లోపములను వివరించుట సభ్యుల విధి (సభ్యు) చాలతరములుగా జస్టిస్ భూస్వాములుగాపరిగణింపబడుచున్న విషయ మందరకును చెలిసినదే కొద్దలప్రభుత్వమువారు గూడ తమ వ్యవహారములలో దాని సంగీకరించుచు యున్నారు కాన ముదారు తిరఖాదారు మాత్రమే మిగిలి టిల్లువలన భూస్వామిని రైతుగను, రైతును భూస్వామిగనుమార్చివేయుచున్నారు ఇట్టి మార్పు నొనర్చుటలో సభవారు తమ బాధ్యతను గుర్తించి ప్రసంగించవలెను సభవారి వైఖరి పీటరును దోచుకొని ఆ సామ్యును పాలువ కొనగనట్లున్నది

ప్రభుత్వమువారు నిరంతర మెంతయో గౌరవించుచుండు లిమిటేషను లాకుగూడ ఈ బిల్లునందు స్పష్టించెప్పబడెను 12 సంకాలము అనుభవించుచున్నంత మాత్రమున రైతువారి గ్రామములందు కాశ్యోతకా కొన్నిసగబడుచున్నది కాని ఈ బిల్లులో తరతరములనుండి సర్వస్వామ్యములను అనుభవించుచున్న జస్టిస్ హక్కులు తొలగింపబడుచున్నవి బిల్లుపై చర్చ జరుగు సమయమునందు పి. వి. యన్ నరసింహరాజుగారు జస్టిస్ తుల కొంత పరిహారము నొసగుట కొక సవరణను చెప్పెను ఆ సవరణ యంగీకరింపబడి యున్నయెడల చాల బాగుగ నుండెడిది కాని సభవారాసవరణను నిరాకరించిరి ప్రస్తుతమైనను ఈ లోపమును సవరించుటకు సమయము వినిచిపోలేదు. అటులగానియెడల ఈ బిల్లువలన తుద కెరికిని లాభముండదు. ఒక్క లాయరుకు మాత్రము చాల లాభముండును ఈ బిల్లువలన చాల దావాలు బయలుదేరును ఇంకొక ప్రయోజన మెద్దియు నాకు గనపించుటలేదు

పి. రామనగారు బిల్లును బ్రకంశించిరి వారాయణ సంఖ్యాధిపాదుగారు బిల్లు నెదుర్చుచు బిల్లువలన మలబారు ప్రజల సాంఘిక స్థితి ఎంతయు అభివృద్ధి పందజాలదని నుడివీరి

పి. రామనివాసనగారు బిల్లును బలపరచుచు, జస్టిస్ భూస్వామ్యులు పరిహారమొసకుండ లాగుకొనబడెనను ఆక్షేపణలు వట్టి నిరాధారమైనవనియు, 27 క్లాజు ప్రకారము జస్టిస్ భూమిని తనస్వంతకార్యముల కుపయోగించుకొనుటకు రైతులను నెడల గొట్టుట కధికార మొసగబడెననియు నుడివీరి

డాక్టరు నుబ్బరాయనగారు బిల్లు నెదుర్చుచు, కాణము దార్లు స్వంతముగా నేద్యముచేయువారు గాదనియు, వారియం దధిక భాగము లాయర్లు, ధనస్వాములు ననియు వారికి జిరాయితి హక్కుల నొసగుట అక్రమమనియు నుడివీరి

టి. వి. కృష్ణస్వామి ఆయ్యర్ (లాకాఖ కార్యదర్శి గారు) బిల్లు నెదుర్చుచు 27 పెక్షను నిలచియున్నను జస్టిస్ తుల భూస్వామ్యులు చాలవరకు లాగివేయబడెనని నుడివీరి

కె. వి. రెడ్డి నాయుడుగారు, బిల్లును బలపరచుచు ప్రభుత్వమువారు ప్రస్తుతరూపములో నీబిల్లును సంగీకరింపనియెడల-తమకుచింతమని దోచిన సవరణలతో నీసభవారి పునర్విచారణకు పంపవలసినదనియు, బిల్లునకు కాలదోషముమాత్రము పట్టనియనలదనియు గోరిరి

టి. ఇ. మాయురగారు

దివాను బహదరు కృష్ణను నాయరుగారి కార్యదీక్ష మిగుల ప్రశంసింపవలయును వారి మాతృ భూమిపై వారి కొంత ప్రేమయో దీనివల్ల విశదమగుచున్నది కృష్ణను నాయరుగారికి ప్రతిపాలముగ నున్న ప్రభాకర తంపనుగారి చాకచక్యమును తర్కవాదమునకూడ ప్రశంసింపవలయును ప్రభుత్వమువారు తమ పూర్వపు అభిప్రాయములను మార్పుకొనలేదు మార్పుకొన అనకాళముకూడ ఏర్పడలేదు బిల్లునందలి ఆక్షేపకరముగ విషయములు తొలగింపబడలేదు ఈబిల్లువల్ల రెవిన్యూ పరిపాలనా విషయములందు ఏర్పడగల ఇబ్బందులను సభవారు గుర్తెరుగుట లేదని చెప్పవలసియున్నది

భూమి ఉత్పత్తి కొంతభాగము ప్రభుత్వమువారికి చేరవలయుననుట ప్రాచీనమున నెవ్వరొక్కఁడు యెన్నఁదగినావున నీ రువారిజమీందారి భద్రతలు ఏర్పడినవా జమీందారులు తమ భూములను సాగుబడికి ఇచ్చెదరని సాగుబడికి ఇచ్చెదరని ప్రభుత్వమువారికి జమీందారుల పక్షమున పన్ను చెల్లించెదరని సాగుబడి చేయువారు పన్నులను ప్రభుత్వమువారికి చెల్లించువిషయమే జమీందారులెట్టికొక్కము తుమ్ముకొనుటకు బిల్లుండవలెదను మలబారులో పరిస్థితు లెటులున్నవో పరిశీలించెదఁకము ఇమ్మిలు జమీందారులని ఒక పక్షమున నొడించెను. కొంతభాగమునకు పూర్వము జమీన్దారులు జమీందారుల హోదాకలుగజేసి పన్నులను వసూలుచేయువాఁడగుటవారికి కలుగజేయవలయు నను ప్రయత్నములు జరిగెను

1818 సంవత్సరమున మలబారులో రైతువారి పద్ధతి అనులనందంచబడెను. జమీందారి విధానముకన్న రైతువారి విధానము అమలునందున్న రైతులకు లాభకరమని గుర్తెరుగవలయును. ఈవద్ద తంతయు తలక్రిందు చేయవలయు నని మీరు కోరుచున్నారు. మలబారునందు మాత్రము ఈ క్రొత్తపద్ధతిని అమలునందుంచవలసిన అవసర మెందులకు ఏర్పడినదో ఎవ్వరు తెలుపలేదు. కన్నందారులకు భూస్వామి హక్కులను కలుగజేయవలయు నని ఒక గౌరవసభ్యుడు వాదించెను. అరిని వాదము ననుసరించిన జమ్మిలు భూస్వామి హక్కులను పొందుటకు అన్ని విధముల అడ్డురై యుండెదరు. బిల్లునందు రైతులకు నూచింపబడిన పరిహారము తృప్తికరముగ లేదని బిల్లును ఉపపాదించిన గౌరవసభ్యుడే తెలిపియున్నాడు. కన్నందారులకు లాభము కలుగజేయవలయు నను ముఖ్యోద్దేశముతో ఈబిల్లు లేబడెనని తోచుచున్నది. ఈబిల్లువల్ల అధికముగ జమ్మిలకు గొప్ప నష్టము కలుగును. వారికి భూమిపై గల హక్కునకు గూడ అధ్యంతర మేర్పడుచున్నది. 20 సంవత్సరములు జరిగిన పిమ్మట భూమి రెంటు విషయమై కేసులు లేవచ్చునను క్లాజుల్ల న్యాయస్థానములందు కేసులు అధికము కావచ్చును. ఈ బిల్లువల్ల కేసులు అధికమగునే గాని రైతులకు లాభము కలుగజాలదు జమ్మిలకు నష్టము కలుగజేసి వారు అనుభవించుచున్న హక్కులను ఇతిరలకు ఇచ్చుట ఈబిల్లునందు ముఖ్యవిషయములు. పరిహారము లిచ్చినను ఇది కొంతవరకు అక్రమ మని ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయము.

మాయురగారు ఉపన్యాసము ముగింపగ, 5-25 గంటలకు క్లోజరు కోరబడెను. కృష్ణను నాయుడుగారు ప్రభుత్వ తర వియ్యవలయునని కోరిరి. కాని క్లోజరు ఉపపాదనము ఆమోదింపబడెను.

మలబారు టెనన్సీ బిల్లు చట్టముగ భూరవలయునను ఉపపాదనమునకు ఆనుకూలముగ 43 మంది ప్రతిపాలముగ 23 రు సమ్మతుల నొసగిరి. ఎగ్జిక్యూటివు కౌన్సిలు సభ్యులు ఇతర ప్రభుత్వ సభ్యులు ఉపపాదనమునకు ప్రతిపాలముగ సమ్మతుల నొసగిరి. మంత్రులు తటస్థముగ నిలిచిరి.

అంతటితో సభ ఆపుట చేయబడినది. మరల నేటిదినము ఉదయం 11 గంటలకు సమావేశమగును.

సభ్యులందరు డి. బి. కృష్ణను నాయుడుగారిని అభినందించిరి.

నేటిదినచర్య

హిందూ ధర్మాదాయచట్టము

ఇదివరకే కోర్టుస్క్రీముల క్రిందనున్న దేవాదాయములు

మినహాయింపు నిరాకరించుట

చెన్నై పురి శాసనసభవారి యుదయమున తిరిగి సమావేశమైనపుడు హిందూ ధర్మాదాయముల బిల్లుపై చర్చసాగను ఇంతవరకే, న్యాయస్థానములచే శీర్ష్యుపబడిన స్క్రీములు గల మతాదాయముల స్క్రీములనుండి మినహాయింపవలెనని మరుదవనం పిల్లెగారు చెప్పినసవరణపై దీర్ఘ ముగచర్చ జరిగిన పిదప వీగిపోయెను

సస్పెండ్ మెంటరీ గాంటులు

కా రాజా పానుగల్లుగారు ఎలెక్టిక్రు దీపములస్క్రీములు, రోడ్లు, వంతెనలు మొదలగునాని యభివృద్ధికొరకు స్థానిక సంఘములకు ఋణముల నొసంగుటకుగాను రు. 92240 ల నొసగవలసినదని ప్రతిపాదించిరి. తులసీరామగారు డిమాండును బల

గురువు మధురపట్టణమునందు అత్యంత ప్రతిభను పట్టించుకొని మును త్వరితముగ పూర్తి చేయవలసినది గోరిరి. పి. ఆంజనేయులు గారు ప్రతిపాదనను బలపరచుచు, తేనెనీళ్లు వేయవలసి నుండి-పూర్తిలోనికి చేరువలోకిగల వంతెన చాల హింసాత్మకమునందున దానిని బాగుచేయించవలసినదనియు గోరిరి. పానుగల్లు రాజాగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, తేనెనీళ్లు పలు కొన్నింటిని వారింతవరకు-పదరు వంతెనను బాగుచేయించుటకు ఋణమును వసూలైనది గరఖాస్తు పెట్టియుండలేదని నుడివెరి. ప్రతిపాదన నుంగీకరింపబడెను.

పెన్నముల శ్రీకృష్ణ కృష్ణుడు ౫-350 వేల నోనగలసినదని గా. బి. టి. ఇ. మాయగూరు గోరగా సభ వారంగీకరించిరి.

తుత్తుకుడియందు అపురూపమైన వంతెనను నిర్మించుటకు రు 34400 ల నోనగలసినదని సర్. పి. పాత్రోగారు రుప పాదింపగా నంగీకరింపబడెను.

కింగుఇన్స్టిట్యూటునందు టీకాలకొక ప్రత్యేక భవనమును నిర్మించుటకు రు 60200 ల నోనగలసినదని పానుగల్లు రాజాగారు రుపపాదింపగా సభవారిచే నంగీకరింపబడెను.

కాకినాడయందు తేడిపానలను వైద్యశాలను నిర్వహించుటకు రు 55000 ల నోనగలసినదని ప్రతిపాదింపగా సభవారంగీకరించిరి.

గా. ఎన్. ఇ. మాన్యువల్ గారు జెనరలు ఆఫీసియేట్లను కాఖక్రింద రు 27, 800 ల నోనగలసినదని ప్రతిపాదింపగా సభవారంగీకరించిరి.

హిందూధర్మాదాయము బిల్లు

పిదప హిందూ ధర్మాదాయముల బిల్లుపై చర్చ సాగింపబడెను. న్యాయస్థానములచే స్వీకృతమైన ధర్మాదాయముల కీబిల్లు వర్తింపదని పి. ఆంజనేయులుగారు చెప్పిన సవరణపై కొంత చర్చ జరిగిన పిదప అంతకంటే సమగ్రమున మరుదనం పిల్లెగారి సవరణకు అవకాశ మొసగుటకుగాను సవరణ యుపసంహరించుకొనబడెను.

స్వీములక్రిందనున్న దేవాదాయములు

“ఈ శాసనములలోనికి వచ్చునది సివిలు ప్రాసీజరు కోడు ప్రకారము న్యాయస్థానములచే నిర్ణయింపబడిన స్వీముల ప్రకారము పరిపాలించబడుచున్న దేవాలయములకుగాని మతములకు గాని ఈ బిల్లు వర్తింపదు. అను సవరణను మరుదనముపిల్లెగారు రుపపాదించుచు న్యాయస్థానముల స్వీముల క్రిందనున్న దేవాలయముల పరిపాలన చాల బాగుగ నున్నవనియు నానిని గూడ బోర్డు అధికారము క్రిందకు చేర్చుటకు అవసరము గనుపింపదనియు నుడివెరి.

పి. వెంకటరమణరావు గారు సవరణ నెదుర్చుచు, న్యాయస్థానము లొనర్చిన స్వీములు గూడ హిందువు లందరికిని సంప్రదించుకొనునట్లు చేయవలసి, ప్రీవీకౌన్సిలువారి నిర్ణయములకు గూడ నిది వర్తింపదనియు నుడివెరి. అందుచే నట్టి స్వీములను మార్పుల కవకాశ ముండవలెను.

రా. బి. ఎ. ఎన్. కృష్ణరావు గారు సవరణను బలపరచుచు “ఎట్టి సవరణను అంగీకరింకరా”దను వైఖరి నవలంబించినట్లున్నదని నుడివెరి.

పానుగల్లు రాజాగారు సవరణ నెదుర్చుచు, కోర్టులచే నేర్పరపబడిన స్వీముల కెప్పటికిని మార్పులవసరము లేదని ఎవ్వరును జెప్పజాలరని నుడివెరి. అట్టిమార్పులవసరమైనపుడు, న్యాయస్థానములందీ విషయమును చేర్చుట కెవరోయొకరుండవలెను. ఈబిల్లునందాకార్యము బోర్డువారి కొనగబడెను. ఇందాక్షేపణీయమగున దెదియును లేదు.

ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు, టి. ఎ. రామలింగచెట్టియారు గార్లు సవరణలను బలపరిచిరి. సవరణ వోటునకు చేట్టగా వీగిపోయెను.

జెయినులదాయములు

ఎస్. ముత్తయ్యమొదలియారుగారు 2 వ క్లాజ్ యొక్క వివరణమును వదలివేయవలెనని ప్రతిపాదించుచు, జెయినుల ధర్మాదాయములను మిసహాయింపుట కెట్టి కారణమును లేదని నుడివెరి. (మంత్రిసర్వస్థానములనుండి వోటువోటు అనుకేకలు)

సత్యమూర్తిగారు సవరణ నెదుర్చుచు అన్ని మతాదాయములను స్వేచ్ఛగనుండగ, ఒక్క హిందూదేవాలయములను, మతములపై మాత్రమే ప్రభుత్వమువారు అధికారము చలాయించుటకు కారణమేమని ప్రశ్నించిరి.

పానుగల్లు రాజాగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, హిందూదేవాలయములయొక్కయు మతములయొక్కయు పరిపాలనము చాల అధ్యాత్మముగ నున్నదనియు అందుచే హిందూధర్మాదాయములకు మాత్రమే ఈబిల్లు గావించబడెననియు నుడివెరి.

సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు సవరణను బలపరచుచు జెయినుల హిందువులుగానియెడల- నివసరణము అనవ

సరమనియు, జెయినులు హిందువులైనయెడల వారినిమాత్రము మిసహాయింపుటకు కారణములేదనియు నుడివెరి. సవరణను వోటునకు చేట్టగా వీగిపోయెను.

బి. మునుసామినాయుడుగారు సవరణ నెదుర్చిరి. దేవాలయముల బ్రష్టిలు భవనంతులు, వారిపై దానాలు చేచ్చి దేవాలయముల పరిపాలనను చక్కబరుపవలెనని యెడల నొక బలవంతమున సంస్థ యుండవలెను. సాధారణ ప్రజలు స్వంతభవనమునంతయు చేచ్చించి, బ్రష్టిలపై స్వీముదానాలను చేజాలరు. తిరుపతి దేవాలయపు దానాయంక సంభవించిన విషయములే ఇందుకు ప్రబల నిదర్శనములు. ప్రీవీ కౌన్సిలు యెగుట తిరుపతిదేవాలయ స్వీము దానా అప్పీలు విచారణకువచ్చినపుడు బ్రష్టిలు చాలగ నమును చేచ్చించి మంచిన్యాయవాదుల నియమించి వాదించుకొనెను. ప్రతివాదులు న్యాయవాదుల నియమించుటకు భవము లేక యూరకొనిరి. బోర్డువారి కీ యధికారము నొసగునెడల, నిట్టి యవస్థ సంభవించదు.

సత్యమూర్తిగారు

సవరణను బలపరచుచు, మంత్రిసర్వస్థానము వారి బిల్లువలన హిందూమతమును నిరంకుశాధికారవద్దమువారి దాస్యశృంఖలములచే బంధింపజూచుచున్నారని నుడివెరి. హిందూమతము నంతయు నుడిచి వేసి, హిందూసంఘమునంతను ప్రభుత్వమువారు భిష్టమునవిధమున పునర్నిర్మాణమొనర్చుటకు ప్రయత్నించుచున్నట్లున్నది. (నవ్య) ధర్మాదాయములపై బోర్డునను, కోర్టులకునుగూడ అధికార మొసగునెడల దేవాలయపరిపాలనకొరకు దానాలు చేచ్చువారు ఒకతూరి యెగుటను మరి బోర్డువారి యొకతూరి న్యాయస్థానములందును రెండుమార్లు వాదించుకొనవలసినదనియు. ఇదియంతయు నిభూత్యముగాక మరేమగును?

సవరణను వోటునకు చేట్టగా వీగిపోయెను.

సభివారంతా చలహారములకు లేచిరి.

మహానదిలోని వరదలు

జిల్లాలలో పంటలు నష్టపడుట

రంచి, సెప్టెంబరు 2:—ఎక్కువ వరదలు ఎచ్చుటవలన 18 వ తేదీన మహానది, బ్రాహ్మనీ, నదుల గట్లలో గండ్లుపడి చుట్టుపట్ల జిల్లాలలో కటకము, పూసీ, బాలసోరులలో పంటలు నష్టమయ్యెను. నష్ట మెంతైనదియు సరిగ తెలియదు. ఆహారము పంచిపెట్టుటవలన కొంత ఉపశాంతి చేయబడినది.

కటకము జిల్లాలో కోర్కూరా గ్రామముందు 6 నుగులొట్టుకొనిపోయిరి. ఇంతకంటే ప్రాణనష్ట మేమియుగనపడెను. మూడవరోజున వరదలు తగ్గుట ప్రారంభించెను. దీనివలన ప్రజలకు కొంత శాంతి గలుగెను. పరిస్థితుల బాగుచేయుటకు సర్వవిధముల అధికారులు పాటుపడుచున్నారు. వీహో 6 బీసాన్సల ప్రభుత్వము పరిస్థితుల వివరములు తెలియగానే ప్రయత్నింతురు. (ఆ. ప్రె.)

హైందవభర్తవై విదేశీభార్య

దావాచేయుట

న్యాయాధికారి సాక్ష్యమును రాజ్యప్రతినిధిద్వారా ఇంగ్లాండులోని న్యాయాధికారికంపుట

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 2:—ప్రాథమిక సి. యస్. కట్టిగారేను నేడు అంత్యంతకు వచ్చినది. అఖిసాక్షి యైనతరువాత ఆయనతండ్రి పుత్రుడు చెప్పినదంతయు నిజమైనను. ముద్దాయితరపున న్యాయవాది గద్దూరిగారు ఆర్గ్యుమెంటు చేప్పబోగ అంత వ్రాతమాలకముగ నిచ్చినయెడల రాజ్యప్రతినిధిద్వారా ఇంగ్లాండులో న్యాయాధికారిక పంపెదనని న్యాయాధికారిచెప్పిరి. అంత వాయిదాకోరగా శనివారమునకు వాయిదా వేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

దక్షిణఆఫ్రికా డిప్యూటీషను

బొంబాయి కార్పొరేషను

సన్మానింప నిశ్చయించుట

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 2:—సెప్టెంబరు 18-న తేదీన యిచ్చటదిగినపుడు బొంబాయికార్పొరేషను అధ్యక్షుడు దక్షిణఆఫ్రికా డిప్యూటీషనునకు సన్మానమునంగెదరు. బొంబాయి పోర్టుట్రస్టు సాకాశ్యములను, బ్రష్టుపట్టెలను 19-న తేదీన పరీక్షించుటకు డిప్యూటీషను సాన్మానింప తీర్మానించెను. తాత్కాలిక కార్యక్రమమును పోర్టుట్రస్టు ఆమోదించెను.

కాంగ్రెసు రాజోవు ఎన్నికలు

బీరారు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీ స్థాయిసంఘ సమావేశము

ఇహోటనూలు, సెప్టెంబరు 2:—కాంగ్రెసు తరపు. రాజోవు ఎన్నికలందు బీరారు రాష్ట్రీయ శాసనసభకు అభ్యర్థుల నిలుపుటకు కాంగ్రెసు పర్యంగ కమిటీ బీరారు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీపై భారము మోపినందున తద్విషయమై సల్పవలసిన పనిగురించి విచారించుటకు అధ్యక్షుడు ఎమ్. ఎన్. ఆనీగారు స్థాయిసంఘ సమావేశముఅనురావతిలో జరగుచున్నాడు. (ఆ. ప్రె.)

స్వతంత్ర కాంగ్రెసుపక్ష స్థాపన ప్రయత్నములు

యథోచితసహకారపక్షము యీక్రొత్తపార్టీలో ఏక్యము గావించుటకు రాయబారములు

లాలా లజపతిరాయి మాలవ్యగార్ల క్రొత్తయెత్తు సిద్ధా, సెప్టెంబరు 2:—లాలాజపతిరాయి, పండిత మాలవ్యగార్లతో సహితముగ కొందరు అసంగీతభ్యులు స్వతంత్ర కాంగ్రెసుపార్టీ స్థాపించుటకు చర్చించుచున్నట్లును, యీ పార్టీలో ఏక్యమునుటకు యథోచిత సహకారపక్ష భ్యులతో రాయబారములు నడుపబడుననియు తెలియచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

బర్మాలోని రాజకీయవైదీలు

బర్మాప్రభుత్వపకటనము

రంగూను, ఆగష్టు 28:—స్థానిక ప్రభుత్వమువారి వ్యప్తిని రంగూను, మెయిలుపత్రికలో ప్రచురింపబడిన ఆగష్టు 28-న తేదీ న్యాయము ఆకర్షించినది. ఇన్నీసు జెయిలులో రెంగాలీ రాజకీయవైదీలు ఆహారమును నిరసించిన విషయమునుగూరి యాభ్యాసము వ్రాయబడినది. జెయిలులో ఒకవైదీని అన్యాయముగా కొట్టుటచే చనిపోయెనని తెలిసినదనియు 28-న తేదీన రెంగాలీ రాజకీయవైదీల కది తెలిసి అందుకై ఆహారనిరసము ప్రారంభించినదియై నాసి ఇంక నీఆహారము భుజించుట లేదనియు, నూపరెంటుకు ఒక అట్టి నంపిరనియు, అదే మొదటిది గాచనియు, ఇన్నీసు జెయిలులో ఇట్టి కొట్టుటలు అరుదుగానందునే ఎన్నియో ఇట్టి అట్టి లిదివరలో పడవబడెననియు తెలుపుచున్నది.

దీనిలో ఒకటియు నిజములేదు. ప్రభుత్వమునకు తెలిసిన విషయము లివి:—ఆగష్టు 15 వ తేదీన 4 వైదీలు ఆజ్ఞ తిరస్కరించినందులకు గడులలో తాళమువైచిరి. వీరిలోవాడే మృతిపోయిన జ్యోహాల్సింగు. 16 వ తేదీన నూపరెంటు సోమవారము తనిఖీచేసి వైదీలను చూచెను. వారేమియు కంప్లెయింట్లు చేయలేదు. 17 వ తేదీన వారు విడుదల చేయబడిరి. కర్కాగారములకు పంపబడిరి. 19 వ తేదీన మృతిపోయిన వైదీ దగ్గును జ్వరమును ఎచ్చినదని తెలిపిరి. ఆసుపత్రిలో పరీక్షింపగా ఉభయ ఊపిరితిత్తులును పాడైనవి. ఆవివారమునాడు అతడు చనిపోయెను. జబ్బుగా నున్నపుడు జెయిలు వైద్యులు పరీక్షించి ముందెచ్చుచుండిరి. వైద్యులేమియు వారి కనుపడలేదు. నూపరెంటు స్వయముగా పరీక్ష చేసిరి. న్యూమోనియావలన చనిపోయినట్లు తీర్మానించిరి.

22 వ తేదీన రెంగాలీ రాజకీయ వైదీలు ప్రభుత్వమునకు ఉత్తరము వ్రాసి నూపరెంటు చేరికిచ్చిరి. నూపరెంటు వైదీ దెబ్బలవలన చనిపోలేదని తెలిపిరి. అప్పుడే ఆహారనిరసము ప్రారంభింతురని చెప్పిరి. నూపరెంటు ఇంకను తెలియచెప్పగా ఆలోచించిచెప్పెదమనిరి. 24 వ తేదీన అర్జీనంప నవసరము లేదనియు ఆహారనిరసము చేయరనియు తెలిపిరి.

నూపరెంటు తరువాత విచారించగా చనిపోయిన వాబంధువు లీ అపవాదము వ్యాప్తము చేసినదనియు అదియే కారణమనియు తెలియవచ్చినది. వారినడుగగా ఒకదానికొక సంబంధము లేక చెప్పిరి. కావున ఇదంతయు అసత్యమని తేల్చి (ఆ. ప్రె.)

కాంగ్రెసు ప్రచారము

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి ఆరోగ్యము కుదుటబడి, వారు మరల కాంగ్రెసు ప్రచారమును ప్రారంభింప వీలు గలిగినందులకు పరమేశ్వరునికి వందనము లర్పించెదము. పండిత నెహ్రూ, మాతానా అబ్దుల్ కలం అజద్, డాక్టరు అన్నాగిరాల్లు 5 వ తేది నుండియు కాంగ్రెసు ప్రచారము నారంభించెద రనియు, మీరటు నగరము నందు మొదటిసభ జరుగుననియు వినుట కెంతయు సంతసించెదము. అన్ని రాష్ట్రములలోను కాంగ్రెసు ప్రచారము మిగుల చురుకుగా జరుగవలయును. ఎన్నికల కింకను రెండు నెలలు మాత్రము వ్యవధి గలదు. ఇప్పుడు ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సభల గూర్చియు, వ్యక్తిగతముగూర్చియు, చర్చించుచు ఎడ తెగని వివాదములలో మునిగిపోవుట, ఆత్మహత్య దప్ప వేరుగాదు. కాంగ్రెసుపక్షమువారు చిత్త విశ్లేషకములగు నిట్టియాలోచనలనుండి దూరమై, ఎన్నికల విజయముపైననే తమదృష్టిసంతను క్రేం ద్రీకరింపజేయుట యుక్తము. ప్రజాప్రబోధము బాగుగ జరుగవలయును. ఇట్టి సందర్భనమయమున లాలా లజపతిరాయిగారికిని పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారికిని మధ్య వివాదములు పెరుగుట శోచనీయము. నెహ్రూగారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరమునకు లాలాలజపతిరాయిగారిచ్చిన జవాబు నేటివార్తలలో గాననగును. ఇట్టిచర్చలు, అవసరకర్తవ్యము నుండి ప్రజలమనములను మరల్చుకుండు జాడవలయును. వీనిమూలమున బాగుపడువారు అధికార వర్గమే నని గ్రహింపవలయును.

అధికారవర్గ మెప్పుడును ఒక్కటిగ బనిచేయును. వీరి ప్రసంగములును చర్యలును ఒక్కరితిగ గనుపించును. భేదభావములు వారిని విడదీయవు. ప్రస్తుత స్థితిలో దేశమునందు ప్రజాపక్ష మొక్కటియే యుండుచో, అధికారవర్గము నెదుర్కొనుటకు వీలగును. స్వరాజ్య సంపాదనకై ప్రజలశక్తుల నన్నిటిని కేంద్రీకరింప జేయుటకు వీలగును; అట్టియదృష్టము దేశమునకు పట్టలేదు. క్రొత్తపక్షము లేవియు వానియంతట నవి విశేషపు పలుకుబడిని సంపాదించ లేకబోయినను, కాంగ్రెసుపక్షమును క్రుంగదీయుటకు మాత్రము తోడ్పడుచున్నది. స్వతంత్ర మహమ్మదీయపక్ష మొకటి బయలుదేరి ఎన్నికలలో పాల్గొన దలచుచు, హిందూపక్షము ఎన్నికలకై ప్రత్యేకముగా భ్యర్థల నియమింప నిశ్చయించుటయు, ఇవిగాక తియపక్షము, స్వతంత్రపక్షము, రిస్సానీపు సహకార పక్షము, మితవాదపక్షము మున్నగుపక్షములు ఏమ వ్యక్తిత్వమును కనుబటచుటయు జూడ, భారతములు నీడలకొరకు బోరాడుచున్నారా యని

తోచును. పైపక్షములలో నేవి వేనితో కలియునో గూడదెలియుటలేదు. ఇట్టిస్థితిలో నాతీయ సంస్థలలో నెల్ల నగ్రగణ్యులు కాంగ్రెసునుండి ప్రజులదృష్టి మరలుట సహజము. కాని, కాంగ్రెసు సంఘములు చురుకుగా కృషిసలిపి స్వాతంత్ర్యాదర్శమును దేశముయెదుట బెట్టుచో, ఇతర ఆకర్షణము లన్నియు మూలబడు ననుటకు సందియములేదు.

కాన్పూరు కాంగ్రెసు తీర్మానమును గూర్చి చెప్పెడి ఆక్షేపణలన్నిటికిని జవాబు లెన్నిమార్లు చెప్పినను, ఇంకను వానినే ప్రతిపాదించుట కొందరకు మామూలయినది. కాన్పూరు కాంగ్రెసు తీర్మానము నందు, ఉద్యోగనిరాకరణము ముఖ్యమయినది. ప్రస్తుత సంస్కరణవిధానము అమలులో నుండునంతవరకు, ప్రభుత్వమువారు నేషనల్ డిమాండును సఫలపరచి తగిన రిస్సాను గనుపఱచువరకు, ఉద్యోగములను స్వీకరించుట వలన దేశమున కధికహానిగలుగునని దూర దృష్టి గలవారెల్ల రంగీకరించిరి. ద్వంద్వప్రభుత్వము ఆచరణయోగ్యముగాదనియు, దానిని నిర్వహింపనెంచుట కాలపరణముదప్ప వేరుగాదనియు సంపూర్ణరాష్ట్రీయస్వపరిపాలనము కేంద్రప్రభుత్వ బాధ్యతయు లభించినగాని ప్రయోజనములేదనియు మితవాదప్రముఖులు సయితము అంగీకరించి యుండుటచే, ఇంకను అట్టిసంస్కరణములతో ప్రొద్దు బుచ్చుటవలన ప్రజలకుగాని నాయకులకు గాని ఇసుమంతయు ప్రయోజనముండజాలదు. కాంగ్రెసుపక్షమునకు స్వరాజ్యసంపాదనమే ప్రధానలక్ష్యము. ఇతరవర్గములను అధికారవర్గమునుండి దెచ్చి వెట్టెదమని వారు వాదనము జేయబోరు. అట్టిప్రయత్నము లిదివర కెన్నిమార్లులో జరిగెను. అవి విఫలమగుటచేతనే, స్వరాజ్య సిద్ధివలనగాని ప్రజాభీష్టములు సెరవేరవను నమ్మకము ప్రజలలో వ్యాపించెను. ఇతరపక్షముల వారు చేతగాని వాదనముల నెన్నిటి నయినను జేసెదరుగాక. వాతో కాంగ్రెసు పక్షమునకు బనిలేదు.

కాంగ్రెసుమహాసభ స్వరాజ్యసిద్ధికై మార్గముల నెప్పటికప్పుడన్వేషించుచున్నది. దేశకాలపరిస్థితుల ననుసరించి కాంగ్రెసు తీర్మానములు మారవచ్చునుగాని, లక్ష్యము మారదు. కాంగ్రెసు మహాసభ ప్రజాప్రతినిధిసభ యని యంగీకరించుచు, కాంగ్రెసు సభాతీర్మానములు ప్రమాణములనిభావించు వోటరులు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులనే ఎన్నికొందురు. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు స్వరాజ్యసిద్ధికై పాటుబడెదమనియు, కాంగ్రెసు ఆజ్ఞలను శిరసా వహించి పని జేసెదమనియు, వాదనముజేయుటచే వారి నెన్నికొనెడి వోటరులను మోసపుచ్చున దేమియు లేదు. రాబోవు ఎన్నికలు కాంగ్రెసుపై ప్రజలకు భక్తి కలదా లేదా యనువిషయమును నిర్ణయించును. కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల నెన్నికొనువారికి కాంగ్రెసుపై భక్తి కలదనియే విశ్వసింపవలయును. అట్టిస్థితిలో వోటరులు వేరు కాంగ్రెసు వేరనియు, కాంగ్రెసు ప్రజాభిప్రాయమును వ్యక్తీకరింపదనియు వాదించుటవలన, ఎవరును మోసపో నక్కరలేదు. కాంగ్రెసు తీర్మానములను ప్రమాణముగ గైకొని శాసనసభలలో బనిచేయ బద్ధకంఠులయినవారు, అవి మారుచో రాజీనామా నిచ్చి మరల ఎన్నికలకు నిలువవలసిన యవసర మేమా

త్రము గలుగదు. కాంగ్రెసు తీర్మానానుసరముగ స్వరాజ్యసంపాదనకు పాటుబడెదమని మాత్రమే అభ్యర్థులు ప్రతిజ్ఞగైకొందురు. ఈప్రతిజ్ఞయందు రహస్య మేమియులేదు. సందిగ్ధత ఏమాత్రము కనుపింపదు. అనవసరశంకలను బయలుదేరదీసి కాంగ్రెసుపక్షప్రచారమున కడ్డు గలిగించుట హేయము.

కాంగ్రెసు ఎన్నికలలో పాల్గొనవచ్చునా లేదా యని ఇంకను వివాదపడుట నిరర్థకము. కాంగ్రెసుమహాసభ కేవలము ఆలోచనసభగ నుండు దినములు గతించి చాలకాల మయినది. 1920 సంవత్సరమునుండియు, కాంగ్రెసుసభ కేవలము ఆదర్శములను తెలుపుటతో తృప్తిజెందక కార్యవిధానమునుగూడ నిరూపించినది. శాసనసభాబహిష్కారప్రచారమును కాంగ్రెసు సంఘములు తీవ్రముగ జరిపియుండెను. కద్దరునిర్మాణమునకు, అస్పృశ్యతానివారణకు, జాతీయ విద్యాభివృద్ధికిని తోడ్పడి బహిష్కారములను కొనసాగించెను. బహిష్కారపద్ధతి మారినపిమ్మట కాంగ్రెసుసభ ఎన్నికలలో పాల్గొని నిరోధకార్యక్రమమును నిర్వహింప సమకట్టినది. ఇందు విరుద్ధమేమియులేదు. కాంగ్రెసు మహాసభ మూడునాల్గముచ్చటగ పరిణమించి, మరుసటిసంవత్సరమువరకు నిదురించు రోజులు మరల రానేరవు. సంవత్సరమంతయు, కాంగ్రెసుసంఘములు గూడి కాంగ్రెసు తీర్మానములను సఫలపరచుటకై తమశక్తినంతను వినియోగింపకతీరవు. ప్రస్తుత పరాధీనస్థితిలో కాంగ్రెసునందు పక్షము లుండుట శ్రేయస్కరముగాదు. కాంగ్రెసుతీర్మానముల ననుసరించుటయే ఎల్లరకు శ్రేయస్కరము. పక్షములు తప్పవేని, ఏపక్షము బలముగ నుండునో కార్యనిర్వహణభార మాపక్షముపై బడును. ఆబాధ్యతను వారు నిర్వహింపవలయును. కాంగ్రెసు తీర్మానముల ననుసరించుటకు అంతరాత్మ యొప్పనిచో, అట్టివారు తలస్థముగ నుండవచ్చును. గాంధీమహాత్ముని అద్భుతప్రవర్తనమే యిందుకు నిదర్శనము. అంతియగాని కాంగ్రెసు తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగ వేరొకపక్షమును నెలకొల్పి, కాంగ్రెసు ప్రచారమున కడ్డుదగులుటయు, కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు పోటీగ మరికొందరిని నిలుపుటయు, ఎట్టి ప్రజాపరిపాలనసూత్రముల ననుసరించి విచారించినను విరుద్ధముగ గనుపింపకమానదు.

ఏసంస్థ అయినను అభివృద్ధి జెందవలె ననిన, ఒక కట్టు ఒకశిక్షణ యవసరము. ఎవరికి వారే యనురీతిని ప్రసర్తించుచో, ఎట్టిసంస్థయు పని జేయజాలదు. పార్లమెంటునందు గూడ మెజారిటీ యభిప్రాయమును ప్రమాణముగ గైకొందురుగాని, దానిని ధిక్కరింప బూనుకొనరు. గాంధీమహాత్ముడు కాంగ్రెసుకు నూతనజీవము నొసగెను. బైత్తుకపద్ధతులనుండి కాంగ్రెసు దృష్టిని స్వశక్తి పంకకు మరల్చెను. ఆత్మవిశ్వాసమును ప్రబల జేసెను. కాంగ్రెసుతీర్మానములకు పవిత్రత గలుగజేసెను. స్వరాజ్యపక్షము బయలుదేరి, దేశము నందెల్ల సుశిక్షితమగు పక్ష మని పేర్కొనెను. ప్రజాపరిపాలన కిట్టిపక్ష మవసరము. శాసనసభలలో స్వరాజ్యపక్షము కట్టుతో బనిచేసి, అధికారులకు గూడ విభ్రాంతి గలుగజేసెను. స్వరాజ్యపక్షము

గాంచియే, అధికారులు వెలగొందజొచ్చిరి. బెంగళు మధ్యరాష్ట్రములలో స్వరాజ్యపక్షమువారు బనిచేసి ద్వంద్వప్రభుత్వమును తొలగించి తమశక్తి ధమును సరవేర్చుకొనిరి. స్వరాజ్యపక్షము మెజారిటిగనున్న రాష్ట్రము లివియే. ఇతర రాష్ట్రములలో గూడ స్వరాజ్యపక్షపు పలుకుబడి శాసనసభలలో గనుపడెను. భారత శాసనసభలో స్వరాజ్యపక్షము నిరోధకైని గనుపడుచును. స్వరాజ్యపక్షసభ్యులందరును ఒక్కపిలుపుతో శాసనసభలను విడిచి వచ్చుట, దేశచారిత్రమునందుకని విని ఎరుగనివిషయము. స్వరాజ్యపక్షమునందు లోపములు లేవని ఎవరును జెప్పరు. కాని, స్వాతంత్ర్యసంపాదన ప్రయత్నములో అధికారవర్గనిరోధమునకు ధైర్యముతో గడంగి, జాతిమతవిభేదములలో జక్కుకొనక, స్వరాజ్యదర్శముపై లక్ష్యము నేమాత్రము వీడక బనిచేసినపక్ష మేమయిన నున్న యెడల అయ్యది స్వరాజ్యపక్షమే. అట్టి పక్షమువారిని శాసనసభల కధిక సంఖ్యలతోబంపి, సంస్కరణముల బూటకమునుండి విముక్తు లగుట భారతీయులధర్మము గాదా? ఇక లేనిపోని వివాదముల కట్టిపెట్టి కాంగ్రెసుపక్ష విజయమునకై తమ శక్తి సంతను భారబోయుటయే, ప్రజలధర్మము. అంతఃకలహములను వివాదములను పోద్రోలి, అపనరకర్తవ్యమును మాత్రమే నిర్వహింప వలయును. ఆంధ్ర తమిళ రాష్ట్రములందు కాంగ్రెసు ప్రచారమున కనుకూలవాకాశము గలదు. హిందూమహమ్మదీయ వైషమ్యములు లేకుండుటచే, కాంగ్రెసు ప్రచారము విషయమున దక్షణదేశము ఇతర రాష్ట్రములకు మార్గము జూపగలదు. ఈసమయమున ప్రతిరాష్ట్రమును అహమహమికను బూని పాటుబడుట వివేకము. ఆంధ్రదేశము అసహాయోద్యమనమయమునందు, విశేష తాప హము కనుబడిచెను. శాసనసభాబహిష్కారమునకు తోడ్పడెను. నిర్మాణకార్యక్రమనిర్వహణముపట్ల కడుశ్రద్ధ వహించెను. నేడు శాసనసభలలో కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల విజయము చేకూర్చు విషయమునగూడ, ఆంధ్రదేశము ముందంజవైచి, కీర్తిబడయినని నమ్మెదము. ఆంధ్రదేశమునందు పక్షములంతగ లేవు. సుప్రసిద్ధబహిష్కారపక్షముఖులు కొందరు కాంగ్రెసు కార్యక్రమము నామోదింపక బోయినను, దాని కడ్డుపడక నిర్మాణకార్యక్రమము గూర్చియే శ్రద్ధ బూని ప్రశంసార్హముగ పాటుబడుచున్నారు. రిస్పాన్సివు సహకారపక్ష వ్యాప్తి చాల తక్కువ గనుక, అందునుగూర్చి విచారించ నక్కరలేదు. నిజమగుపోటీ, కాంగ్రెసు జస్టిసుపక్షములమధ్యనే గలదు. అయినను వెరువ బనిలేదు. జస్టిసుపక్షముతరపున నిలిచియు, తమపక్షముపేరు జెప్పకొన ధైర్యములేని అభ్యర్థులసీతి జూచినపుడు, కాంగ్రెసు విజయము రూఢియని జెప్పవచ్చును. ఇట్టి వారు స్వకులాభిమానము మున్నగు సాధనములనుపయోగించి ప్రచారము నలుపుచున్నను, దేశస్వాతంత్ర్యము ముఖ్యమని చెలుపు కాంగ్రెసుపక్షపు ప్రచారముముందర వీరి యెత్తులు సాగిరావు. కాంగ్రెసుపక్షమున కఖండవిజయముగలుగుగాక!

కార్యరేషను ఎన్నికలు :

కాంగ్రెసుపక్ష విజయము

నిన్నటిదినము నాల్గిదివిజయములలో ఎన్నికలు జరిగెను. మూడుదివిజయములలో కాంగ్రెసు పక్షము వారు పోటీజేసిరి. రెండుదివిజయములలో వీరు జయించిరి. హార్బరు డివిజనులో కాంగ్రెసు అభ్యర్థియగు బషీరు అహమ్మదుగారును, తిరువళిక్కేణి డివిజనులో కాంగ్రెసు అభ్యర్థులగు సత్యమూర్తిగారును విజయము గాంచిరి. సత్యమూర్తిగారి ప్రత్యర్థియగు వ్యాసారావుగారికి 233 ఓట్లును, శ్రీనివాసాచారిగారికి 10 ఓట్లును వచ్చియుండ, సత్యమూర్తిగారికి 812 ఓట్లు వచ్చెను. ఇయ్యది అఖండవిజయ మనుటకు సందియము లేదు. వ్యాసారావుగారు చాల కాలమునుండియు తిరువళిక్కేణి డివిజను కాన్సిలరుగ నుండుటయు, జస్టిసు పక్షము వారు వారి విజయము నాశించుటయు జూచినప్పుడు, సత్యమూర్తివిజయప్రాముఖ్యమును గుర్తించవచ్చును. మద్రాసు శాసనసభలో సత్యమూర్తిగారిని జస్టిసుపక్షమునకు గుండెబెదురు గలదు. మద్రాసు కార్యరేషనులోగూడ వీరు తమనిరుపమానసామర్థ్యమును వినియోగించి కాంగ్రెసు పక్షమునకు పెట్టనికోటయై యుండు రని నమ్మెదము. హార్బరు డివిజనులో విజయము గాంచిన బషీరు అహమ్మదుగారు చిరకాలమునుండియు కాంగ్రెసుపక్షవలంబులుగ నుండిన మహమ్మదీయప్రముఖులు. వీరివిజయము, మహమ్మదీయాభిప్రాయము కాంగ్రెసుపక్ష సుముఖముగ నున్నదని తెలుపుటకు చాలియుండును. జస్టిసుపక్షపు అభ్యర్థియగు రాధుగారును, స్వతంత్రసభ్యులగు జమాల్దీన్ గారును ఓడిపోయిరి. మువ్వరమధ్య తీవ్రమగుపోటీ జరిగెనని ఓట్లసంఖ్యనుబట్టి గ్రహింప వచ్చును. అమృత్కోవేల డివిజనులో జస్టిసు పక్ష సభ్యులగు సుందరనాయుడుగారోడిపోయిరి. స్వతంత్రసభ్యులగు డాక్టరు ఆశీర్వాదనాదూరుగారు విజయము గాంచిరి. ఆశీర్వాదనాదూరుగారు మొదటినుండియు కాంగ్రెసుపక్షమున కనుకూలముగ మెలగుచు తోడ్పడుటచేతనే, కాంగ్రెసు అభ్యర్థిని ఆడివిజనులో పోటీగ జెట్టరయిరి. నాదూరుగారి కముందును కాంగ్రెసుపక్షమునకు చేయూత నొసగెదరనుటకు సందియము లేదు. రాయపేటవాడ్లలో కాంగ్రెసు అభ్యర్థులగు లక్ష్మణచెట్టిగారిని పెక్కికల్ కారణమువలన అనర్హులని నిర్ణయింపనిచో, వారు తప్పక విజయము గాంచియుండెడివారు. కోర్టులో వారి అనర్హతను తొలగించునెడల, వారి విజయము గూర్చి సందేహింప నవసరములేదు. కాంగ్రెసుపక్షమువారిని అభిమానించిన చెన్నపురిపౌరులను మనఃస్ఫూర్తిగ నభినందించెదము.

కడపటి భారతశాసనసభ

భారతశాసనసభ నిన్నటితో ముగిసెను. ఎన్నికలకు బిమ్మట శ్రాంతశాసనసభ గూడును. గత మూడుసంవత్సరములనుండియు స్వరాజ్యపక్షమువారిసభలో బ్రవేశించి ఎటుల మెలగిరో, మున్నందు వివరముగ వ్రాసెదముగాన, ఇప్పుడా విషయము నెత్తుకొనము. పటేలుగారు శాసనసభాధ్యక్షపదవిని కడు సమర్థతతో నిర్వహించినందు

లకు అధికార అనధికారసభ్యులెల్లరును వారిని శ్లాఘించుటతో సభముగిసెను. కడపటిశాసనసభలో సయినను, అధికారదృక్పథ మిసుక మంతయు మారలేదు. 153 (ఎ) కెక్కునుక్రిందకు వచ్చెడి వాఙ్మయమును స్వాధీనపరచుకొనుటకై నిర్మించిన నూతన నిర్బంధచట్ట మీసమావేశమునందే నిర్మింపబడెను. సెలెట్టు కమిటీని నియమించి చట్టమును బాగుగ విచారించుట యవసరమని మితవాద సభ్యులు గోరినను, మడ్డిమెనుగారు వినరయిరి. ఇట్టిచట్టము, నిరంకుశాధికారులచే నెటుల వినియోగింపబడునో యూహింపవచ్చును. నిర్బంధచట్టములను నిర్మించెడి యుద్దేశ్య మొకటి. పిమ్మట వాస్తవమునయోగించువిధము వేరొకటిగ నుండుట అనుభవసిద్ధము. క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోడ్డునందలి 144 కెక్కును ప్రయోగించెడి విధమే యందుకు ప్రబలనిదర్శనము. ఇటీవల సుప్రసిద్ధబెంగాలీ దైనిక పత్రికయగు వసుమతిపత్రికా సంపాదకుని పీనలు కోడ్డు 153 కెక్కునుక్రింద మేజిస్ట్రేటుగారు దోషియని నిర్ణయించిరి. కాని, కలకత్తా హైకోర్టులో అప్పీలు చేయగ, హైకోర్టువారు సంపాదకుని నిర్దోషియని తీర్పుజెప్పిరి. సామాన్యులకు హైకోర్టువరకు బోవుటకు సాధ్యపడదు. ఇట్టిసీతిలో నూతననిర్బంధాధికారము నిచ్చుట ఎంతప్రమాదమో యూహింపవచ్చును. హిందూమహమ్మదీయ వివాదములు పెరుగకుండుటకై చట్టమును నిర్మింపవలయు నని యాకుబుగారు తెచ్చిన తీర్మానముపై వృథాచర్చ జరిగెను. నాయకులసమావేశము జరుగవలయు నని రంగాచార్యులుగారును, ప్రభుత్వమువారే యిట్టి సంఘము నేర్పరు పవలయునని కే. సి. రాయగారును సవరణల దెచ్చిరిగాని, తుదకు తీర్మానమును సవరణలను గూడ ప్రతిపాదకులు పంపించుకొనిరి. ప్రభుత్వసభ్యులు కొన్ని ఉపశాంతివాక్యముల బలికిరిగాని, అంతకన్న నెక్కుడు బాధ్యత వహింపలేదు. ఇర్విను ప్రభువు గారి మార్గదర్శనముల ననుసరించుటకు మాత్రము వీరిటీవల మొదలుజెట్టిరి. ఫలితమునందు మాత్రము మార్పుగలుగ లేదు. నోడెన్నిసూ బ్రేగారు ముచ్చటించుచు అసహాయమును పూర్తిగవిడనాడ వలయునని హెచ్చరించిరి. కాని సహకారమును పూర్తిగ నవలంబించువారికి, అధికారులెక్కుడుగ తోడ్పడియుండిరా? లేనియెడల, ఇట్టి సలహాలవలన నేమిప్రయోజన ముండును? సాంఘిక ద్వేషమును ప్రభుత్వమువారు బోగొట్టజాలరని, బ్రేగారు ఒప్పుకొనిరి. ఈసంగతిని ముందే జెప్పియున్నచో, హిందువులును మహమ్మదీయులును వారితగాదాలను వారే పరిష్కరించుకొనెడివారు. గాంధీమహాత్ముడు మున్నగు నాయకు లీసత్యమును పెక్కుమార్లు చెలిపినను, కొందరింకను ప్రభుత్వమువారిపైననే ఆధారపడియుండుట తటస్థించుచున్నది. ప్రజలను నైతికముగ నడిపించు శక్తిని ప్రభుత్వమువారు గోల్పోయి రని దత్తాగారు స్పష్టముగ చెలిపిరి. మడ్డిమెనుగారిందుమీదగినక వహించినను, కాదని చెప్పజాలకబోయిరి. హిందూమహమ్మదీయ వైషమ్యమునకు అధికారుల బాధ్యత చాలవరకు గలదని, ఆలివియరు ప్రభువుగారే చెప్పియుండ, ఇతరుల సాక్ష్యముతో బనిలేదు. స్వరాజ్యప్రదానమువలనగాని, సాంఘిక

వైషమ్యములంతరింపవని లాలాలజపతిరాయగారు చెప్పిన విషయము మడ్డిమెనుగారికి రుచింపలేదు. ప్రజలకు స్వరాజ్య మొనగూచో సాంఘికకలహముల నివారణకు వారే బాధ్యత వహింతురు. ప్రభుత్వమువారందు కంగీకరింపనియెడల, ఈ బాధ్యతను వారే వహింపవలసివచ్చును. లజపతిరాయగారు సూచించిన స్వరాజ్యోపధమును సంపాదించుటకే హిందువులును మహమ్మదీయులును నడుముగట్టుకొనవలసిన యవసర మిపు డేర్పడినది.

రాబోవు ఎన్నికలు

కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు

“అను శీర్షిక క్రింద వ్రాయఁబడిన సంస్కార వాక్యముల బరిశీలించితిని. మొదటి దోషారోపణ మొత్త అయ్యుక్తమో, యీ పాపపరిహారవచనమును అంత అయ్యుక్తముగానే ఉన్నది. రెండు దోషములు ఒక్క గుణము కానేరవు. శ్రీ పానుగల్లురాజుగారును నేనును గలసికొన్నప్పుడు వారిభిత్వః డనైతి ననుటలో యెంతసత్య మున్నదో, శ్రీ నరసింహరాజుగారిలోఁ గలసికొన్నప్పుడు వారియనుచరుడనై జాతీయపతౌఃశయములను విడువలేదనుటలో అంతసత్య మున్నది. నే నిప్పుడు సమస్తరాజకీయములకు నతీతుడనై యున్నాను. ఉండుటయు విధి. కావున మీపత్రికలోఁ బడిన రెండు ఆరోపణలును రాధాంతములుగాని సిద్ధాంతములు గావు. రాజకీయరంగ విషయములలో నాపేరును ప్రకృత మీడువక, అన్ని పార్టీలవారును సుహృదయులై తోడ్పడి, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాపీఠకార్యభారమును నిర్వహింపగ సాగునట్లు చేయుదురయేని వారి కర్తవ్యమును చెల్లించినవారగుటయకాక, నా కర్తవ్యమునకును సాహాయ్యకృత నాయొక్క కృతజ్ఞతాభివందనములకుఁ బాత్రు లగుదురు.

ఇయ్యది శ్రీ వ్యాస జన్మభూమి. పురాణములకు ప్రసిద్ధమైన దేశము. కావున గాలివార్తగా వినినదంతయుఁ జదివినదంతయు నమ్మగూడదని వివేకవంతు లెఱుంగుదురు.”

కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి,
బెజవాడ, 2-9-26.

“శ్రీ నరసింహరాజు గారితో గలసికొన్నప్పుడు వారి యనుచరుడనై” అను మాటలను మేము వ్రాసియుండలేదు. రామలింగారెడ్డిగారి ఆశయములు మారలేదని, మాకు తెలిసిన సంగతుల బట్టి వ్రాసితిమి. వారు రాజమహేంద్రవరములో నిచ్చిన యుపన్యాసము గూడ ప్రయూహ కనుగుణ్యముగనున్నది. ఆం. ప. సం.]

పండిత నెహ్రూగారి సంచారము

ఢిల్లీలో 10-వ తేదిన యిండియను నేషనలు యూనియను ప్రారంభోత్సవము జరుపబడును

ఢిల్లీ, సెప్టెంబరు 1. — సెప్టెంబరు 5-వ తేది పండిత నెహ్రూ సోపానికేవిగారు యిచ్చుటకు వచ్చి రాబోవు ఎన్నికల సందర్భమున ప్రచారముసల్పుట కానాడె యిచ్చుటనండి ప్రయాణమై వెడలిపొయెదరు. వారు మీరటు, మజఫరునగరము, అలిఘరు, ఆగ్రా, మధురనగరములు సందర్శించి, సెప్టెంబరు 10-వ తేదికి ఢిల్లీ తిరిగివచ్చెదరు. ఆనా డిచ్చుట భారతజాతీయసభి ఉపక్రమణ సమావేశము జరుపబడును. (ఆ. ప్రె.)

మదరాసు ఐరోపియనులు-ఎన్నికలు

మంత్రులతో కలియుట

అధ్యక్షుని ఆజ్ఞ

కాంగ్రెసువిధానము నిరసించుట

ఐరోపియను సంఘము మదరాసు శాఖ అధ్యక్షులగు సర్ ఎ. మాన్యుగలుగారు మదరాసు మునిసిపలు ఎన్నికలసందర్భమున ఐరోపియను ఓటరులందరికి బంపిన రెండు సర్క్యులరులేఖల నకలు స్వరాజ్యపత్రికలో ప్రకటింపబడెను. అందు యిట్లుగలదు.

(1) ఐరోపియనుసంఘము మదరాసు శాఖ

169, బ్రాడ్వే,
పోస్టుబాక్సు 109, మదరాసు.
30. జూలయి 1926.

మునిసిపలు ఎన్నికలు

అయ్యా,

మదరాసులో జరుగనున్న మునిసిపలు ఎన్నికలయందు ఐరోపియను ఓటరులందరు పాల్గొనవలసిన ఆవశ్యకతను గుర్తింపవలసినదిగ యీ సంఘమువారు కోరుచున్నారు.

గతసంవత్సరము నుండి కార్యోపేషకుసభలో స్వరాజ్యపక్ష సభ్యుల అక్రమచర్యను పత్రికలందు చదివెయే యందురు. కొన్ని సందర్భములందు వారు అసందర్భపు ప్రతిపాదనలు గావించి ప్రతివిషయమునకు రాజకీయప్రాముఖ్యత నోసంగుచున్నారు. ఇట్లుండుటచే పన్నులు చెల్లించిన మీకు తగిన లాభము ముట్టదు.

ప్రస్తుతము “జస్టిసు” పత్రిక మని, స్వరాజ్యపక్ష మనియు అభ్యర్థులు రెండిరుకములవారు గలరు. జస్టిసువారు రాజకీయములందు పానగలు రాజాగారికి ప్రస్తుత బ్రాహ్మణేంద్ర ప్రభుత్వమునకు సహాయము చేయుదురు. జస్టిసు అభ్యర్థులయందు ఆర్థమగు సుఖములన్నియు నున్నవని యాసంఘమువారు యెఱుఱు. కాని వారు సహకారపథముల ననుసరించి నగరసౌకర్యముల కాపాడమియ్యించువారు. కావున వారికే ఐరోపియనులు సహాయముకేయవలెనని దలంపిచున్నారు.

ప్రతిడివిజనులోని అభ్యర్థులగుర్తి యాసంఘమువారు యోచించుచున్నారు. త్వరలో ఎవరికి ఓటుజేయవలసినదియు మీకు తెలియజేయబడును.

కాలరాల్ప అభ్యర్థులకు చాల ఓట్లురావు. ఓటరులు తక్కువమంది ఎన్నికలలో పాల్గొందురు. కాని, స్వరాజ్యపక్షము కట్టుదిట్టములు గలదగుటచే అన్ని అతివాదపక్షములవలెనే పూర్తిగా ఓట్లు సంపాదించును.

ఐరోపియనులందు ఓటులిచ్చినచో యీలోపము తీరిపోవును.

విశ్వాసపూర్వకముగ,
(సం) ఎ. మాన్యుగలు
అధ్యక్షుడు.

(2)

ఐరోపియనుసంఘము
(మదరాసు బ్రాంచి)

169 బ్రాడ్వే (పోస్టుబాక్సు నెం 169)
మదరాసు 2. 9-1926.

అయ్యా,

నుంగంబాకం డివిజను, మునిసిపలు ఎన్నిక

1. మీ డిస్ట్రిక్టులో ఐరోపియనులు ఓటు లాసంగవలసిన అభ్యర్థి ఎవరనగా శ్రీ|| పి. రంగనాథంబెట్టి.

2. మీ ఎన్నికస్థలము కార్యోపేషకు మాడలుమ్మాయి, రామనాయకుపీఠి, నుంగంబాకం.

3. ఎన్నిక దినము. 4 ఆగష్టు 1926.

ఐరోపియను ఓటరులందరు ఓటు లాసంగెదరని నమ్మచున్నాము. అట్లుచేయుట వారి మంచికొరకే.

విశ్వాసపూర్వకముగ,
(సం) మాన్యుగలు,
అధ్యక్షుడు.

భార్య నెంటుజారిగజిటు

(31 ఆగష్టు 1926)

పబ్లికశాఖ

కె. నుందరంబెట్టిగారు, సబ్ జడ్జి తాత్కాలికముగ జిల్లా జడ్జి చేయుచున్నవారిని ప్రోత్సహింపజేసి నియమించిరి.

ఎఫ్. ఎ. హామిల్టనుగారిని పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుగ నియమించిరి.

1926 నవంబరులో స్టీడరషిపు పరీక్ష వేరొకటిజరుపుటకు గవర్నరుగారు నిశ్చయించిరి.

స్థానిక వ్యవహారాల శాఖ

నందిరామ తాలూకాజోర్డు అధ్యక్షులుగ జి. వెంకటరంగరావుగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

బెజవాడ మునిసిపలు సంఘసభ్యులుగ 8 వ వార్డునకు కాతా నుబ్బారావుపంతులుగారును, 9 వ వార్డునకు జి. నీతారామశర్మగారును ఎన్నుకొనబడిరి.

క్రికాకుళం మునిసిపలు సంఘసభ్యునిగ చట్టి చిన్నపూర్ణయ్యపంతులుగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

హిందుపూరు మునిసిపలు సంఘసభ్యునిగ టి. కాసిముఖాను సాహెబుగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

రాజమండ్రి మునిసిపలు సంఘసభ్యునిగ ఆర్. అప్పలస్వామిగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

తెనాలి మునిసిపలు సంఘసభ్యులుగ యీదిగువవారు ఎన్నుకొనబడిరి:- ఎం. నూర్యనారాయణరావు నాయుడుగారు, వి. లింగయ్యగారు, బి. నూర్యనారాయణరావు నాయుడుగారు, కె. బసయ్యగారు, టి. వీరరాఘవులుగారు.

తిరుపతి మునిసిపలు సంఘసభ్యునిగ కె. యస్. వెంకటరంగశెట్టిగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

విద్యాశాఖ

మి. ఎల్. హెచ్. ఫిలిప్సుగారిని రేడియోలింగుడను ప్రెయినింగుకాలేజి ప్రెసిపాంటుగ నియమించిరి.

మి. ఎం. వెటగిని గారిని గవర్నమెంటు మహమ్మదీయ స్ట్రీట్ ప్రెయినింగు స్కూలునందు నూపరెంటుగ నియమింపబడిరి.

ఎల్. దొరరాజయ్యగారిని గిండి ఇంజనీరింగు కాలేజియందు ప్రఫెసరుగ నియమించిరి.

డి. వి. నూర్యప్రకాశరావుగారు తూర్పుగోదావరి జిల్లా విద్యాసంఘము ఉపాధ్యక్షునిగ ఎన్నుకొనబడిరి.

డి. సదాశివ రెడ్డిగారిని రాజమండ్రి ఆర్ట్స్ కాలేజి హిస్టరీ ఉపాధ్యాయునిగ నియమించిరి.

ఎఫ్. డబ్ల్యు. హెవర్నసుగారు క్రిష్టియను కాలేజి ప్రఫెసరులు అకెడమికు కాన్సిలు సభ్యునిగ ఎన్నుకొనబడిరి.

వైద్యశాఖ

కె. ఎం. నూత్యుగారిని మెడికలు కాలేజి అసిస్టెంటు ప్రఫెసరుగ నియమించిరి.

ఈదిగువవారిని తాత్కాలికముగ అసిస్టెంటు సర్జనులుగ నియమించిరి. సి. రాఘవాచారిగారు ఎం. బి. మెడికలు కాలేజి అసిస్టెంటు ప్రఫెసరుగ నియమింపబడిరి.

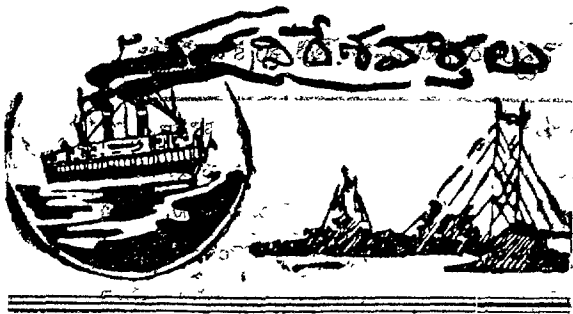
ఎఫ్. నుందరరాజుగారిని జనరలు ఆస్పత్రిలో అసిస్టెంటుగ నియమించిరి.

ధూలియాలో బొంబాయి గవర్నరు ప్రసంగము

సన్మానపత్రములకు సమాధానము

హిందూమహమ్మదీయ వైషమ్యముల నిరసించుట

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 2:— పశ్చిమభాండేష జిల్లా ముఖ్యస్థానముగు ధూలియాపట్టణము నేటి ఉదయమునకు బొంబాయి గవర్నరుకేరెను. బిల్లుసంఘము అర్పించిన సన్మానపత్రముతో సహితము ఎనిమిది వినతిపత్రముల గైకొని వానిని గవర్నరు సమాధానములనిచ్చెను. శాంతిగను, మైత్రితోను చాలకాలము నుండియు హిందువులు మహమ్మదీయులు నివసించుచుండిరనియు, యిప్పుడటు లేల వారుండరాదో కారణము తెలియకున్నదనియు, ఉభయసంఘములను నెమ్మదిగానుండవలయుననిన యెడ తగవులాడుటకు గతము లేదని మహమ్మదీయ లర్పించిన వినతి పత్రమునకు గవర్నరు సమాధానమిచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

భారతదేశము

బ్రిటిషుసర్కుల విక్రయము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, సెప్టెంబరు 2:—సాధారణముగ ఇండియాలో బ్రిటిషుసర్కులు ఆస్ట్రేలియా కనడా దేశములు కలిపినదాని కంటె ఎక్కువ ఖర్చు అగుచున్నదనియు, మన డొమినియనుల లో ఇండియా చాలదూరముగ నున్నదనియు మనదగ్గర విస్తారముగ సర్కులను గొనవనియు మనము సదా అనుకొనుటలేదనియు, ముందు మనము భాగ్యోదయమును గాంచుటకు అధినివేశ వర్తకమును స్థాయిగ తేసికొని యభివృద్ధిజేయవలెనని వింటర్టన్ ప్రభువు నడిచెను. అట్లా తేసినచో భాగ్యోదయము గలుగుననిరి.

బొగ్గుగనుల గోల

రాయబారములను మరల ప్రారంభించుటకు ప్రయత్నములు

రుగ్బీ, సెప్టెంబరు 1:—ముందు ఏ విధానము నాలో చించవలెనది ప్రతినిధుల భారమే యని గనుల సంఘమువారి కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు నడుచున్నారు.

నిన్నటిదినము మిడ్లండు బొగ్గుగనులందు మనుపటికంటె ఎక్కువమంది జేరి పనిచేయుచున్నారు. నాల్గు, డెర్బీషైరు లందు రమారమి 15000 మంది పనిచేయుచున్నారు. వార్విక్ షైరులో 7770, క్యానకుచేజులో 8670, చిన్ని యార్క్ షైరు జిల్లాలో 1680, లా నర్క్ షైరు లో 6240 మంది పనిచేయుచున్నారు.

బొగ్గుగనుల విలువ

ఆగస్టు 28 తేదీతో అంత్యమునవారమున 28800 టన్నుల బొగ్గు వార్విక్ షైరు గనులనుండి తీసిరి. ఇంకొక 7000 టన్నులు అచటనే పంచితెట్టిరి.

మేనెలమొదలు ఆగస్టు 28 వరకు గ్రేటు బ్రిటనులో విదేశపుబొగ్గు 7,600,000 టన్నులు దిగినది.

క్రిందటివారము పనిలేనివారిసంఖ్య 21620 తగ్గెను.

కామన్వెల్థులో వింటర్టన్ ప్రభువు యుపన్యాసమైన పిదప ఛాన్సిలరు మంత్రివర్గములో ఇతరులను గనులయజమానుల ప్రతినిధులతో కలిసి మాట్లాడిరి. నేటియదయము రాంతే ముగియాలిగాను, ఇతరపార్లమెంటు కార్యకనాయకులు గనుల సంఘమువారి కార్యనిర్వాహకవర్గముతో సమావేశమైరి.

ప్రత్యక్షముగ రాయబారములను పలుపుటకు వీలగునటుల మరల గనులపనివాండ్రు కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు చాలవర్షాయములు కలిసికొనిరి. రాంతే ముగియాలి మరీతర కార్యకనాయకులతో మధ్యాహ్నము మాట్లాడిరి. తక్షణము ఏమియు జరుగకున్నను ఈసభ చాలముఖ్యమైనదని తెల్పబడుచున్నది. చర్చిలుగారు గనులపనివాండ్రును క్రొత్తనూచనలను జేయవలెననుటచే ఈసభను ముఖ్యముగ జూచుచున్నారు.

బొగ్గుయజమానులతో చర్చను, మంత్రివర్గమువారు మాట్లాడినపంగతులనుగూర్చి ఎవరును ఏమియు చెలియజేయలేదట. చర్చించుటకు ఆధారముగ సహాయకరముగ నుండునూచనలను పనివాండ్రు చేయునంతవరకు జాతీయరాయబారములను వారు గోరుట బాగుగ నేయున్నది ప్రభుత్వమువారు యజమానులతో చర్చించునపుడు తెలిపిరట. జిల్లాసంఘములే వేతనములను మరీతరవరతులను గనులపనివాండ్రుతో చర్చించుటకు పూనుకొనుటచే తమకు అధికారములేదని యజమానులు తెలిపిరి.

జాతీయపరిష్కారమును సాధించుటకు ఇది అడ్డుపడు నేమోయని భయపడుచున్నారు.

ఈలోపుగ పనివాండ్రు విస్తారముగ మిడ్లండులో ప్రవేశించుచున్నారు. లంకాషైరు చేపైరుబొగ్గుయజమానులు వ్యవహారమును పరిష్కారము చేసికొనుటకు పనివాండ్రును పిలిచిరి.

జనరల్ సర్ చార్లస్ హ్యారింగ్

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, సెప్టెంబరు 2:—ఇండియా పడమటి నేనాధిపతిగ జనరలు సర్ చార్లస్ హ్యారింగ్ గారు నియమించబడిరి. 1927 జూన్ 14 తేదీనుండి ఉద్యోగమును స్వీకరించెదరు.

రషియా ఆర్థికసంబంధములు

ఒడంబడిక సంతకముగుట

మస్కో, సెప్టెంబరు 2:—రషియా ఆర్థికనిస్తాను ప్రభుత్వమువారు ఒడంబడికను తేసికొనిరి. ఎవరైనను ఇతరులు తమలో ఎవరితోనైన పోరాడుటగాని ముట్టడించుటగాని తటస్థించిన తాము తటస్థులుగ నుండుటను, ఒకరిపై నొకరు పోరాడుకుండుటను ఒడంబడికను చేసికొని సంతకము తేసిరి. ఆర్థికనిస్తాను దేశీయవ్యవహారములందు రషియా, రషియా దేశీయ వ్యవహారములందు ఆర్థికనిస్తాను జోక్యము కలుగజేసికొనరాదనిరి.

ఫ్రెంచివైమానికులు

ప్యారిస్, సెప్టెంబరు 2:—ఫ్రెంచివైమానికులు చల్ల, వెర్దూగాల్లు బందరాబస్ తేరిరి. ప్యారిస్ నుండి బయలుదేరి ఎచట అగకుండ దిగిరి. ఇదివరకు బోయినవారి నందరిని గెలిచిరి. ఎక్కువగ ప్రచారము పట్టిరి.

జాతీయమిత్ర సభ్యత్వము

రుగ్బీ, సెప్టెంబరు 1:—జర్మనీ జాతీయమిత్ర ప్రవేశము నిశ్చయము తేసిరన్నమాటయే. కాశ్వ లేతర స్థానములను గూర్చి బయలుదేరిన భిన్నాభిప్రాయములను బారడోలునటుల ఫ్రెంచి వారు సవరణ తేసెదరట. కాశ్వ లేతరసభ్యత్వము పూర్తి అయిన పిదప మరల ఎన్నుకొనవలెననియు తాత్కాలికసభ్యులను 1926 ఎన్నికలలో ఎన్నుకొనవలెననియు కొందరునుచున్నారు. ఎన్నుకొనవలెనని 9 కాశ్వ లేతర స్థానములలో ముగ్గురిని మూడుసంవత్సరముల కాలమువరకు ఎన్నుకొనెదరు. ముగ్గురిని రెండుసంవత్సరములకు ముగ్గురిని ఒకసంవత్సరమునకు ఎన్నుకొనవలెనని ఉపసంఘమువారు నూచించెదరునుచున్నారు.

మరల ఇంకొక మూడుసంవత్సరములకు ఎన్నుకొనువారిని మొదటి మూడుసంవత్సరములు పనిజేసినవారుగ నుండవలెను. ఆతరువాత తక్షణము మొదటిపర్యాయము పనిజేసినవారులు ముగిసినపిమ్మట ముగ్గురిని మరల ఎన్నుకొనుటకు ఓటుతేసెదరు. 9 కాశ్వ లేతర స్థానములలో మూడుస్థానములను ల్యాటిన్ అమెరికారాజ్యముల కీయవలెనని నూచించుచున్నారు.

సినిమవిధానము

న గత రెండురోజులనుండి చర్చించుచున్న సంగతులన్నిటిని జూన్ 2 తేదీకి ముఖ్యముగ సినిమ విధానములో నున్న సంగతులను తీసివేయలేదు. జాతీయమిత్రసభకు ఎక్కువగ ఇంకొక ముగ్గురు కాశ్వ లేతరసభ్యులను జేర్చెదరు. మాములుగ కాశ్వ లేతరసభ్యులను మూడుసంవత్సరములకు ఎన్నుకొనెదరు. 1/3 మందిని ప్రతిసంవత్సరము ఎన్నుకొనెదరు. అసంఖ్యవారు ఈస్థానముల నాక్రమించు ముగ్గురికి కాశ్వలేతరసభ్యులను గల్పించవచ్చును. వీరు మరల ఇంకొక మూడుసంవత్సరములు పనిచేసిన పిమ్మట ఎన్నుకొనబడుదురు. తక్షణము ఇందు అవలంబించవలసిన ఎన్నిక పద్ధతినిగూర్చి చర్చించిరి. కాశ్వలేతరసభ్యులను మార్పుచేయుచునుండ సెప్టెంబరు కమనసువారు ఆలోచించుచున్నారు.

జర్మనీకి శాశ్వతస్థానము తప్పదు

జనీవా, సెప్టెంబరు 2:—కమిటీ అధ్యక్షులగు మెట్టాగారు జర్మనీకి శాశ్వతస్థానము నిశ్చయమైనట్లే జెప్పెదున్నారు.

గ్రీసుభూకంపము

ఏథెన్సు, ఆగస్టు 31:—దక్షిణ గ్రీసు దేశములో భూకంపము గల్గెను. దేశమంతయు అదిరిపోయెను. కొన్నిపట్టణములందు ఇండ్లు కూలిపోయెను. మనుష్యులు చనిపోయిరి. ఏథెన్సులో పెక్కుఇండ్లు నేలకూలెను. కాని అందరును లోపలనున్నవారు తప్పించుకొని పారిపోవుటకు వ్యవధియుండెను. అందుచే ఎవరికిని దెబ్బలు తగులేదు.

క్యాంటనులో విదేశీయులను

ముట్టడించుట

బ్రిటిషువారి ఆదేశము

రుగ్బీ, సెప్టెంబరు 1:—మరల బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు క్యాంటను పరిస్థితులందు మునిగియున్నారు. కొద్దిరోజులనుండి లండనుకు చాలగోలగ కబుర్లు తెలియుచున్నవి. హంకాంగు పొగయోడకు సముద్రతీరముమధ్య తిరుగు పికిటుపడవలు చిన్నదోనెలమీద ప్రతిరోజును గాలిబుచ్చుచున్నరట. కనివారమునాడు అంగ్లేయుడును అమెరికనువ్యక్తియు కొందరు ప్రయాణికులను హంకాంగు పొగయోడకు గొంపోవుచుండి అన్నిప్రక్కలనుండి వీరు గొంపోవు నౌకలనుగాల్చిరి. అంగ్లేయుడు తప్పించుకొని పారిపోయెను. అమెరికనును బట్టుకొని రి. తరువాత రాయబారులు జోక్యము కలుగజేసికొనుటచే ఆతని వదలిరి. పడవ అంతర్ధానమయ్యెను. విదేశీయులను రాళ్లతో కొట్టిరట. మరల బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు తీవ్రముగ ఆదేశమునంపిరి.

అట్టోమన్ ఋణము

ఈజిప్టు వడ్డీనీయ నిరాకరించుట

కెయిరో, సెప్టెంబరు 1:—1885 సంవత్సరము నూటికి నాలుగు వడ్డీ చొప్పున దీసికొన్న మొత్తమునకు ఈజిప్టువారు వడ్డీనీయ నిరాకరించిరి. ఇదివరకు అట్టోమన్ ప్రభుత్వము సర్వాధికారముతో నుండుటచే వారి యాజ్ఞ ననుసరించి ఇచ్చితిమనియు, ఆపుడు ఆ ప్రభుత్వము యధికారము అంతరించుటచే ప్రభుత్వపాద్యత కోట్టిపరిష్కార మగువరకు వడ్డీని బ్యాంకులో దాఖలు చేయవలె ననిరి.

బార్నిలో నా ప్రమాదము

పెక్కు గ్రామములు నీటి మయమగుట

బార్నిలో, సెప్టెంబరు 2:—తుపానుచే ఇండ్లుకూలి ఆరుగురు చనిపోయిరి. ఒకనికి బలముగ గాయములు తగిలినది. టూడ్లోనా ప్రమాదముచే అధమము 24 గురై న చనిపోయియుండురు. 50 మందికి గాయములు తగిలియుండును.

స్వేయి ను

తంత్రీ టెలిఫోను తీగలను నరికివేయుట

లండన్, ఆగస్టు 30:—స్వేయినుతో సంబంధము లేకుండ తంత్రీ టెలిఫోను తీగలను నరికివేసిరి చెలియుచున్నది. ప్రభుత్వమునకును, శత్రువుద్రాధికారులకును చాల తగాదానా నున్నదని వదంతులు లెక్క లేకుండ వ్యాపించుచున్నవి. మొన్ననే ఈ యధికారులు దిరవరా పట్ల తమ అసంతృప్తిని జూపియుండిరి.

కాని ఇదంతయు వదలిగాని నిజముగాదని స్వేయిను రాయబారి లండన్ లో చెలిపెను.

లండనులో తుపాను

పల్లపుజిల్లాలు మునిగిపోవుట

రుగ్బీ, సెప్టెంబరు 2:—నేటి యుదయము భయంకరముగ తుపాను వీచెను. చాలవస్త్రమును గలుగజేసెను. చాలమందికి చావుతప్పి కన్ను లాట్టపోయెను. కాని ఎవరును చావలేదు పల్లపుజిల్లాలో నీటిమయమైనవి. లండను, క్యూమధ్య విద్యుచ్ఛక్తి రైల్వే ఆగిపోయినవి. ప్రాథమిక పాఠశాల యొకటి 10 ఇండ్లు కూలెను. ఫ్రెంచి ట్రాముబండ్లుకూడ పాడైనవి. ఒకటి అంటుకొనెను. వరదలచే బస్సులను మరల ఏర్పాటు చేయవలసి వచ్చెను. బ్రయిటునుదగ్గర గొప్ప ఇంజనీరింగుపనులు పాడైనవి. 1000 మంది పనివాండ్రుకు పనిలేకున్నది.

కొత్త గ్రీకు ప్రభుత్వము

బ్రిటిషువారు గుర్తించుట

రుగ్బీ, సెప్టెంబరు 2:—కొండాటిస్ నేనాని ప్రభుత్వమును బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ఒప్పుకొనిరి. రాయబారములను మామూలుగ ఏర్పాటు చేయవచ్చునని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు తమ గ్రీకురాయబారికి తెలియజేసిరి.

భార్య, ఈ ఆర్థికాభివృద్ధిని చేపట్టినట్లుగా కార్యకర్తలకు ప్రయోజనం చేల్పించుచున్నది. అది వారిసంఖ్య పెంపుచేయుచున్నది. తమ సేవకు కొనిన వారియొడ విశ్వాసప్రదోహము గావించితిమని నమ్ముచుండి. జేపవలసిన దేనియొడదనియు, యీ విశ్వాసప్రదోహమును యికమీద జేయుకుండ నిశ్చయించుటకు కి మాసములు బట్టినదియు జేపముల తమపాదపద్మ మరేమియుగాదు. కాననసభలందును, అసెంబ్లీయందును చాలకాలము పోకుండుటయే విశ్వాసప్రదోహమునను. కి మాసములచుటకును దీనికిని సంబంధములేదు. దానివల్ల కాకపోయినను కాననసభా నిర్ణయము నాటినుండియు యీ నాలుగైదు మాసములలో జరిగినవిషయముల బట్టి చూడ దేశమునందలి పందర్బములన్నియు మారినవి అనిపింపజేయుచున్నది. మార్చిలో కాననసభా నిర్ణయము జరిగినప్పటినుండి యికమీద కాననసభలందు నిర్ణయముతో సంధుట గూడదు.

సా 6 వ పార్లమెంటులో మీరు నొందించిన సవరణకు వందనములు. ఆంధ్రులలో గూడ కొంతమేర మార్పు గలుగవలసియున్నది. 'పార్టీ పద్ధతులు' అనుటకు జరుగు 'పండిత మోక్షిలాలు నిర్ణయించినట్టి పార్టీ పద్ధతులు' అని చెప్పియుండవలసినది. ఇంకను 'సేను జేపపునదేమిగా కొంద రభ్యర్థులు యేపార్టీ వారైనను ప్రతినిధిత్వం బలపరచవలసి యుండును.

పండిత మోక్షిలాలు క్రిమినలు ప్రాసీజరుకోర్టు సవరణలపై గావించిన ప్రవంగమునకుగాను మీరు అన్నమాటలకు విచారముచేయవలసి. అసెంబ్లీలో పండిత మోక్షిలాలు నడుప రింపవలసినదని మిమ్ములగాని మిషన్లుమునాది 'సేను కోరి యుండలేదు. 'సేను మిమ్ములను అసెంబ్లీకి రమ్మకొనినది ప్రజలయొక్కయు పత్రికలయొక్కయు స్వాతంత్ర్యమును రక్షించుటకై యున్నది. అయితే బిల్లుపై విశ్వాసప్రాయమేమి? ఆవిషయమే మీరు మోక్షిలా జీతో థే దిం చితిరా? ఇట్టి విషయములో వారితో 'సేనీ థిం క' వం కున్నయెడల మీరు పండిత మోక్షిలాతో ప్రతిపత్తి గురుకుకొనవలసిన గావించుపదభావమును దీనికి పొత్తులు గురుకున? వారితో నెందుకు సమన్వయమునకు ప్రయత్నించుచుండిరి. నా మట్టుకు 'సేను పండిత మోక్షిలాతో గలసియుంట గౌరవముగ భావించెదను. వారితో 'సేనీ విషయములలో' నేకీభవించను. ఒక్కొక్క సారి వారితో తీవ్రవిభేదము గలుగును. కాని వారు జేతములో నున్న యిద్దగు మహాపూరుషులలో నొకరుగా భావించెదను. మీరు నాతో 'సేనీభేదపరచుటకు మాత్రము విచారముచేయవలసి.

సంబంధిత బడంబడిక

క్రిందటి మార్చిలో జరిగిన కాననసభానిర్ణయము నాట నుండి, ముఖ్యము విషయము జరిగిన సంబంధిత బడంబడిక యొక్కది, ఆ బడంబడికలోని విశేషమేమనగా ఉద్యోగముల విషయమును కాననసభయందలి పార్టీ సభ్యులు ముందు నిర్ణయించవలసినదియు, తరువాత మీరును జయకరు గారును ద్రువపరచవలసినదియు గలదు. సమయమువచ్చినపుడు మీరు చెల్లిన పరతులను రాయబారములకంగీకరింపవలసియుండెను గాని అన్ని వివరములందును అందుకు కట్టుబడి యుండ నక్కరలేదు. నా మట్టుకు నాకు మీరు చెప్పినపుడు పక్షము వారితో జేసికొన్న ప్రతిపత్తి ముఖ్యముగా గాన్పించుచున్నది. కలిసి పనిజేయుట ముఖ్యమని 'సేను' యొప్పటికిని చలించెదను. అట్లుచేయుట దేశక్షేమమునకు ముఖ్యముగా నవసరమైయున్నది.

ఆత్మవిశ్వాసము

'సేన' పప్పుడును ఆత్మవిశ్వాసముతో 'సేన' పనిజేసితిమని చెప్పెదను. ఒక్కొక్కప్పుడు నాలోనున్న విశ్వాసముచేతనే దేశమున్న పరిస్థితులలో అనాచరణీయ మార్గములకు దిగితిమి. 'సేన' పప్పుడు మాట్లాడుచున్న దాపరికము లేకుండేనుంటిని. ఇకముందు గూడ సజ్జేయుండ గోరెదను. మార్పులన్న నాకు సిగ్గేమియులేదు. 'సేను' ముఖరుడనుగాను, అంబిరును నావ్యక్తిత్వప్రాయము నంగీకరింపవలసినది బిల్లిచేయును. మనకున్న రాజకీయవిభేదములందు వ్యక్తివిభేదములు చొరవీరువలదని కోరెదను. మనము ఒక పరిశోధనమునపై పోరాడుచున్నాము. మార్గములందు భేదాభిప్రాయములు ఉండవచ్చును. ఆ దర్బ మొక్కటియే. మన మెంతదూరము నున్నను మొత్తముమీద నొక్కటియే. భగవంతునిదయయొన్నయెడల మనము కలిసి దేశాభివృద్ధిచే ఘోషింపవలసి. అంతుకములకన్న మాటలే ఒక్కొక్కసారి కలవగలుగుచున్నది 'సేను' విన్నవించగోరెదను. అంతుకములకన్న గర్భిగాయములు త్వరలో మనునగాని అవి అట్లుగాదు. మనముఒకరినొకరముత్సేకరవచోక్యవృత్తపాల్పడ వద్దు మనముపోట్లావలసి యున్నయెడల అట్లేరానమార్గమున జేయవచ్చును. మీతో విడిపోవుచున్నందులకు విచారముచేయవలసి. ఈవిధ్యభావములు అడురాకుండమనకు ఆన్యోన్యత గల మిత్రభావము లెట్లయిండునని నమ్మెదను. (తంజివర)

కాననసభాభ్యర్థులు

కాంగ్రెసు సభ కమిటీవారిచే అమోదింపబడిరి
సెప్టెంబరు 2:—అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి ఎ. రంగస్వామి ఆయంగారిట్లు తెలుపుచున్నారు. ఈది గువ వారి నీ దిగువ 'సేన' నుబడిన స్థానములకు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులుగ పట్టుమిట్టవారిచే నామోదింపబడిరి:—

కేంద్రకాననసభ:— బొంబాయి సెంట్రలు డి. వి. జ. ను. వి. బి.ఆ. కలు గా! రు.
బొంబాయికాననసభకు:— బి. బి. త్రివేదిగారు
బెంగాలుకాననసభకు అఖిలచంద్రకర్తగారు (అ. ప్రె.)

దక్షిణాఫ్రికా రాయబారమునకు స్వాగతము

బొంబాయి పురపాలకసంఘముతరపున
అధ్యక్షుడు ఇచ్చుట
బొంబాయి, సెప్టెంబరు 2:—బొంబాయి పురపాలక సంఘముతరపున అధ్యక్షుడు 18-వ తేదీని రానున్న దక్షిణాఫ్రికా రాయబారమునకు స్వాగతమిచ్చును.
బొంబాయి పోర్టుట్రస్టువారు రాయబారమును డాక్టు, ట్రస్టు ఎట్టేటులను తిరికింప ఆహ్వానించుటకు తీర్మానించిరి. (అ. ప్రె.)

బర్మా కాననసభ సమావేశము

నియమితసభ్యులు లేక సభజరుగకపోవుట
రంగూను, సెప్టెంబరు 2:—బర్మా కాననసభ 'సేను' అతిస్వల్పకాలము సమావేశమయ్యెను. కోరములేక సభ జరపుటకు మోజుదండ వలసిన నియమిత సభ్యులు లేకపోవుటచే రేపటివరకును అధ్యక్షుడు ఒంటిగంటకు వూర్వమే సభ నిల్పివేసెను. ఆసభివారు కార్యక్రమము సాగించుటకు యేర్పాటుచేయబడిన దినము గాన కోరమునకు సరిపోవు సభ్యులసంఖ్య లాభియందుగలదు. కాని స్టాండింగ్ ఆర్డరులకు సభ్యులు సభకురావలయునని హెచ్చరించుటకు వాయింపవలయు నను యేర్పాటులేదు.

ప్రత్యేకముగ బర్మా పట్టుకు నర్వీనుకమిషను నియమింపదలచుట

బర్మాకోరకు ప్రత్యేకముగ పట్టుకు సర్వీసు కమిషను నియమింప ప్రభుత్వము తలచెననియు, కమిషను నియమమును గరించి బర్మాప్రభుత్వము ఆలోచించుచున్నదనియు, పట్టుకు సర్వీసు కమిషనుగరించి బర్మాప్రభుత్వమునకును యిండియా దొర తనమునకును జరిగిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరముల (కరెస్పాండెన్సు) సభ్యులకు తెలుపబడవలయు మోంమెంబరు సభ్యుల ప్రశ్నలకు సమాధానమిచ్చెను. (అ. ప్రె.)

పంజాబు కాననసభ సమావేశము

అక్టోబరు 20-వ తేదీన ప్రారంభము గానున్నది
లాహారు, సెప్టెంబరు 2:—అక్టోబరు 20-వ తేదీన పంజాబు కాననసభ సమావేశము ప్రారంభమగును. సమావేశమునకు సంబంధించిన కార్యక్రమాంశపట్టి మొనరుగువివరము లింకను ప్రచురింపబడలేదు. (అ. ప్రె.)

తమిళిల్ల తమిళిన్ని వ్యాజ్యము

కాంతిదేవిధర్మ వ్యాజ్యమువేయుట
శ్రీని, సెప్టెంబరు 2:—స్వామి సదానంద, కాంతిదేవి, దేశజంధుర. గణతంత్రవాదు గురువులపై కాంతిదేవి ధర్మగారు జిల్లా జడ్జికోర్టులో 1890 సంవత్సరపు రెండవ చట్టము క్రింద తన బిడ్డల తమ కిమ్మని వ్యాజ్యము వేసిరి. 'సేను' అక్టోబరు 1 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడినది. (అ. ప్రె.)

తిండితినుకెట్టుముగూడ వినిపించుట
లండన్, ఆగస్టు 30:—లండను జంతుప్రదర్శన మందిరమున చేపలు తిండితినుకెట్టుముగూడ చాలదూరము వినబడునట్లు బ్రాడ్ కాస్టింగ్ ఏర్పాటును జేసిరట.

బొంబాయి స్వరాజ్యపక్షము

మహమ్మదీయులు కొందరు విడిపోవుట
కలకత్తా, సెప్టెంబరు 2:—బెంగాలురాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘమునకు సంబంధించిన కొందరు మహమ్మదీయులును కాంగ్రెసుకును డిస్టింక్టుతీవు అభీషరు మోక్షి అబ్దు రషీదుఖానుగారు కార్యనిర్వాహకసభమునకు వారు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులునుండ నిష్ఠములేనట్లు తెలియపరచిరని తెలియచున్నది. ఆసంఘమునకు వారితో కొందరు తమరాజీనామాలను పంపిరి. ఉపసంఘమువారి సమావేశము క్రిందటివారము జరిగిన తరువాత గలిగిన ఫలితమిది. (అ. ప్రె.)

వెలువడినది! త్వరపడుడు!

నీతినిధి

(ఆంధ్ర గ్రంథమాలయం ద్వైదవకునునుము.)
పూర్వ మెప్పుడో భారతీయుడగు బ్రాహ్మణునిచే రచితమై రెండువేలయేండ్ల క్రింద తిథెటు దేశమునకుఁ బోయి యాభావలోనికిఁ బరివర్తితమై యిటీవల చీనా చక్రవర్తిచే సంపాదితమై చీనాభావలోనికి, తర్వాత నింగ్లీషులోనికిఁ బరివర్తితమైన యుత్పన్నసీతీగ్రంథమున కీది నుధురమగు నాంధ్రవచనరచనము. అనువాదకులు: శ్రీయుత వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు. మానవమజీవితమున కావశ్యకములగు నెల్లసీతుల నానుపూర్వితో చేటగా నూటిగా నీగ్రంథము చెప్పుచున్నది. క్రొను సైజు నిండు క్యాలికోరైండు. వెల రు. ౧-౫-౦.
ఆంధ్ర గ్రంథమాల,
తపాలుపెట్టె నెం. 212 రు, చెన్నపురి

అమృతాంజనం డిపోవారి

సుప్రసిద్ధాధముల జాబితా.

1. కీర్తనసాయనము మాత్రల అక్షరమునకు	1- 4
2. వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి	1- 0
3. జ్వరహారి జ్వరములకు సీసా 1-కి	0-12
4. అమృతాంజనము సీసా 1-కి	0-10
5. మూలశంకకు తైలము డబ్బి 1-కి	0-12
6. తామరతైలము, తామర, తీటుకు	0- 6
7. కలరా మాత్రలు, వాంతిభేదులకు	0- 6
8. లేలుమందు, లేలుకాటుకు సీసా 1-కి	0- 8
9. దంతశూలహారి, పండ్లపోటుకు	0- 8
10. కర్ణశూలహారి, చెవిపోటుకు	0- 6
11. గజ్జకి తైలము, గజ్జనీడలకు డబ్బి 1 కి	0- 4
12. పగుళ్లకు తైలము, శీతపగుళ్లకు	0- 4
13. పేలకు మందు సీసా 1-కి	0- 6
14. చందన అత్తరు 1 ఔన్సు	2- 0
15. కుంకుమ తైలము, డబ్బి 1-కి	8 0
16. దంతచూర్ణము, పండ్లతోముటుకు	0- 2
17. సుఖభోగి మాత్రలు	1- 0
18. సుఖభోగి తైలము, పుండ్లకు	1- 0
19. బోమహారి వెండ్రుకలు ఊదుటకు	0- 8
20. మోహినితైలము వెండ్రుకలు పెరుగుటకు	0-12
21. చుండుకు నూనె సీసా 1-కి	0- 2
22. గ్రహణీమాత్రలు డబ్బి 1-కి	0- 8
23. జాలాలి మాత్రలు, మలబద్ధమునకు	0- 0
24. కుసుమారి మాత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు	1- 0
25. శగకు ద్రావకము సీసా 1-కి	1- 0
26. కఫహారి శీతకట్టు దగ్ధులకు	1- 0
27. కఫహారిచూర్ణము, దగ్ధ ఉబ్బసములకు డబ్బి 1-కి	0- 8
28. సుందరీతైలము, ముఖకాంతికి డబ్బి 1-కి	0- 8
29. శిరోవేదన మాత్రలు, తలనొప్పిలకు	0-12

రోమహారి డబ్బి 1-కి రు 0-8-0
ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమము, రెండు నిమిషములలో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన మునుగుపెక్కయి. ముండుయ్యుండదు. రోమములు రాలిపోవును
అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాస్

వివరము

(ఒక విలేఖరి)

మ్యూనిసిపల్ ఎన్నికలు

తిరిగి ఓటర్లలో సందడి ప్రారంభమయినది మ్యూనిసిపల్ పరిపాలన సక్రమముగ జరుగుటయే లేదని ప్రజలు యెప్పటికప్పుడు తెలుసుకొన్నారు ఈ ఎన్నికల అనంతరము నవంబరు నెలలో ఛైర్మన్ పదవి ఖాళీ అవును. ఏ పార్టీ గల మనుష్యులు ఆ పార్టీ వారిని నిలువ పెట్టుచున్నారో ఎన్నికల సమయములో ఓట్ల మట్టా తిరుగునట! దేనికో ఏ పదవ వంతు అయితినో కవున్నిలరు అయిన తరువాత వాడును తిరిగి చూచిన ఎంతో బాగుండును.

వైశ్యులలో పార్టీలు

ఇదివరకు ఒక కట్టుగానున్న వైశ్యులు ఇప్పుడు పార్టీలుగా చీలి తమ సంఘముయొక్క బలమును తగ్గించి అనేక చిక్కులను లోనగుచుండిరి అని ప్రాయశఃపక్షి వచ్చినందులకు చింతి లెదము ఈ మధ్య యీ గ్రామమున ఒక వితింతు వివాహము జరిగినది అయితే పల్ల పిల్లడు యీ గ్రామమువారు కారు ఈ గ్రామములో యంతవరకు చేసుకనేవారు లేకపోవుటకు యింక నుంచి అయిన అట్టి వివాహములు జరుగగలవని తెలుపుతో ఆ పెండ్లి యిచ్చట జరిగినదని తెలుపడము వివాహము అయిన లగా యింతు యిచ్చటవరకు యింతును గురించి చాళా ఆభిప్రాయభేద ములు కలగుటయే వైశ్యులలో పార్టీలు కలుగుటకు కారణము ఒక పార్టీ రజస్వల కాకపుచ్చయ్య అయిన వివాహము తిరిగి చేయవచ్చుననియు, యింకొకరు రజస్వల అయినను పునస్సంధా నము కాకపోతే ఫర్వా లేదనియు, మరియొకరు అసలే మాడదని యు, వేరొకరు అసలు పెండ్లిండ్లు రజస్వల అయిన తర్వాతనే చేయుచుండుననియు, విధవా వివాహము కూడదనియు, అనేక విధములుగా తికరెరు పడుచూ, పంక్తి భోజనములకు చాల వి క్కులు కలుగచేసుకొనుచున్నార ముదట్టితప్పవలయునప్పు యి కుదరకపోవుట. కుదిరిన ఆ వివాహమునకు వెల్లినవారిని భోజనమునకు పిలుస్తే మేము రాము అని తోటి బంధువులు చెప్పట వెల్లినవారి పెద్ద వివరము యిచ్చటికి యెవరూ చెప్ప రు కార్యములు చేసుకనేవారలతో చాలమరది యెవరిని పిలవకుండా చేసుకుంటా వున్నార ఎంతవరకు ఈ ఆవధి ఎప్పు టికి ఐకమత్యము?

ది కృష్ణా జూటు అందు కాటన్ మిల్లు

మేరు 13 రు 9 లు తొమ్మిది రూపాయలు 1925 సం॥ తాలూకు లాభం పంచిపెట్టుటకు యోచనతో శ్రీ జమీందారులు నల్లరు యిద్దరిమీద జనరలుమిటింగులో నిరారణ అయిన సంగతి భాగస్వాములు అందరకు తెలిసిన విషయమేకదా! డివి డెంటు వారంట్లు అచ్చు అయినవనియు కొద్ది రోజులలో ఈ థం పంచిపెట్టదని తెలిసి చాలకాలము అయినది యంతవరకు అటల జరుగ లేదు. కొంతమంది తిరిగి పంపిపెట్టుటకు యిచ్చుము లేక తిరిగి జనరలు మీటింగుపెట్టి మార్పు జేయించవలెనని త లంపు వున్నట్లు వదంతులు వ్యాపించినవి. అది విజమయినయెడల ఒక సభచేసిన తీర్మానము యింకొక ఫర్వ రద్దు పరుచుటతో జరిగే ఆసక్తములు తెలుసుకొని లాభము పండుట శ్రేయ స్కరము.

పోలీసువారికి లంచము

భారతీయ ఇన్స్పెక్టరును ఉద్యోగమునుండి

తొలగించుట

విరోధీయ ఇన్స్పెక్టరును ఉద్యోగమునుండి

తగ్గించుట

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 2. కామ్రాగారు కంపెనీ నా కరగు నొకపార్సీ పోలీసువానికి లంచమిచ్చు సుదృఢముతో మరి యొక పార్సీని బలవంతపెట్టి ధనము లాగినందులకు చేయబడిన శిక్షలో ఒక భారతీయ ఇన్స్పెక్టరును ఉద్యోగమునుండి తీసి వేసిరి అయిరోషీయ ఇన్స్పెక్టరును ఉద్యోగమునుండి క్రింది ఉద్యోగమునకు మార్చిరి. ప్రస్తుత పోలీసుకమిషనరు లంచగొండి తనమును మాన్పుటకు తీసికొనిన చర్యలలో ఇది యొకటి

(అ ప్రె)

కైకలూరు తాలూకా గ్రామాద్యోగము

సెప్టెం- కైకలూరు

ఈ తాలూకాలో నున్న నువారు 80 గ్రామములలోని

గ్రామాద్యోగములు పలువిధములయిన సర్కారు పనుల నిమిత్తం కైకలూరు వెళ్లినప్పుడు తగిన సౌకర్యములేక అనేక యిబ్బం దులకు పాల్పడుచున్న సంగతి యీ తాలూకాలోనివా రంద రున్న యెరిగియున్నవిషయమే. విలేజ్ ఆఫీసర్ల సౌకర్యార్థం యాయూరిలో నొకసత్తమును నిర్మించుకొనుటకు తీర్మానించు కొనిన మొట్ట ఆందుకు వలసిన నివేశనస్థలమును కొత్తగా కట్టజేయున్న కైకలూరు రైల్వేస్టేషన్ సమీపములో పెద్ద మెట్టగట్టువ గవర్న మెంటువారివలన గ్రామిణులకుదేని గృహ నిర్మాణ నిమిత్తం ఒకకమిటి యేర్పాటు కాబడినది. ఈ కమి టీకి మ చా రా జ శ్రీ బుదా వెంకటగజ్రావ్యులంతులు గారు (పల్లెవాడకర్ణం) ప్రెసిడెంటుగా యెన్నుకొనబడిరి విలేజ్ ఆఫీసర్ల యిందువిషయమే యేకీభవించి వుత్సాహంతో శ్రీవంశనలేతుడ వికాశమును నొసంగియున్నారు ఈవృద్ధి మాభిమానలైన-పారిలో ముఖ్యులగు మహారాజశ్రీ తల్లెడు గుత్తావ్యులంతులగారు(ప్రస్తుతం గుడివాడ తాలూకా తహసీలుదారు)రు 100-0-0 లు విరాళమునుయిచ్చి మాకంత యే ప్రోత్సాహము కలుగచేసిరి సదరుకమిటి మెంబర్లలో నొకరగు గుడివాడ మార్యవారాయణగారు (మండవల్లిమన పలు)యందజవేసి రు 100-0-0లు విరాళమును వాగ్దానము చేసి మార్గదర్శి నందుకు వారెంతయై కాఖాపాత్రులు ఇప్పు టికి వున్నారెవరు మొత్తము రు-1887-9-0లున్న కైకలూరు పోస్టాఫీసులో "కైకలూరు తాలూకా విలేజ్ ఆఫీసర్లసత్తం" పండుగి అన్నేపేరు డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటుచేయబడియున్నది వసులయిన మొత్తములకు పరిమయిన లేక్కలన్న యిక్కరికార్డున్న అల్లూ రుకర్ణంపద్ధి వుంచబడియున్నది.

గవర్న మెంటువారు (గ్రాంట్లు చేసివ్వలముల్లో భాగ నిర్మాణము 1927సం॥ రం జూన్ నెంబరులోపుగా చేయవలసి యున్నది అట్లుజరుగనియెడల గ్రాంట్లు రద్దుచేయవచ్చును కట్టడము పనిని వెంటనే ప్రారంభింపవలయు నని శ్రీ ప్రెసిడెంటుగారు సంగల్లింపుకొనియుండగా యిట్టివల వారి (వీయపుత్తికా వియోగమువలన కల్గిన విచారమువలన కొలదికాల విలంబమునకు కారణమైనది

సాధ్యమెంతవరకలో కట్టడముపని ప్రారంభించదలచి యున్నార గనుక కొలదిగ్రామాద్యోగములు వాగ్దానముచేసిన విరాళములకు తమకు ఘనము రు 550-0-0 లు యింకను వసూలుకాక నిల్చియున్నవి వాగ్దానముల ప్రకారము తమచం బాలను వచ్చేసెప్టెంబరునెల 15 తేదీలోగా వసూలుయిచ్చి పని త్వరలో ప్రారంభింపవలయును ఆధారభూతులయ్యెదరు గాక వాగ్దానములు పూర్తికావాలేకపోడనే చందాలపట్టిక సమగ్ర ముగా ప్రకటింపబడును

మూరాడ సెంట్రల్ శిష్యయ్య కర్ణం, అల్లూరు.
వాడవల్లి శ్రీరామమూర్తి కర్ణం, వణుడుకర్ర.

తంత్రవార్తకు అర్థభదము

హైకోర్టువారు ముద్దాయిని విడుదలచేయుట కలకత్తా, సెప్టెంబరు 2 కలకత్తా అల్లరుల సందర్భ మున మరొకమునుండి ధనవంతుడైన మహాపుష్పదీయడు కలకత్తా లోనొకమహిళను కంపెనీ తండ్రిని "పనిచేయుడు మిర్జాపురముకు ధనమంపువున్నాను" అన్నఅర్థముతో బహుమతి యను పత్రిక యందు ప్రచురించినందులకు సంపాదకునిపై లేబడినకేసులో హైకోర్టువారు క్రింది కార్డుతీర్పును తొలగించి ముద్దాయిని విడు దలచేసిరి వ్యాయమూర్తులు ముద్దాయి వ్యాయముగానే అర్థము తీసెననియు, దురుద్దేశము కాననియు తెలిపిరి (అ. ప్రె)

నైనికకపానుపై కేసు

అపాయకరముగ గాయపరచుట

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 2 కపాను పియర్సుఅనువారు ఉదయమున చారం లో మాటూనైకిలుపై తీవ్రముగ బోవు నుండ ఒకబండిని డీకొ నెను. బండివాడు క్రిందపడి చనిపోయెను కేసు చేయబడిన ముద్దాయిని యెలుపై విడుదలచేసిరి

అ ప్రె)

చెన్నపురి విజ్ఞాపనలు

1926-వసం॥ సెప్టెంబరు నెల కి-వ తేదీ శుక్రవారము

1. ధాన్యములు.			
దనియాలు బా 1-8	రు 58 0 0	మొదట 78 8 0	వరకు
బియ్యముబస్తాలు			
కునుమ తెనాలివి	,, 48 గలవి రు 12 8 0		18 0 0
నెల్లూరివి	,, డిటా	,, 14 0 0	15 0 0
డిల్లి	,, డిటా	,, 15 0 0	16 0 0
రానులు	రు 164 బస్తా 1-8	,, 19 10 0	10 0 0
నువ్వులు	,,	,, 22 0 0	25 0 0
2. ధాన్యము ధవ్వలు			
కందులు బస్తా 1-8 రు 205	,, 11 8 0		12 8 0
సెనగలు	,, డిటా	,, 18 8 0	14 4 0
చెనలు	,, డిటా	,, 14 0 0	15 0 0
మనుములు	,, డిటా	,, 16 8 0	18 0 0
ఉలము	,, రు 164	,, 9 0 0	9 8 0
3. నూనెవస్తువులు.			
నువ్వులనూనె బా 1-8	,, 158 0 0		156 0 0
గియ్యము 1-8	,, 14 0 0		25 0 0
కొండాపురంసేరుసెనగపప్పుబా 1-8	,, 59 0 0		62 0 0
ఇతరప్రదేశము	,,	,, 56 0 0	58 0 0
వేరు సెనగనూనెగానకబా 1-8 రు 122			117 0 0
అముదము బా 1-8	,,	,, 89 0 0	90 0 0
4. చిల్లరవస్తువులు.			
చాడవకుపు బా 1-8	,, 78 0 0		75 0 0
మారపకుపు	,,	,, 25 0 0	28 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి) బా 1-8	,, 180 0 0		187 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిపండు ముసుగు 1-8	రు 40,45		
కాళహస్తీపాయకట్టు	,,	,, 50,55	
తెలుము బా 1-8	రు 40 0 0		60 0 0
మింకపండు బా 1-8	,, 35 0 0		36 0 0
5. ఇనుము.			
వట్టారకం బా 1-8	,, 28 0 0		30 0 8
చవరం	,, 29 0 0		31 0 0
రత్తండు	,, 27 0 0		29 0 0
6. తోహములు.			
నండి 100 కులంకు	,, 66 0 0		67 0 0
బంగారము, కులము-1-8	,, 21 4 0		21 8 0
వవరము-1-8	,,		18 8 0
ఇతర బా 1-8	,, 242 0 0		250 0 0
రాగా డిటా	,, 257 0 0		262 0 0
7. దూది.			
బొండానెస్తు బారవ 1-8	రు 800 0 0		
సల్మడు దూది	,,	,, 145 0 0	
8. నూలు.			
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-8	,, 6 4 0		
మాళయేనుగ నెం 20	,, 6 12 0		
నెం 20 తెన్ని సింహం యా 1-8	,, 7 10 0		
నెం 22	,,	,, 7 14 0	
నెం 12 1/2 ఆలెన్న	,,	,, 6 8 0	
నెం 12 1/2 పాండిచేరి	,,	,, 6 0 0	
నెం 14 1/2	,,	,, 6 7 0	
నెం 12 1/2 న్యూకాటన్	,,	,, 5 10 0	
నెం 14 1/2	,, న్యూకాటన్	,, 6 0 0	
నెం 10 1/2 కోయంబత్తూరు	,,	,, 5 2 0	
నెం 12 1/2	,,	,, 5 15 0	
నెం 14 1/2	,,	,, 5 8 0	
నెం 12 1/2 చూళి	,,	,, 5 12 0	
నెం 1 1/2	,,	,, 5 0 0	

ప్రకృత రాజకీయపరిస్థితులు

బాబా గురుదత్తసింగుగారి ఉపన్యాసము

కాంగ్రెసువాదుల శాసనసభల కంపవలయునని

ఉద్బోధించుట

(స్వకీయవిలేఖరి)

హైదరాబాదు (సింధు), సెప్టెంబరు 1:— కాంగ్రెసు అసెంబ్లీ నుండి నిన్న సాయంత్రము స్థానిక కాంగ్రెసు కమిటీ బాబా గురుదత్తసింగుగారి గౌరవార్థము విందు జేసెను. సగం మందలి ప్రముఖులు గొందరు విందున కాహ్వానింపబడిరి. విందు సంతృప్తియై సమీప బాబాగారు కాంగ్రెసు కమిటీ యాజమాన్యము క్రింద హోముస్టేషనులో ఉపన్యసించిరి. స్వామి గోవిందానంద గారు సమావేశమున కధ్యక్షతనహించిరి. ప్రకృత రాజకీయ పరిస్థితులపై బాబాగారు రుపన్యసించిరి.

హిందూ మహమ్మదీయుల వైషమ్యములు

హిందూ మహమ్మదీయ విభేదములగురించి మాట్లాడి, పోరాడుటయు, ప్రాణ మర్పించుటయు నెటులో యిందువలన తెలియుటచే స్వరాజ్యము సన్నిహిత మగుచున్నదని బాబాగారు నుడివరి. హిందువులు మహమ్మదీయులు పోరాడుకొనుటచే గవర్న మెంటు ఉద్బోధనల నిందించుటకంటే వారల అభినందింప వలసియున్నది. ప్రకృతమందు రాజకీయ వాతావరణము ప్రశాంతము గ నుండుటచే, స్వేచ్ఛ బడయుటకు ఉదాహరణ జూపబడుచున్నదని యెంచవలదు. మునుపటివలె స్వరాజ్యత్వము గలదు. కాని దానిని బడయుట గురించి అవలంబింపవలసిన మార్గము విషయమై విభేదములు గలవు. కొందరు నాయకులు స్వరాజ్యరథము నోకదారిని మరికొందరు నాయకులు వేరుదారిని లాగుచున్నారు. కాబట్టి రథము కదలుటయే లేదు.

దు. సమిష్టిగా నాయకులెల్ల వెనుక జూపిన ఉత్సాహముతో కృషిసల్పినయెడ, స్వరాజ్య మవలంబింప బడయుచున్నది.

కాంగ్రెసువాదుల శాసనసభలకంపుడు

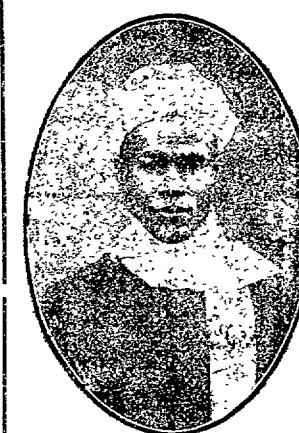
మరి యాడు సంవత్సరములు కృషి జేయుటకు కాంగ్రెసు వాగుల శాసన సభలకంపుడు. యాడు సంవత్సరములలోపున తగిన లాభము గలుగనియెడ, స్వరాజ్యము బడయుటకు అవలంబింపవలసిన నూతనపద్ధతి నూచించెద ననియు, అది విజయము జేయవలసిన నమ్ముచుంటివనియు బాబాగారు చెప్పి కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే వోటు యివ్వవలసినదని అభ్యర్థుల ఉద్బోధించిరి.

బాబాగారి ఉపన్యాససారమును సింధిభాషలో సభ్యులకు స్పష్టముగ వ్యాఖ్య గోవిందానందగారు తెలియజేసిరి.

తదనంతరము ఆశోకమును గురించి మహాపన్యాసమును డాక్టరు ఛోత్రాముగారు గావించిరి. నిర్భయముగ దేశసేవ జేసినవారలకు వోటు యివ్వవలసినదనియు కలయందైనను స్వరాజ్యము జేలనని వారలకు ఓటు చేయవలసినదనియు ఛోత్రాముగారు సభ్యులను హెచ్చరించిరి.

ఉపన్యాసమునకు కృతజ్ఞత వెల్లించుచున విదప సమావేశము ముగియబడెను.

ఆయుర్వేద వైద్యశాల కర్నూలు

యిప్పట యావత్తు ఆయుర్వేదాదులు వారకును. సిద్ధలక్ష్మ మకర ధ్వజము 60 మాత్రలు ద్వ. 10 పుల్ల పంతుల రామచంద్రయ్య ప్రాప్తింపరు.

చదువుడు యోచించుడు కొనుడు

కామినియానూనె (రిజిస్టరు చేయబడినది)

ఉష్ణప్రదేశముల కిది అమానుషమైన వాసనద్రవ్యము. ఇది వెంట్రుకలు ఊపిరిపొందుకొనకుండా కావదును, వారి యొక్క అభివృద్ధిని, సౌఖ్యమును హెచ్చించును. పుట్టియుదు గలుగునుంటును పారశ్రోలును, బట్టలను మున్నును రంగుమారిన వెంట్రుకలను ముమ్మాలు రంగును గలిగించును.

దీనియందు మనోహరమైన సువాసనగలదు. ఉపయోగించిన తరువాత మెదడుకు ఉత్సాహమును, చల్లదనమును, మంచియోచినను గలిగించును. జీవనము జేయుచున్న దీనిని ఉపయోగించి, దీనిచే గలగు అపారమైన అత్యద్భుత గుణమును గుఱించి చాలగొప్పగా భాగించుచున్నారు. ఈ దిగువ తెలుపబడిన యోగ్యతపత్రము చదువుడు. దీనివారందరు భండారి, అమృతసరు పంజాబునుండి వ్రాసినది:— "మీ కామినియానూనెను పరీక్షించితిని. ఇది వెంట్రుకలు పెరుగుటకు, అందముగా నుండుటకు చాల ఉపయోగకరము. వి. పి. మూలముగా 4 బుడ్లను దయచేసిపంపును. దీనిని ఉపయోగించుటకుమరుదవకుడు. ఇప్పుడే దీనిని కొనుడు. 1 బుడ్లి ధర రూ. 1-0-0 పోస్టుభర్తు 0-6-0 ప్రత్యేకము " " 2-10-0 " 0-12-0 " హెచ్చరిక:— కామినియానూనె ప్రతి వర్షమునందును, గ్రామ మునందును యెందు ప్రతి వాగిరిగయించు సుఖమునందు తప్పక దొరకును. కొందరు వర్తకులు తెలియనివరక గుఱుతుగల తప్పువరకము నిచ్చి ఇది సరము, శ్రేష్ఠమైనది" చెప్పుచును. అందులో వారికి సాధులాభము గలదని తెలుసుకొనుటకు గాన అట్టిచల్లని వ్యాపార కేంద్రములనుమీరు లోబడకూడదు. ఎప్పటికిని కామినియానూనె 3వ పుకె దియు వాడకూడదని స్థిరపరచుకొనుడు.

అత్తరులన్నిటికీ రాజువంటిది ఓటో డిల్ బహారు

వాడబడిన వారందరిచేచాలగొప్పగొప్పగా ప్రశంసించబడినది. ఇది రుమాలుయందు కొని చుక్కలను జేసిన కొత్తగాకొసిన పువ్వుములవలె మోములపై ప్రక్కలకు దానివాసన వ్యాపించును.

దీనిని ఒకసారి వాడుడు. తరువాత మీరెప్పుడును దీనినేవాడుడు.

కొన్న బుడ్లి 1 కి ధర రూ. 2-0-0 వి. పి. ఖర్చులు రూ. 0-5-0 ప్రత్యేకము. " " 1-4-0 " 0-5-0 " కామిల్ బుడ్లి 1 కి ధర రూ. 0-2-0

సోల్ పంజాబ్ :- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, 285, చామ్బానగర్ మార్కెట్, లాహోరు.

ఆంధ్రనాటకలోకము

శ్రీ శతావధాని కాశీకృష్ణాచార్యులవారి సంభాషణలు

సాధ్యశ్య విచారము
ప్ర:—సామాన్య విమామకు డొకడు, కాకుండాలోని విమామకపాత్రను గ్రహించిన, అదియు భ్రమయేనా?
ఉ:—కాదు.
ప్ర:—మరియేది?
ఉ:—సామాన్య విమామకు నోకని, కాకుండాలోని విమామకపాత్ర యని గ్రహించుట.
ప్ర:—సారాంశ మేమనవచ్చును?
ఉ:—అభినేయ నాయక స్ఫూర్తిని, గలిగించుట యని.
ప్ర:—ఒక అభినేతను అనభినేతగా గ్రహించుట యందా?
ఉ:—కాదు. అభినేతను అభినేయుడుగా గ్రహించుట యందు.
ప్ర:—అనభినేత యన్న, నీయర్థము రాదా?
ఉ:—అనభినేతత్వమునకు, ఇదే అర్థ మగుచో రాకేమి.
ప్ర:—కొను. అనభినేతత్వము సభ్యునియందును, వర్తింపవచ్చును గదానియూ తమయూహా?
ఉ:—సభ్యునియందేగాదు; అసభ్యునియందును.
ప్ర:—ప్రకృతోదాహరణయందు, భ్రమ సాధ్యశ్య మూలకమనవచ్చునా?
ఉ:—సాధ్యశ్యమూలకమును, నని యనవచ్చును.
ప్ర:—ఏల?
ఉ:—అట్లుగనో సాధ్యశ్యమాత్రము సర్వత్ర శ్రమ నియామకము కానిదియంటుచేత.
ప్ర:—సాధ్యశ్యము లేనిచోట, భ్రమ కలుగదు గదా?
ఉ:—భ్రమకలుగుచోట్లెల్ల సాధ్యశ్యమే, కలదేమి, కలుగదు.
ప్ర:—అట్లుగనో, సాధ్యశ్యమునకు, ప్రదర్శనమున, స్థానము లేదా?
ఉ:—ప్రదర్శనమున కలుగదు. నిదర్శనమున కలదు.
ప్ర:—పూర్వోదాహరణయందు, రాజా, పాత్రధారణ మొనర్చుటేకదా, పాత్రభ్రమకు ములభముగ చేసినది?
ఉ:—రాజా గాడు; నటరాజు.
ప్ర:—దీనికి వ్యతిరేకోదాహరణము కలదా? (అనగా సమాజసాధ్యశ్యము భ్రమకు సాధకము కానిచోటు.)
ఉ:—నటరాజుగవాడు, నటరాజుభాంత్రిని కలిగింప నటరాజంతవాడేని, తదవసరమున, తరాజను భ్రాంతినే కలిగించుట.
ప్ర:—ఇట్టిభ్రాంతి దేనికి నుదాహరణ మగును?
ఉ:—మీరు మొదట నటునకు, 'అనభినేతత్వకల్పనము' లక్షణమనిచెప్పిన లక్షణమునకు (అనగా, సమాజమురాజన్యము తనరాజత్వమును, అవసరముకలిగినపుడు, కోల్పోయిన; ఇతడు రాజాకాదనుభ్రాంతికలుగును. ఈభ్రాంతి యనిష్టమగుభ్రాంతి; కాన ముందుచెప్పబడిన అనభినేతత్వకల్పనము నటలక్షణమునకు లక్ష్యగురువు) (అనగాభ్రాంతియయ్య అనిష్టమగుటచేత కడు దుష్టమగును.)
ప్ర:—రాజావిషయము సరి, విమామకునియదాహా; రణముం దేమిసంభవించును?
ఉ:—రాజునకు సంభవించినదానిలోనిభాగమే అచటి విమామకునికి సంభవించును.
ప్ర:—సమాజముగ విమామకుడగుటయేకదా అతనిజయమునకు కారణము?
ఉ:—సమాజముగ విమామకుడగుటమాత్రమే అగుచో మనజయమునకే కారణమగును.
ప్ర:—మనజయ మన్న?
ఉ:—అతడు మాధవ్యుడనిపించుకొనుటకుబదులు; మాధవ్యుడనిపించుకొనుట—(అనగా; మాధవ్యుడనునది, కాకుండాలోని విమామకునిపేరు. అతడు (పాత్రధారుడు): సామాన్య విమామకుడు మాత్రమేయగుచో, మాధవ్యస్ఫూర్తి కలిగించుట కన్న, మాధుడనుస్ఫూర్తిని కలిపించియుండెడివాడనియు; మనకు మాధవ్యప్రభు కలుగకుండుటచేత మనమే జయించినవారమగుదుమనియర్థము)
ప్ర:—తత్ఫల మేమి?
ఉ:—మనము అతనిహాస్యమునకుబదులు మనహాస్యమున కతడు పాత్రుడగుట.

(ఒక విలేఖరి)

నర్సాపురం తాలూకా అవసరజాతీయ మహాసభ

పాలకొల్లులో 6-9-26 తేది సోమవారము శ్రీయుత కందుల వీరరాఘవాచార్యులయొద్ద భారీవైఖరి అధ్యక్షత క్రింద జరుగును. అందరు విచ్చేయవలసియున్నది. దేశీయ మహాసభాజ్ఞాపకము అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు భారతజాతీయసభకు శ్రీయుత బంగళూరి ప్రకాశము పంతులు గారిని, మహమ్మదీ యస్థానమునకు శ్రీయుత శ్రీరామకృష్ణాచార్యులను, మద్రాసు శాసనసభకు శ్రీయుతలు మోతే వారాయణరావు, దండం నాగయ్యారాజు గార్లను, హామ్యుడియ స్థానమునకు డాక్టరునజీరు మహమ్మదు సాహెబుగారిని పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాతరపున నియమించినారు. కానరాబోవు యెన్ని కలలో మాతృదేశసంస్థయగు కాంగ్రెసుకు జయము కలుగుటకు తగుకార్యవిధానము ఆలోచించుటకుగాను 6-9-26 తేది సోమవారము మధ్యాహ్నము సరిగా 2 గంటలకు పాలకొల్లులో మారుతీసీనిమాహాల్లో నర్సాపురం తాలూకా అవసర జాతీయ మహాసభ జరుపబడును. తత్సభకు శ్రీయుత కందుల వీరరాఘవాచార్యులయొద్ద (భారీవైఖరి) అధ్యక్షత రహింమ టకు దయతో సంగీరించి, నాటిసభకు ఆంధ్రజాతీయనాయకులు, శ్రీయుతలు దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాశ్వరరావు పంతులు, బంగళూరి ప్రకాశము పంతులు, బులుసు సాంబమూర్తి, అయ్యదేవర కాశ్వరరావు, మండపాకరంగయ్య నాయుడు, ఉమేఅలీహామి గార్లున్న, దేశబాంధవులు శ్రీయుత ముబ్బయ్యగారున్న వగయిరాప్రముఖులు నయచేసి వుపస్థితులగు కానరాబోవు తాలూకావాసులందరు తమ మిత్రులతో సభకువచ్చి కాంగ్రెసుకు జయముకలగుటకు మిక్కిలి తోడ్పడ ప్రారంభించుచున్నాము.

- ఇట్లు విధేయులు:— 1. డాక్టరు నేలారాఘవరావు. 2. చందూరు రెడ్డయ్య 3. యాపానకాలరావు 4. యానా 2 రాయణరావు. 5. అత్యంతరసింహమూర్తి 6. పేరిచర్ల ముబ్బరాజు 7. సలూ మామిళ్లయ్య 8. పొడూరి ప్రేరాజు 9. నెక్కంటి రామకృష్ణయ్య

భోజనవసతులు మండూరువారివలన యేర్పాటు చేయబడినది.

నోటీసు

కొవ్వూరు డి॥ మునసబుకోర్టులో

వాదులు:—కొమ్మిన రత్నంవగయిరా 12 గురు.

ప్రతివాదులు:—కంచుమర్తి బుల్లి వెంకడు వగయిరా 35 గురు.

Original Suit No 612 of 1926.

I. A. No 2314 of 1926.

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా నిడదవోలు తాలూకా నిడదవోలుగ్రామం తాలూకు రిసర్వే నె 126 గు రామన్న కరచెరువు యందు చెరువునీటియందు ప్రతివాదులకుగాని లింగంపల్లి తిమ్మరాజు పాలెం గ్రామముల ప్రజలకుగాని ఎట్టివాక్కుల బాధ్యత సంబంధములు లేవనిన్ని వాదులకుల వాక్కు స్థిర పరిపించ గలందులకును, ప్రతివాదులుగాని లింగంపల్లి, తిమ్మరాజుపాలెం గ్రామప్రజలకుగాని సదరు చెరువుయందుగాని నీటి యందుగాని వగయిరాలతో ఎట్టితోక్యము కలిగింతుకొనకుండా నున్నrestrain చేస్తూ permanent injunction యిప్పించ గలందులకున్న ఫలనాయం యిప్పించ గలందులకున్న వగయిరా ప్రార్థనలతో యాసెంబరు దావాప్రతివాదులు తమతరపుననున్న 1 to 25 ప్రతివాదులు లింగంపల్లి, తిమ్మరాజు పాలెం గ్రామముల ప్రజలందరి తరపున అనగా representative capacity లో వాదన చేయులాగున అట్టి representative suit దాఖలు చేయుటకు permission C. P. C. or 1 R 8 ప్రకారం వాదులకు యిప్పించవలసివని కోరుతూ పీటిషను దాఖలు చేయుచున్నాడు. సదరు పీటిషనున్న దావాను 16-9-26 సం॥ తం తేదీకి వాయిదా అయివున్నది. అని యందుమూలముగా తెలుసుకునేది.

కొవ్వూరు, } ఇ. వి. శేషావతారం, }
22-8-26. } వాదుల తరపున పీ డర్.

ఆంధ్రచారిత్రక పరిశోధక మండలి

మూడు నెలల కొకసారి వెలువడు సంచిక

1926 జూలై నెలలో ప్రధనుసంపుటను ప్రథమ భాగమున నీ సంచిక ఆంగ్లభాషలో రాజమహేంద్రవరమున ప్రకటితమైనాకార్యాలయము నలంకరించినది. కృతజ్ఞతతో నందు కొంటిమి.

ఈసంచికకు శ్రీయుత భావరాజు కేంకటకృష్ణరావు, బి. ఏ. బి. ఎల్ గారు సంపాదకులు. శ్రీయుతలు జయంతి రామయ్య పంతులు, బి. ఏ. బి. ఎల్, మానవల్లి రామకృష్ణకవి ఎం. ఏ. మల్లంపల్లి సోమశేఖరశర్మగార్లు సంగాధక సంఘసభ్యులు. ఈచారిత్రక సంఘమునకు శ్రీపితాపురం మహారాజు వారు పోషకులు. పో॥ సర్ వీ. పి. సాత్రో, పో॥ న్యాయమూర్తి వేపా రామేశంపంతులు, శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి, శ్రీయుత న్యాపతి ముప్పారావుపంతులుగార్లు గౌరవాధ్యక్షులు. రావుసాహెబు గిడుగు వేంకటరామమూర్తి పంతులు, దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాశ్వరరావు పంతులుగార్లు గౌరవోపాధ్యక్షులు. శ్రీయుతలు జయంతి రామయ్య పంతులు, బి. ఏ. బి. ఎల్. అధ్యక్షుడు ప్రాధేసరు బి. రంగాచారి, ఎం.ఏ. ఎల్.టి. (ఉపాధ్యక్షుడు), ఆర్. నుబ్బారావు, ఎం. ఏ. ఎల్.టి. (కార్యదర్శి), ఎస్. కామేశ్వరరావు, బి. ఏ. బి. ఎల్.టి. (కోశాధికారి.) స. వారాయణరావు, ఎం. ఏ. ఎల్.టి. చిలుకూరి వీరభద్రరావు పంతులు, మానవల్లి రామకృష్ణకవి, ఎం. ఏ. బి. అప్పారావు, బి. ఏ. బి. ఎల్. (ప్రధానసభ్యులు గార్లు 1926-27కు కార్యనిర్వాహకులుగా ఎన్నుకొనబడిరి.

ఈసంచికయందు సంపాదకీయము సంఘచరిత్ర అధ్యక్షకోపన్యాసము యనవార్నిక నివేదనము, సభ్యులపట్టి, పత్రికావిమర్శనలు, మున్నగునవి గాక ముఖ్యములగు వ్యాసము లైదు కలవు.

1. త్రికలింక (కె. వి. రామదాసుగారు, బి. ఏ. ఎమ్. ఆర్. ఎ.ఎన్); 2. దక్షిణభారత భూగర్భపరిశోధన, (ఆర్కాట్యులజీ పి. వి. జగదీశయ్యగారు, బి. ఏ.) 3. ఏకేన్సి డివిజనులో పరిశోధనకు(ఆంగ్లోవాలాజికలు రీసెర్చి) అవకాశము (ఆర్. నుబ్బారావుగారు, ఎమ్. ఏ. ఎల్. టి.) 4. కొన్ని శిలాశాసనములు(గిడుగు వెంకట సీతాపతిగారు, బి.ఏ. ఎల్.టి) 5. కలింకరాష్ట్ర ప్రారంభమతచరిత్ర (కే. ఆర్. నుబ్బారావుగారు, ఎం. ఏ.) అను నీయైదువ్యాసములను ముఖ్యముగా చదవవలసింది. సాలుచందా ఆరురూపాయలు. ఒక్కొక్కభాగమునెల రెండురూపాయలు. ఎలయువా రిటుల వ్రాయవలెను.

“శక్రబరీ, ఆంగ్లహిస్టారికలు రీసెర్చిసోసైటీ రాజమహేంద్రవరము.”

స్వచ్ఛంద విద్యార్థి సప్తమశాఖాసంఘము-బందరు

స్వస్థికి అక్షయవాసు పం॥ క్రాంతి బహుళ అష్టమి సోమవారము (80-8-26) న మహారాజ శ్రీ భాగవతుల పీచ్చయ్యగారి పేడలో శ్రీష్టజయంత్యుత్సవము జయప్రథముగ జరుపబడినది. ప్రాతఃకాలమున పూజయ్యుధజనయజ్ఞరిగినది. సాయంత్రము రి ఘంటలు మొదలు మహారాజుశ్రీ పర్వీ రాఘవేంద్రరావు పంతులుగారు పండుగల ప్రాముఖ్యతను గూర్చి బహువిధముగను అనందదాయకముగను సుపన్యసించిరి. పిమ్మట భజన జరుపబడినది.

టి. యమ్. వైద్యనాథయ్యగారు.

ఉచితము

“ప్లానీ యుద్ధము”:—ఇది శ్రీయుత మొసలికంటి సంకీర్తనానుగారితో చక్కరి శైలిని వ్రాయబడిన గ్రంథము. ఆంగ్లేయుల బంగాళా దేశమును జయించిన కథ యందు చక్కని నవలరూపమునను, కథారూపమునను వర్ణింపబడి యున్నది. ప్రతిగ్రంథాలయమునను నుండవలసినది. ప్రతిఆంధ్రుడును చదువదగినది. ఈగ్రంథ చిరునామాకు రెండు అణాల పొదుబిళ్లల సంపుటారితే గ్రంథము ఉచితముగా పంపబడును.

స్వశక్తికార్యధానము, } పురిసంధా అప్పలస్వామి.
విశాఖపట్టణము. }

విశాఖపట్టణం

(ఒక విలేఖరి)

విశాఖపట్టణము, ఆగస్టు 22:—శ్రీయుత ప్రభుల లక్ష్మీవరసింహం పంతులుగారు స్వరాజ్యపక్షము తొలుత యభ్యర్థిత్వమును విడుదలకొన్నట్లు యాధిక తెలియుచున్నది. బుచ్చి నుండర్ రావు పంతులుగారు విశాఖపట్టణము నగరము తరపున నిలువ నిశ్చయించినట్లు తెలియుచున్నది. పట్టణములో మునిసిపలు యెన్నికలు త్వరలో రానున్నవి. మహారాజపేట యెన్నిక, శివాలయంవార్డు యెన్నికయు, చంగలరావు పేట యెన్నికయు చురుకుగానున్నవి. శ్రీనుండర్ రావు పంతులుగారు మునిసిపలు యెన్నికలకు నిలుచుటలేరు.

యెలమంచిలి పాతకాలా ప్రధానోపాధ్యాయులగు రామచంద్రరావు ఎం. ఎ. యల్. టి. గారు బొబ్బిలిరాజాస్ పైన్మాన్సు ప్రధానోపాధ్యాయులుగ వేర్లిపోయిరి. వారికి యెలమంచిలి పాఠశాల, విద్యార్థులు ఘనముగ పీఠుకొల్పినవిచ్చిరి. ప్రతిదినమును విందులతోను, సభలతోను శ్రీరామచంద్రరావుగారిని గౌరవించిరి. విద్యార్థులు పెద్దయుత్సవముతో పురపీఠులవెంట పంతులవారిని మోలారుకారులో కూర్చుండబెట్టి యూరేగించి పథలో విసతిపత్రికను నిర్పించిరి. పాడ్ మాడ్చుట గారు విద్యార్థులచే ప్రేమంపబడుచున్నదియు విశేషమాయెను.

కాలమాసము

వానలులేవు. కలుపుసూచనలు కనుపించుచున్నవి.

(మిమతూరు) కర్నూలు మండలము

శ్రీయుత గాడిచర్ల వాయలీవోల్తముగా రివ్వరమున రమారిమి రెండువత్సరములనుండి బోర్డుహిందూబాలర పాఠశాలయందు ప్రధానాధ్యాపకులుగా బనిచేసి భండార్యత్వమును బోర్డుహిందూబాలర పాఠశాలకు మారుసమయమున వారి గౌరవార్థమే 25-8-26 తేది బుధవారము సాయంత్రము 3 నుండి 7 గంటలవరకు మాగ్రామము బోర్డుహిందూబాలర పాఠశాల భవనమున బిడ్డొలుపు బుత్సము సేత్రోత్సవముగ జరిగెను.

(ఒకవిలేఖరి)

శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ సంవాదము

శ్రీమతిరుమల పెద్దింటి సంపత్కుమార కేంకటాచార్య దేశికానుగ్రహసాధ శ్రీమద్గోమటాటి మార్కమంత్రి శ్రీరావ గిరితీర్థజానకీధరునకు అంకితముగా విరచించిన శ్రీలక్ష్మీనారాయణసంవాద” మను గద్యపద్యాత్మిక మగు తెలుగు యేకాశ్వాస ప్రబంధము, యేరిచేనెల బ్రకటింపబడినదా? ఈ కవిశ్రేష్ఠుడు తద్దృగ్దేశిరము లేమైన రచించినవి యింకనుం గలవా? ఈకవి వంశాధికవృత్తము తెట్టివో దెలుప పత్రికాపాఠకులను ప్రార్థించుచుంటిని. ఈకవిరచితముగు శ్రీ లక్ష్మీనారాయణసంవాద,మను తెలుగు గద్యపద్యాత్మికముగు ఏకాశ్వాస ప్రబంధము మొకొండు తాళపత్రలిఖిత గ్రంథము బహుశేఖర ప్రమాదములు గలది లభించినది. కవనము సొంపుగనున్నది. ఇంకవరకు యెవరివల్లను ముద్రింపబడినట్లు గానరాదు. ఇంతవరకు ముద్రింపబడిని యెడల మేము ముద్రింపించుట గాని గ్రంథమాలా సంపాదకులకుగాని యొసంగి గ్రంథము జీర్ణము నొందకుండ ప్రకటింప యెత్తించితిమి గాన మహాశయులు మాస్వల్పమున్న మనకు కే యూ త నొసంగ వునరుక్తిగా ప్రార్థితులు.

దేవులపల్లి వీరరాఘవశర్మ,

(కాకాబూరు) కాకినాడతాలూకా.

పవరణ విజ్ఞానము

ఇటీవలి నాయపవ్యాసములలో ఆధునిక మహాకవులను బేర్కొని యున్నాము. పద్యకవుల విషయములో మణి కొండటి పేరును స్థలాంతరముఁ బేర్కొంటిని. కాజిట్టి యీ విషయమును గూర్చి యాశ్చర్యలప జ్ఞప్తిచేయుచున్నాను. దోమా-వేంకటస్వామిగుప్త.

కొత్తవైరెసు స్వేషము

ఆస్ట్రేలియాధియసాఫీక సంఘము వైరెసుస్వేషవాక్కి సిడిలో స్థాపించిరి. దానిప్రారంభోత్సవమును సౌతుబేల్లవిద్యాలయంత్రి జరిపిరి. అరండేలుగారు ఆసందర్భమున ప్రపంచములోనున్న స్వేషులకన్న ఇది చాల శక్తివంతమనియు భారతదేశమునకును, అమెరికా, ఆఫ్రికాలకు చాల ఉపయోగించునని తెలిపిరి. దాని ఆశయము “పర్యవసానసాదరత్వము.” (అ. ప్రె.)

వృత్తాంతలేఖలు

తిరుపతి

(స్వకీయవిలేఖరి)

శ్రీవేంకటేశ్వర సంస్కృత పాఠశాల వార్షికోత్సవము

ఆగస్టు 30. 26-8-26 తేది సాయంకాలం 5 గంటలకు, దేవస్థానం, హైస్కూలు భవనమున వైవాహికోత్సవము జరిగినది. చిత్తూరుజిల్లాజడ్జిగారు, మ-రా-రా-శ్రీ ఆర్. నారాయణయ్యర్, వి.సి.యస్. గారు అధ్యక్షత నిర్వహించిరి. దేవస్థానం హైస్కూలు బాలభటసంఘమువారు, బారులు తీర్చి, తమ యూనిఫాంలతో జడ్జిగారిని గేటువద్ద ఎదుర్కొనిరి. ప్రెసిడెంట్ కు బాబురావుగారు, జడ్జిగారిని సభామండప వివేదికపైకి పిలుచుకొనిపోయిరి. సంస్కృత పాఠశాలా పండితులు, సంస్కృతమున దైవప్రార్థన పలికిరి. పిమ్మట పనసలు కొన్ని వక్కాణించి పుష్పఫలతాంబూలాదులను జడ్జిగారి కౌశంకిరి.

మ-రా-రా-శ్రీ కుబ్జరావుగారు, జడ్జిగారిని పుష్పములతో గౌరవించిరి. సంస్కృతవిద్యార్థులు దైవప్రార్థన సంస్కృతమున గావించిరి.

మ-రా-రా-శ్రీ ఆర్. నారాయణయ్యర్గారు, సభకు ప్రారంభించుచు, తనకు వార్షికోత్సవమునకు ఆధిపత్యము వహించునటుల ఏర్పాటు కాబడినందుకు చాల సంతోషించితి ననియు, కనకు ఆసమితి ఆనందము కలిగియుండునని వనిరి. ప్రెసిడెంట్ కు బాబురావుగారు తన్ను అధ్యక్షపదవి అంగీకరించ వలసినదిగా ఇదివరలోనే కోరియుండిరి. వారి అభిప్రాయమును నేను సెరవేర్చులాగు వ్రాసియుంటిని. వారివద్ద నేను తెనుగు భాష నేర్చుకొన్నందునలన వారియందు నాకు గల విశ్వాస భక్తి ననుసరించి నే డీ అధ్యక్షపదవికి అంగీకరించితిని. వీరు గడచిన 5 సంవత్సరములుగా ఎంతకృషి సలిపియుండునదిన్ని మీరెరిగియే యుందురు. నాకును చాలసంతోషమును కలిగించు చున్నది.

ప్రిసిడెంట్, కుబ్జరావుగారు, 1923-1924, 1924-1925 సంవత్సరముల వివేదికమును(రిపోర్టు)ఆంగ్లమున చదివిరి. సంస్కృతమున, స్పృహకటిక సంభాషణయును తెర్క, వ్యాకరణభాగములలోని కొన్నిసంభాషణలు విద్యార్థులు జరిపిరి. పరిశీలించు ఉత్తీర్ణులైనవారికి సంస్కృత గ్రంథములు బహుమానములుగ జడ్జిగారు విద్యార్థుల కిచ్చిరి. ఆయుర్వేద విద్యార్థులకు కూడా బహుమానము లొసంగిరి.

పిమ్మట అధ్యక్షులు ఆంగ్లమున కొన్ని వాక్యములు చెప్పిరి. మహాంతుగారిని కొనియాడిరి. వారు నేటిదినము అనివార్యమైన కారణములచేత రుబాలకపోతినని జాబు వ్రాసియున్నారు. మ.రా.రా.శ్రీ కుబ్జరావుగారు శ్రద్ధతో పనిచేయుచున్నారు. ఈవిద్యాలయ అభివృద్ధిచేయుటకు సహాయపడెదరు. సంస్కృత భాషను అభివృద్ధిపరచులెను. ఆయుర్వేద పండితులను డాక్టరులు ఆరు మ.రా.రా.శ్రీ సి. వి. కుబ్జరావుగారును సహాయము చేసిచుట్టల తేరయిరి. వారును శ్రద్ధతో పనిచేయుచున్నారు. ఆయుర్వేద విద్యార్థులను అభివృద్ధికి తెచ్చుటకు వారు పూనుకొని యుంటున్నారు. ఆయుర్వేదవైద్యము మనదేశమునకు చాల ముఖ్యమైనది. మహాంతుగారు అభివృద్ధికి సహాయపడెదరని నమ్మకమున్నది. కుబ్జరావుగారును చాలశ్రద్ధ కలిగి పనిచేయుచుంటున్నారనిరి. ఆయుర్వేద ఆస్పత్రిలో కొన్ని పడకలు, ఆస్పత్రిలోనే యుండి ఔషధము పుచ్చుకొనువారికి ఏర్పాటు చేయవలెననిరి. సంస్కృత విద్యాలయలోను, ఆయుర్వేద పాఠశాలలోను 12 గురు బ్రాహ్మణేశ్వరులు చదువుచున్నారని ప్రెసిడెంట్ పాలుగారు రిపోర్టులో చదివియున్నారు. వారలను ఆధికముగ చేర్చుకొనుటకు ప్రయత్నపడవలెననిరి. మహాంతుగారికి దేవుడు సహాయపడుగాక యి చెప్పుచు సభవారందరికి నందనము లొదరించి కూర్చొనిరి. సభవారికి, గంభ, పుష్ప, తాంబూలాదులను, కలకండ్ల, పంచదారయును పంచి పెట్టిరి. సభ సాయంకాలం 6 1/2 గంటలకు పూర్తియైనది.

శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామివారి బ్రహ్మోత్సవము శ్రీవారికి బ్రహ్మోత్సవము, తిరుమలకొండ యను పెద్ద తిరుపతి, యెగువ తిరుపతిలో 19-9-26 తేది నరకు జరుగును. 14-9-26 తేది గరుడోత్సవమునూ, 17-9-26 తేది రథోత్సవమునూ జరుగును.

తిరుత్తని

(స్వకీయవిలేఖరి)

భాయాశతసావనము

శ్రవణమాస 1- ఈ యూరియంగు చాలకాలము సహ మాజప్రేమిగానుండి “కింగ్ జార్జి ఫీల్డ్ రీకింగ్ రూమ్” అను పేర గొప్ప భవనమును నిర్మించి ప్రజావిజ్ఞానవ్యాపకమునకు సహాయుడైన కీర్తిశేఖరుల సి. డి. కుబ్జరావుగారి వీ.వి. గారి భాయపతమును పూర్తి నైనన నూనెరంగులతో తిగురు శేయించి రీకింగ్ రూము భవనమునం దుండుటకు తిరుత్తని డివిజన్ ప్రజాసంఘముపేర నొక సంఘమేర్పడి విరివిగా కృషి చేయుచున్నార. భాయపతసావన మీమాసాంత్యమున జరుగులాగు దెలియుచున్నది.

మహాంతు సిల్వరు జూబిలీఅసోసియేషన్:- తిరుపతి మహాంతు సిల్వరు జూబిలీ అసోసియేషన్ వారు యీ నెల 4-5 నే దులయందు యీ యూరిలోని గ్లోరియోబరునందు పాడుకా పట్టాభిషేకము రామరాజీయను (ఫాత్ ఆఫ్ విజయనగర్) అను నాటకముల వరుసగా ప్రదర్శింప నేర్పాట్లు జరుగుచు న్నవి. నాటకముల మూలమున వచ్చు ఆదాయమును తిరుపతిలోని శ్రీ వాత్తిరాంకి మఠమునందుంచుట ప్రస్తుత మహాంతుగారి గు శ్రీ ప్రయోగ దాసుజీ వారి శిలావిగ్రహా ఖర్చులకు వినియోగింపలాగు దెలియుచున్నది.

శ్రీ పద్మరాజు పుల్ల మరాజుగారి జాతీయపాఠశాల వర్ధంతి

చిత్తూరు జిల్లా పుత్తూరునకు శ్రీ పద్మరాజు పుల్ల మరాజుగారి జాతీయపాఠశాల వార్షిక సహోత్సవము 31-8-26 తేది సాయంత్రము 6 గంటలకు పాఠశాల భవనమున జయప్రద

జరుపబడినది. శ్రీ ముతి అంగముత్తు పిల్లగారిని అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనిరి.

ప్రభుమహాన పాఠశాల బాలరచే “సుజలాం కుఫలాం” అను వందే మాతర గీతములు బాడుటతో కార్యక్రమ మారంభింపబడినది. తరుపరి జాతీయ పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులగు శ్రీయుత వెన్నెలకంటి మునిశ్రీకృష్ణయ్య వీ. ఎ. ఎల్. టి. వారిచే కీర్తి శేఖరుల పుల్ల మరాజుగారి జీవితచరిత్రమును వారి మరణమును తిరుపతి యాస్పిలోని సుమారు లక్ష యాప్యములు విలువగల సామును ధర్మకార్యములకై వినియోగించిన పద్ధతియు, తద్వారా వీ జాతీయ పాఠశాలను స్థాపించిన విషయమును సభ్యులకు లేవతెల్లముగ జెప్పి పాఠశాలయొక్క గత శ్రేష్ఠ కార్యనివేదనమును చదివి వినిపించిరి. గత నెత్సరము పాఠశాలయందు జరిగి ప్రభుమహా కృతార్థులైన బాలరకు కొందనకు గ్రంథములను బహుమానముగ నిచ్చి బాలరకు బాగుగ శ్రోత్వహించిరి. ఆ వెనుక కొందరు పెద్దలు జాతీయ విద్య గురుకులాశ్రమపదకులు మున్నగు విషయములపై మాట్లాడిన తరుపరి అధ్యక్షుని మాటలతోడను నందనములతోడను చందన తాంబూలాది సత్కారములతోడను రాత్రి 8 1/2 లకు సభ చాటిజ్ఞ పబడినది.

హిందీ తెలుగు-

తెనుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుట పీలయిన సులభశైలిని వ్రాయబడినది.

బాలశిక్ష 0-6-0 మొదటి వాచకము 0-6-0 హిందీ పాకెట్టు డిక్షనరీ 1-0-0

తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము. ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము, మద్రాసు

మలేరియా జ్వరమునకు రక్షణ “ఇ స నా వే లి” పుచ్చుకొనుటవలన కలుగును. ఇజనాఫేలి జ్వరములను రాకుండా ఆపుదులచేయును. అన్నివిధములైన జ్వరములకు అమోఘమైన ఔషధరాజము. పురయం ఒకటి రాత్రిపూట ఒకటి చొప్పున మా మాత్రలను పుచ్చుకొనిన జ్వరమేరాదు. పిల్లలకు ఇసనాఫేలి ద్రావకము నివ్వవచ్చును. ప్రతి మందులనుకాణములో దొరకును. మెస్సర్స్ గోరియో లిమిటెడ్, తపాలపెట్టె 159, బొంబాయి నకలుమందులను చూచి షా-నపోకుడు. Messrs. Gorio Ltd., Post Box No. 159, Bombay.

వనోపధిశబ్దాత్థనిఘంటువు మాలికలయొక్క 85000 సంస్కృతశబ్దానాళిక తిరుగు అమ్మలుకల. క్యాలికోరెండు వెల 3-4-0 లు “భస్మప్రదీపిక” ఇందు సమ ప్రతినిజములు కుడిచేతి భస్మములు చేయు యూ-నాని ఆయుర్వేదవిభానములు గలవు. రు 1 కి రు. 500 కిన్నాటుల భస్మములు కూడా గలవు. క్యాలికోరెండు వెల రు. 2-0-0 డి. డి. పో. న. రు. లు, రాయవరము. గోదావరి. నిరసాయ కరమైన ఎరాస్మిక్ సబ్బుబిల్లు ప్రతి ఒక్కరికి తగినవి-బిడ్డలకు స్నానముచేయుటకు-తల్లికి యవ్వనమునందున్న అందము శాశ్వతముగా యుండుటకును, తండ్రికి పరిశుద్ధ మిచ్చుటకును శ్రేష్ఠమైనది. మిక్కిలి సున్నితముగా సువాసనచేర్చబడినది. మితవ్యయము గలది. అరిగి పోయినప్పుడుకూడా మొదటనుండి నల్ల మంచి సువాసన గలిగియుండును. ఈ రకము, ఇతర సుప్రసిద్ధమైన ఎరాస్మిక్ రకములు అన్ని దుకాణములందును దొరకును. 2039 “ఎరాస్మిక్” అత్తరు తయారుచేయునట్టి వారిచే లండన్, పారిసులో తయారుచేయబడును. 2

అమృతాంజనము

చక్కనిదమ్మితో నహా నీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, పొంపాయి

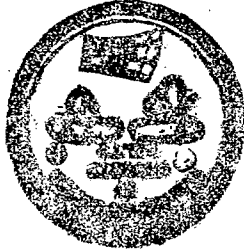
కాసు బంగారమునకు, నీమవెండికి, తర్నములకు పూచీ నిచ్చెదము.

మావద్ద పలుకకముల లోలాకులు, దుద్దులు, మోపులు, బంగారుమెడచెయినలు, మొలత్రాడులు, టంబుర్లు మొదలగునవి తయారుగ నున్నవి. వివరములకు ఈదిగువ విలాసములకు వ్రాయుడు.
పొప్పైటర్లు: కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనగపాటి కోటయ్య అండుబదర్లు.
ది ఆంధ్రజ్యోతిషులరి మాన్యుఫ్యాక్చరింగు కంపెనీ
హెడ్ క్వార్టర్లు: బెజవాడ. 1149 (3) 1597 (జాంబి: 51 చైన్ బజారురోడ్డు మద్రాసు.

Powell's Extract of Golden

(3421) పవలుగారి అమృతమైన గెనో
నెగరోగమునకు
అద్భుతమైన గుణమిచ్చును.

ఆంగ్ల ఆయుర్వేద బౌద్ధములనుండి తయారుచేయబడినది.
సెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్ర
పిండములయొక్క వాపు, శుక్ల నష్టము, బలహీనము, వీపులోనొప్పి
మొదలగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుదుర్చునట్టి దివ్యౌషధము.
గుణము:— 6 మోతాదుల గెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణం
స్రవణము తప్పక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చికు,
లన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును.
దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్ష్ణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రు. 1-4-0
దీర్ఘవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రు. 1-8-0
మా దివ్యౌషధములను సుప్రసిద్ధమైన రుకాణము లన్నిటిలోను దొరకును.
మా చిత్రవిచిత్రపు క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.
ఈ త్రరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,
Manufacturing Chemists,
Lamington Road, BOMBAY

ఆంధ్రభాష తెలిసినవారు మిక్కిలి సులభముగా ఆంగ్లభాషను నేర్చుకొనవచ్చును
ఆంగ్ల ఆసాన్ లేక ఆంగ్ల బోధిని

ఈ దివ్యమైన గ్రంథము ఇప్పటికి 10,000 మందిచే చదువబడి శుభప్రసిద్ధిచెందినది. రెండవసారి
ముద్రించబడుచున్నది. వారముదినములలో తయారగును. ఆంధ్ర, ఆంగ్లభాషలయందు ఎక్కువ ప్రావీణ్యము
గల వండితునిచే పరిశీలించి వ్రాయబడినది. వారము దినములలో కాపీలు సిద్ధమగును. 60 దినములలోగా ఎవ
రైనను ఆంగ్లభాషను సుధుసహాయము లేకయే నేర్చుకొనవచ్చును. ఇది ఆంగ్లభాష మాట్లాడుటకును చదు
వుటకును, వ్రాయుటకును బాగుగా వేర్చును.
800 పుటలుగల పెద్దగ్రంథము. ధర ప్రతి 1-కి రు 2-0-0. ఆకాశంకము కలగకుండుటకై తక్ష
ణమే అర్డరును పంపుము. తపాలాఖర్చు రు. 0-8-0 లగును. 1255

టి. రాజగోపాలమొదలియార్, 302 టంకశాలవీధి, మద్రాసు.

అలంకారముకాదు మిక్కిలి అవసరము

(ప్రతిగృహమునందు మిక్కిలి
అవశ్యముగా నుండవలసినట్టి అద్భు
తమైన

రుక్మణి కుక్కరు

ఖర్చును తగ్గించి సుఖమును పెచ్చించు
ను. 1, 2, 4, 6, 8 మందికి తగిన 5 సైజుల
లో తయారుచేయబడినదాని ధరలు రు
18, 12, 22, 27, 38. రైల్వేచార్జీ ప్రత్యేక
ము. వివర పుస్తకము ఇశాం.

రుక్మణి కుక్కరు కంపెనీ,

నెం. 19 పడమర మాదాగుడివీధి

1128

రాయపురము మద్రాసు.

మాన సోల్లా సి నీ మాత్రలు
30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)
వలసలభము! (పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గుణముభిక్షము!
శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగెడి ప్రత్యేకాకల
కిమాత్రలు దివ్యౌష్యతము. అజీర్ణము, అరుచి, అపులింతలు,
అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిర్లు, సర్వాంగముల
యందు బలతయము, పిక్కులు, పార్శ్వములు, శిరస్సు,
వ్రేళ్లు, అనులు మొదలగువానియందు గలిగెడి నొప్పిలను
తీచుగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును.
ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పిలను వెంటనే మాన్పును.
ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల బౌద్ధ
మగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును.
ఒక్కసారి వాడెచూచిన నిజము తెలియగలదు.
చిరునామా:— (1078)
ఆయుర్వేద వైద్యునిలయం,
పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకురు, కృష్ణాజిల్లా.

విజంటు కావలెను

తలనొప్పి, యిక్ష్మయంజా, చేయి కాలి పట్టుకొనుట,
పంటినొప్పి మొదలగువ్యాధులను ఒక ముగములో పోగొట్టగల
భ్యాతిజెందిన "జామా తైలమునకు" సమముగు మందు వేరేది
యు లేదు. చాల మోగ్యతాపత్రములను పొందియున్నది.
ఒకటి 1-కి అణాలు 6 యిచ్చి ఉపయోగించి చూడుడు.

అమర్ చెందు, శోభాచెందు

యింగ్లీషుమందులు పలసరకులు నల్సూరిక్,
నైటిక్, మొరాటిక్ ఆసిడ్లు, వ్యాపారస్థులు,
నెం. 63 నైసప్పనాయునివీధి, మదరాసు.